

Gêñ Samob Nam Nabuku

Ñaê Genesis ñam gebe Nam me Namôkê. Buku tau gêjac undambê to nom ñam ñamin ma gêwa ñamalacnêñ ñam sa amboac tonanğen. Go kêpuc ñamalac sêgôm sec to sêôc gêñwapac anğa nom nec ñam sa ma kêwaka Anôtô gêjam gôlinğ ñamalac tapaônğenğ ñalêñ sa gêwiñ.

Aêac tawa buku ñamôkêlatu kêkôc gêja ñasêbu kapôenğ luagêc gebe

1. Môkêlatu 1-11 gêwa undambê to nom ñam sa ma gêjac miñğ ñamalacnêñ lêñ andanğenğña. Aêac tatap Adam agêc Ewa ma Kain agêc Abel to Noa nêñ miñğ sa ma tanğ bu kêsuñğ ñatêna to andu ñatêpôê soso baliñğ anğa Babel ñaminğ amboac tonanğenğ.
2. Môkêlatu 12-50 gêjac miñğ lau Israel nêñ mimi nêñ lêñ andanğenğña ñaminğ. Nêñ mimi ñamatanağ tau Abraham. Eñğ ñac towae kêkêñğ gêwiñğ to tanğ wamu Anôtôña. Eñğ latu Isak to dêbu Jakob nêñ miñğ kêdaguc. Jakob, tanğ nê ñaê tenğ gebe Israel nañğ, nê latui 12 têtulu lau Israel nêñ gôlôac 12 nêñ ñamôkê. Êsêacnêñğ tenğ Josep. Buku tau gêjac miñğ ênê lêñğ kêgêlucgenğ ma gêwa Jakob tonê gôlôac sêngônğ gamêñğ Aiguptuña ñam sa amboac tonanğenğ.

Binğnanô, buku tonec gêjac miñğ binğ ñamalacña, mago buku tau ñamanô tau tonec gebe kêwaka kôm, tanğ Anôtô tau gêgôm nañğ, sa gêc awêgenğ. Gêjac m miñğ tau gebe Anôtô kêkêñğ undambê to nom, tanğ buku tau kêpuc miñğ tau tônğ nañğ. Ma gêjac dabinğ

ɲaminɲ Anôtô gêjac mata binɲ gebe ênam jaom nê lau Israel endenɲ tòngeɲɲa.

Anôtô kêtú buku tonec ɲagôlinɲtêna. Enɲ kêmêtôc ɲamalac to gêjac êsêac kêtú nêɲ secɲa, enɲ gêwê nê lau to gêjam êsêac sa ma enɲ gêjam gôlinɲ nê lau sêsa nêɲ lêɲ sêmoa nom nec.

Êsêac teto buku lanɲgwaanô tonec ɲam gebe sênac lau-m tenɲ nêɲ sêkêɲ gêwiɲ Anôtôɲa ɲaminɲ gebe elom lau ɲamuɲa ma êpuc êsêac tòn e sêkêɲ gêwiɲ tau tonanɲ mata jaligenɲ ênêc êtôm tônêgeɲ ɲapanɲ.

Anôtô kêkêɲ undambê to nom

¹ Gêdêɲ ɲamatanô Anôtô kêkêɲ undambê to nom.

² Nom tau sawa to ɲagêlêɲ ma ɲakesec kêkôm gwêc ɲamsêga auc ma Anôtônê ɲalau kêlao gêmoa bu ɲaô. ³ Ma Anôtô kêsôm gebe “ɲawê êsa”, e ɲawê kêsa. ⁴ Anôtô gêlic ɲawê gebe ɲajam. Ma Anôtô gêwa ɲawê to ɲakesec kêkôc. ⁵ Anôtô kêsam ɲawê gebe “Gelenɲa” ma ɲakesec gebe “Gêbêcauc.” Tec gêbêcauc to gelenɲa tonanɲ kêtú bêc ɲamataɲa.

⁶ Go Anôtô kêsôm gebe “Lênsanɲ tenɲ êniɲ bu êɲɲic ma êwa bu êkôc.” ⁷ Ma Anôtô kêmasanɲ lênsanɲ ma gêwa bu kêkôc, ɲagêdô kêpoac lênsanɲ ɲalabu ma ɲagêdô kêpoac ɲaô. ⁸ Ma Anôtô kêsam lênsanɲ tau gebe “Umbonɲ.” Gêbêcauc to gelenɲa tonanɲ kêtú bêc kêtú luagêcɲa.

⁹ Go Anôtô kêsôm gebe “Bu, tanɲ kêpoac umbonɲ ɲalabu nanɲ, êlêc sa naêpoac taunɲa e gamêɲ ɲakelenɲ êsa.” Ma ɲanô kêsa. ¹⁰ Ma Anôtô kêsam gamêɲ ɲakelenɲ gebe “Nom” ma bu ɲatonɲ gebe “Gwêc.” Ma Anôtô gêlic gebe ɲajam. ¹¹ Go Anôtô kêsôm gebe “Gêɲ êlêc ɲamatac anɲga nom, gêɲ tolaunɲ tanɲ

êkêñ ñawê êtôm ñakaiñgen nañ, ma ka tañ sênam ñanô êtôm ñakaiñgen nañ.” Ma ñanô kêsa. ¹² Tec gêñ gêlêc ñamatac anja nom, gêñ tolaun, tañ kêkêñ ñawê kêtôm ñakaiñgen nañ ma ka tañ sêjam ñanô kêtôm ñakaiñgen nañ. Ma Anôtô gêlic gebe ñajam. ¹³ Gêbêcauc to gelenña tonañ kêtù bêc kêtù têlêacña.

¹⁴ Go Anôtô kêsôm gebe “Ja ñanô sêkô umbon ñalênsañ e sêwa gelenña to gêbêcauc êkôc ma têtù têm to bêc ma jala ñabelo. ¹⁵ Ma ja ñanô sêkô umbon ñalênsañ gebe sêpô nom ñawê êsa.” Ma ñanô kêsa. ¹⁶ Tec Anôtô kêkêñ ja kapôêñ luagêc, ja kapôêñsêga teñ gêjam gôliñ gelenña ma ec saun teñ gêjam gôliñ gêbêcauc ma utitalata sêwiñ. ¹⁷ Ma Anôtô kêkêñ gêñ tau sêkô umbon ñalênsañ gebe sêpô nom ñawê êsa, ¹⁸ gebe sênam gôliñ gelenña to gêbêcauc to sêwa ñawê to ñakesec êkôc. Ma Anôtô gêlic gebe ñajam. ¹⁹ Gêbêcauc to gelenña tonañ kêtù bêc kêtù aclêña.

²⁰ Go Anôtô kêsôm gebe “Bu to gwêc sêkôc gêñ maten jaliña palac-palacgen to moc sêlôp sêmoa nom to umbon ñasawa,” e ñanô kêsa. ²¹ Tec Anôtô kêkêñ gêñsêga gwêcña to gêñ maten jali samob, tañ sêmoa bu to gwêc palac-palacgen ma kêkêñ moc tomagê tokaiñ-tokaiñ. Ma Anôtô gêlic gebe ñajam. ²² Go Anôtô gêjam mec êsêac ma kêsôm gebe “Asu ñalatu ma atu taêsam e anam bu to gwêc auc ma moc têtù taêsam sêmoa nom.” ²³ Gêbêcauc to gelenña tonañ kêtù bêc kêtù lemeñ teñña.

²⁴ Go Anôtô kêsôm gebe “Nom êkôc gêñ maten jali tokaiñ-tokaiñ, gêñ masiñ ma gêñ, tañ sêgalab to sêlêgen nañ ma bôc saleñña tokaiñ-tokaiñ.” Ma ñanô kêsa. ²⁵ Tec Anôtô kêkêñ bôc nomña tokaiñ-tokaiñ, gêñ masiñ tokaiñ-tokaiñ to gêñ, tañ sêgalab to

sêlê nan, tokainj-tokainj. Ma Anôtô gêlic gebe njajam.

²⁶ Go Anôtô kêsôm gebe “Takêj njamalac têtôm aêac tauj katuj, têtôm aêac. Êsêac têtû i gwêcña to moc umbon njalabuña ma gêj masinj to bôc salejña samob ma gêj, taj sêgalab to sêlêgenj samob, taj sêmoa nom nan njatau.” ²⁷ Ma Anôtô kêkêj njamalac kêtôm enj tau katu, kêkêj enj kêtôm Anôtô katu solop. Enj kêkêj êsêagêc njac to awê. ²⁸ Ma Anôtô gêjam mec êsêagêc ma kêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Aka gôlôac lasê e atu taêsam ma anam nom auc. Nom êsô amac njalabu. Ma atu i gwêcña to moc umbon njalabuña ma gêj materj jali samob, taj sêmoa nom nan, njatau.” ²⁹ Ma Anôtô kêsôm gebe “Alicgac, aê kakêj gêj tolaunj samob taj kêkêj njawê kêtôm njakainjenj nan to ka samob, taj sêjam njanô kêtôm njakainjenj nan, tec kêtû amacnêm gêj aninjña. ³⁰ Mago gêgwanj to gêj matak njagêdô samob aê jakêj êndênj bôc nomña samob to êndênj moc umbon njalabuña samob ma gêj materj jali samob, taj sêgalab to sêlê sêmoa nom nan.” Ma njanô kêsa. ³¹ Ma Anôtô kêsala gêj samob, taj enj kêkêj nan, ma gêlic gebe njajamanô. Ma gêbêcauc to gelejña.

2

¹ Amboac tonanj undambê to nom njagêj materj jali totau-totau samob njanô kêsa. ² Ma Anôtô gêjac dabinj nê kolej, taj gêjam su nan, gêdênj bêc lemenj tej njanô luagêcña ma kêlêwanj tau gêdênj bêc kêtû njanô luagêcña kêtû kolej samob, taj gêgôm nanjña. ³ Ma Anôtô gêjam mec bêc kêtû njanô luagêcña to gêjam dabuj, gebe gêdênj bêc tonanj Anôtô kêlêwanj

tau anġa nê kolenġ, taġ ġejam e ġejac dabinġ nanġ.
⁴ Anôtô kêkêġ undambê to nom ŋanô kêsa ŋaminġ tau tonec.

Bij Paradisġa

Ġêdêġ taġ Apômtau Anôtô kêkêġ nom to undambê ⁵ ġêġ tolaunġ teġ kêpi atom to ġêġgaga teġ kêkô kôm atom tagenġ gebe Apômtau Anôtô kêkêġ kom kêsêp nom atom tagenġ. Ma ŋamalac teġ gebe êġġalunġ nom popocġa ġêmoa atom. ⁶ Ma bu nom ŋalêlômġa kêlêni mênġkêpi ma kêmalôm nom ŋawambuc kêsa. ⁷ Ġêdêġ tonanġ Apômtau Anôtô kêkôc nom anġa kôm ma kêlêsob ŋamalac to ġêju awajaô mata jalinġa kêsô eġ lususunġ, tec ŋamalac kêtû ġêġ mata jali.

⁸ Go Apômtau Anôtô kêsê kôm anġa Eden, taġ ġêc ġêmu kêsa ġamêġ oc kêpinġa nanġ, ma ketoc ŋamalac, taġ kêlêsob nanġ, ġêmoa kôm tau. ⁹ Ma Apômtau Anôtô kêkêġ ka kêpi anġa nom, ŋakatu ġejac mataanô ŋajam ma ŋanô tau kêmoasinġ awasunġ. Ma ka danġônġ matenġ jalinġa kêpi anġa kôm ŋalunġ to ka tajala ŋajam to secġa amboac tonanġenġ.

¹⁰ Bu teġ ŋamôkê ġêc Eden gebe êmalôm kôm tau. Anġa kôm ŋalêlôm bu tonanġ ġêwa tau kêkôc ġêja ŋasêli aclê. ¹¹ ŋasêli ŋamata ŋaê gebe Pison. Bu tonanġ kêġi ġamêġ Hawila, taġ gold ġêc nanġ, ¹² ma ġamêġ tonanġ ŋagold ŋajamanô. Katêkwi tonamalu ŋajam ŋaê gebe bedelium to pocawa kokoc ŋaê gebe soham ġêc ġamêġ tonanġ amboac tonanġenġ. ¹³ Bu ŋasêli kêtû luagêcġa ŋaê gebe Gihon. Bu tonanġ kêġi ġamêġ Kus. ¹⁴ Bu ŋasêli kêtû têlêcġa ŋaê gebe Hidekel, nanġ kêpoac Asuria ŋagamêġ oc kêpinġa. Ma bu ŋasêli kêtû aclêġa ŋaê gebe Euprat.

¹⁵ Apômtau Anôtô kékôc ñamalac ma ketoc eñ gêmôa kôm Eden gebe ênam kôm êpi nom ma ejop kôm tau. ¹⁶ Ma Apômtau Anôtô kêjatu ñamalac ma kêsôm gebe “Kañanô pebeñ, tañ kékô kôm nañ, ôniñmañ. ¹⁷ Mago kañanô tajala ñajam to secña ôniñ atom. Embe ôniñ kañanô tau, oc ômac êndu êndên bêc tonañ.”

¹⁸ Go Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Ñamalac taugenê êmoa oc ñajam atom. Aê gabe jakênj kêpuctôño teñ êndên eñ, tañ êtôm eñ nañ.” ¹⁹ Tec Apômtau Anôtô kékôc nom ma kêmasañ bôc saleñña samob to moc umbonj ñalabuña totau-totau ma kêkênj gêñ tau gêdênj ñamalac ma gebe êñô ñaê, tañ ñamalac ê êpi gêñ totau-totau tonañ. Ma ñaê, tañ ñamalac gê kêpi gêñ totau-totau samob kêtômgenj nañ, tec kêtú êsêacnênj ñaê. ²⁰ Ñamalac gê bôc malacña samob nêñ ñaê to kêsam moc umbonj ñalabuña nêñ ñaê ma bôc saleñña amboac tonañ, mago kêtap ñamalacnê kêpuctôño teñ gebe êtôm eñña sa atom. ²¹ Tec Apômtau Anôtô gêgôm ñamalac tau gêc bêc e kêliñ tau siñ ma kékôc ênê ñabi teñ sa ma ñamêsôm gêôc ñamala auc. ²² Ñabi tañ Apômtau Anôtô kékôc anja ñamalacnê nañ, eñ kêmasañ kêtú awê ma kêkênj gêdênj ñamalac. ²³ Go ñamalac kêsôm gebe

“Kecgoc, galoc katap ñatêkwa anja aêñoc sa ma ñamêsôm anja aêñoc amboac tonañ.

Aê gabe jaê ênê ñaê gebe ‘Ñamalaco’ gebe sêkôc anja ñamalacnê.”

²⁴ Kêtú tonañña ñamalac êwi tama agêc têna siñ ma êsap nê awê tôñ ma êsêagêc têtú ôli tagenj. ²⁵ Ma

ņaclagêco sêmoa ôliņ ņāôma ma majenġ gêdêņ taun atom.

3

Ŋamalac sêkac taunġ su anġa Anôtônê

¹ Ma moacnê kauc ņagaô kêlêlêc bôc saleņņa ņagêdô samob, taņ Apômtau Anôtô kêkêņ nanġ nêņ su. Ma eņ kêsôm gêdêņ awê gebe “Anôtô oc kêsôm gebe ‘Aniņ kôm ņakananô teņ atom’ me.” ² Go awê kêsôm gêdêņ moac gebe “Aêac aniņ kôm ņakananô, ³ tagenġ ka, taņ kêkô kôm ņaluņ nanġ ņanô, tec Anôtô kêsôm gebe ‘Aniņ atom. Amoasac atom amboac tonanġ gebe amac êndu atom.’ ” ⁴ Tec moac kêsôm gêdêņ awê gebe “Op, agêc oc amac êndu atomgoc. ⁵ Mago Anôtô kêjala gebe amagêc embe aniņ, go matemanô êpoa lasê ma atôm eņ tau ma ajala ņajam to sec.” ⁶ Ma awê gêlic kaņanô ma taê gêjam gebe ņalêwê ņajam e gêjac mataanô ņajam amboac tonanġeņ. Tec têtac gêboanġ gebe êwa nê kauc sa ma kêkôc kaņanô tau mênġeņ, go kêkêņ ņagêdô gêdêņ nê akweņ amboac tonanġ, ma geņ. ⁷ Tec agêc matenjanô kêpoa lasê ma sêjala taunġ gebe ôliņ ņāôma, tec sêgiņ kalaunġ mênșêkic kêtu nêņ ladôm.

⁸ Oc kêtu luc acgom, go Apômtau Anôtô kêsêlêņ gêmoa kômllêlôm. Agêc sêņô eņ ma ņamalac agêc nê awê sêsiņ taunġ sêsô ka, taņ sêkô kôm nanġ, ņalabu gebe Apômtau Anôtô êlic êsêagêc atom. ⁹ Go Apômtau Anôtô gêmôêc ņamalac ma kêsôm gêdêņ eņ gebe “Gômoa ondoc.” ¹⁰ Eņ kêsôm gebe “Aê ganġ aôm gômoa kôm ņakicsêa e katêc tauc gebe aê ôlic ņāôma tec kasiņ tauc.” ¹¹ Go Anôtô kêsôm gebe “Asa kêsôm gêdêņ aôm gebe ôlim ņāôma. Aôm goeņ

kañanô, tañ gajac jao gêdêñ aôm gebe ôniñ atom nañ, me masi.” ¹² Namalac kêsôm gebe “Awê, tañ kôkêñ gebe êwiñ aê nañ, kêkêñ kañanô tau gêdêñ aê, tec gaen.” ¹³ Go Apômtau Anôtô kêsôm gêdêñ awê gebe “Aôm gôgôm asagen tonañ.” Awê gêjô enj awa gebe “Moac kêtîm aê, tec gaen.”

¹⁴ Ma Apômtau Anôtô kêsôm gêdêñ moac gebe
 “Aôm gôgôm tonañ,
 tec japuc boa aôm êlêlêc bôc malacña
 to bôc saleñña samob su.

Aôm ôkêñ ña têmtac walôgenj
 ma ôniñ kekop e ômac êndu.

¹⁵ Ma aê gabe jakêñ amagêc awê
 to nêñ wakuc akêñ kisa êndêñ taôm.
 Enj êka aôm môkêmapac popoc
 ma aôm ôñac enj êsêp agêbi.”

¹⁶ Enj kêsôm gêdêñ awê gebe
 “Aê jakêñ ñandanj taêsam êndêñ aôm êndêñ noc
 ôkêkam ñapalêña.

Ôkôc ñapalê tonandanjenj.
 Aôm matam katu nêñ akwenj,
 mago enj êtu nêñ ñatau.”

¹⁷ Ma enj kêsôm gêdêñ Adam gebe
 “Aôm kôkêñ tañam nêñ awênê binj
 ma goenj ka ñanô,
 tañ gajac jao gêdêñ aôm
 gebe ôniñ atom nañ.

Kêtu tonañña aê japuc boa nom êtu aômña.
 Ônam kôm ôim taôm sugenj êtôm bêc samob,
 tañ ômoa nañ, go nom êlôm aôm.

¹⁸ Gêñ têkwa-têkwa to waôñ êtu nêñ kôm ñanô
 ma ôniñ ñagêñgaga.

19 Ônam kôm towaenjen,
go ôtap mo sa
e ôtu nom êtiam
gebe aômnêm ñam gêc nom.
Aôm nom,
tec ômu ôndêñ nom ôna êtiam.

20 Ma ñamalac gê nê awênê ñaê gebe Ewa gebe en
kêtu lau materñ jali samob tenenji. 21 Ma Apômtau
Anôtô kêmasañ bôc ñaôlic kêtu ñakwê ma kêkênñ
gêdênñ ñamalac agêc nê awê sêsô.

22 Ma Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Alic acgom,
ñamalac kêtôm aêac ma kêjala ñajam to sec. Galoc
tec tajop en gebe êmêtôc lêma naêpip kañanô ança
ka dangônñ materñ jaliña ma êniñ e êmoa tenjenñ nec
atom.” 23 Kêtu tonañña Apômtau Anôtô kêtiñ en
su ança kôm Eden gebe êkaliñ nom, tañ kêtu ênê
ñam nan. 24 Ma en kêmasuc ñamalac ma kêkênñ kerub
tosinñ ñaôsic-ôsic sêkô kôm Eden ñagamênñ oc kêpiña
gebe sejob ka dangônñ materñ jaliña ñaintêna. *

4

Kain agêc Abel

1 Adam gêmoa gêwiñ nê awê Ewa e taê ma kêkôc
Kain. Ma en kêsôm gebe” Apômtau gêjam aê sa,
tec kakôc latuc ten.” 2 Ma kêkôc ñapalê tenñ kêtiam,
lasi Abel. Abel kêtu gejobwaga bôcña ma Kain
gêjam kôm moña. 3 Têm ñagêdô gêjaña, tec Kain
kêkôc nê kôm ñanô kêkênñ kêtu da gêdênñ Apômtau.
4 Ma Abel kêkôc bôc tenñ ança nê bôc tau ñamêcgenñ,
gêjac endu ma kêkênñ ñalêsi kêtu da. Ma Apômtau
gêlic Abel to nê da ñajam. 5 Mago gêlic Kain to nê

* **3:24:** Adam ñam gebe Ñamalac.

da atom. Tec Kain têtac nandanj kêsa to lanjôanô kêbêlê. ⁶ Apômtau kêsôm gêdêj Kain gebe “Aôm têtac nandanj to lanjômanô kêbêlê kêtû asagenja. ⁷ Biñ tau amboac tonec me masi gebe Aôm embe ôngôm êndêj, go ôsa lanjômanô sa. Embe ôngôm eso, go sec êndib aôm ênêc katamdêmôê. Sec mata katu aôm, mago aôm ôku sec tulumaj.”

⁸ Go Kain kêsôm gêdêj lasi Abel gebe “Tana kôm.” Agêc sêo lasê kôm su, go Kainnê njalêlôm gêli sa ma gêjac lasi Abel êndu. ⁹ Go Apômtau kêsôm gêdêj Kain gebe “Lasim Abel gêmoa ondoc.” Eñ kêsôm gebe “Aê gajam kauc. Aê katu lasicnê gejobwaga me.” ¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gebe “Aôm gôgôm asagenj. Lasimnê dec awa gêmôêc anja nom kêpi gêdêj aê gêmêj. ¹¹ Ma galoc aê japuc boa aôm anja nom, taj gêja awasuj ma gênôm lasimnê dec anja aôm lêmam nanj. ¹² Aôm embe ônam kôm, go êngaminj njanô êndêj aôm. Matam kanôj ôsêlêj ôjônjenj ônac laoc gamêjgenj.” ¹³ Ma Kain kêsôm gêdêj Apômtau gebe “Noc keso njagêjô kapôêj kêlêlêc ôlicwalô su. ¹⁴ Gôlicgac me, galoc aôm kôtiñ aê su anja nom ma jasiñ tauc ôkwi anja lanjômnêmja. Matoc kanôj jasêlêj ôjônjenj janac laoc gamêjgenj ma lau, taj têtap aê sa nanj, sênac aê êndu.” ¹⁵ Mago Apômtau kêsôm gêdêj eñ gebe “Amboac tonaj atom. Teñ embe ênac Kain êndu, nanj êtap njagêjô êtôm dim 7ja sa.” Ma Apômtau kêkêj njabelo teñ gêdêj Kain gebe njac teñ embe êtap eñ sa, nanj ênac eñ êndu atom. ¹⁶ Amboac tonaj Kain kêtaiñ tau su anja Apômtau lanjônêmja gêmoa gamêj Nod, taj gêc Eden njagamêj oc kêpiña nanj.

Kainnê wakuc

17 Kain gêmôa gêwiņ nê awê e taê ma kêkôc Enok. Ma Kain kêkwê malac teņ sa ma eņ gê latu Enoknê ñaê kêpi malac tau. 18 Enok latu Irad, Irad kêka Mehujael lasê, Mehujael kêka Metusael lasê ma Metusael kêka Lamek lasê. 19 Ma Lamek gêjam awê luagêc, teņ nê ñaê gebe Ada ma teņ nê ñaê gebe Sila. 20 Ada kêkôc Jabal. Eņ kêtú lau, taņ sêņgôn becobo to sêmoa sêwiņ nêņ bôc naņ, nêņ mimi. 21 Lasi ñaê gebe Jubal. Eņ kêtú lau, taņ sêjac gêņ wêņa to lau-sêju-gasucwaga nêņ mimi. 22 Ma Sila kêkôc gôlôac amboac tonañ, ênê ñaê gebe Tubal-Kain. Eņ kêtú lau-sêpac-kiwaga, taņ sêmasañ gêņ ña ki kokoc to jejec naņ, nêņ mimi. Tubal-Kain lu Nama.

23 Ma Lamek kêsôm gêdêņ nê awê luagêc gebe “Ada agêc Sila, aņô aê aoc.

Lameknê awêlagêc, akêņ taņem ñoc biņ.

Biņñanô, aê gajac ñac teņ êndu gêjô ñoc kamoc ma ñapalê teņ gêjô ñoc sêmmala.

24 Teņ embe ênac Kain êndu, oc sêkêņ ñagêjô êtôm dim 7ña.

Mago teņ embe ênac aê, Lamek, nec êndu, oc sêkêņ ñagêjô êtôm dim 77ña.”

Setnê wakuc

25 Ma Adam gêmôa gêwiņ nê awê kêtiam ma eņ kêkôc latu teņ, taņ kêsam eņ gebe Set, ñam gebe “Anôtô kêkêņ latuc teņ gêdêņ aê gêjô Abel, taņ Kain gêjac eņ êndu naņ su.” 26 Ma Set kêka latu teņ lasê ma gê eņ gebe Enos. Gêdêņ têm tonañ lau awen gêjac Apômtau kêtú ñamata. * †

* 4:26: Ewa ñam gebe Gêņ maten jali samob ñamôkê. † 4:26: Kerub têtú Anôtônê añela ton teņ.

5

Namalac namataŋa nêŋ dênaŋ

¹ Adamnê wakucnêŋ ŋadênaŋ tau tonec. Gêdêŋ taŋ Anôtô kêkêŋ Adam naŋ, kêkêŋ eŋ kêtôm eŋ tau. ² Eŋ kêkêŋ êsêagêc ŋac to awê ma gêjam mec êsêagêc. Ma gêdêŋ eŋ kêkêŋ êsêagêc naŋ kêsam êsêagêc gebe “Namalac.” ³ Gêdêŋ taŋ Adamnê jala kêtû 130 naŋ, kêka latu teŋ lasê kêtôm eŋ ma kêtôm eŋ tau katu ma gê ênê ŋaê gebe Set. ⁴ Ma Adam kêka Set lasê su acgom, go gêmoa nom jala 800 gêwiŋ ma kêka latuio to ŋac ŋagêdô lasê. ⁵ Adamnê jala kêtû 930, go gêmac êndu. ⁶ Gêdêŋ taŋ Setnê jala kêtû 105 naŋ, kêka latu Enos lasê. ⁷ Eŋ kêka Enos lasê su acgom, go gêmoa nom jala 807 gêwiŋ ma kêka latuio to ŋac ŋagêdô lasê. ⁸ Amboac tonan Setnê jala kêtû 912, go gêmac êndu.

⁹ Gêdêŋ taŋ Enosnê jala kêtû 90 naŋ, kêka Kenan lasê. ¹⁰ Eŋ kêka Kenan lasê su acgom, go gêmoa nom jala 815 gêwiŋ ma kêka latuio to ŋac ŋagêdô lasê. ¹¹ Amboac tonan Enosnê jala kêtû 905, go gêmac êndu.

¹² Gêdêŋ taŋ Kenannê jala kêtû 70 naŋ, kêka Mahalalel lasê. ¹³ Eŋ kêka Mahalalel lasê su acgom, go gêmoa nom jala 840 gêwiŋ ma kêka latuio to ŋac ŋagêdô lasê. ¹⁴ Amboac tonan Kenannê jala kêtû 910, go gêmac êndu.

¹⁵ Gêdêŋ taŋ Mahalalelnê jala kêtû 65 naŋ, kêka Jared lasê. ¹⁶ Eŋ kêka Jared lasê su acgom, go gêmoa nom jala 830 gêwiŋ ma kêka latuio to ŋac ŋagêdô lasê. ¹⁷ Amboac tonan Mahalalelnê jala kêtû 895, go gêmac êndu.

¹⁸ Gêdêḡ taḡ Jarednê jala kêtḡ 162 naḡ, kêka Enok lasê. ¹⁹ Jared kêka Enok lasê su acgom, go gêmōa nom jala 800 gêwiḡ ma kêka latuio to ḡac ḡagêdô lasê. ²⁰ Amboac tonan Jarednê jala kêtḡ 962, go gêmāc êndu.

²¹ Gêdêḡ taḡ Enoknê jala kêtḡ 65 naḡ, kêka Metusala lasê. ²² Enok kêsa nê lêḡ to Anôtôgeḡ ma kêka Metusala lasê su acgom, go gêmōa nom jala 300 gêwiḡ ma kêka latuio to ḡac ḡagêdô lasê. ²³ Amboac tonan Enoknê jala kêtḡ 365. ²⁴ Enok kêsa nê lêḡ to Anôtôgeḡ e laḡômê gebe Anôtô kêkôc eḡ su.

²⁵ Gêdêḡ taḡ Metusalanê jala kêtḡ 187 naḡ, kêka Lamek lasê. ²⁶ Metusala kêka Lamek lasê su acgom, go gêmōa nom jala 782 gêwiḡ ma kêka latuio to ḡac ḡagêdô lasê. ²⁷ Amboac tonan Metusalanê jala kêtḡ 969, go gêmāc êndu.

²⁸ Gêdêḡ taḡ Lameknê jala kêtḡ 182 naḡ, kêka latu teḡ lasê. ²⁹ Eḡ gê ênê ḡaê gebe Noa ma kêsôm gebe “ḡac tonec ênam aêac kêsi anḡa nêḡ kolenḡ to gêḡwapac, taḡ kêtāp aêac lemeḡ sa kêtḡ kôm, taḡ Apômtau kêpuc boa naḡḡa.” ³⁰ Lamek kêka Noa lasê su acgom, go gêmōa nom jala 595 gêwiḡ ma kêka latuio to ḡac ḡagêdô lasê. ³¹ Amboac tonan Lameknê jala kêtḡ 777, go gêmāc êndu.

³² Gêdêḡ taḡ Noanê jala kêtḡ 500 naḡ, kêka Sem agêc Ham ma Japet lasê.

6

Namalacnêḡ sec gêjam sêḡa

¹ Gêdêḡ taḡ ḡamalac sêḡac m gebe têtḡ taêsam anḡa nom naḡ, sêka latuḡio lasê, ² ma lau undambêḡa sêlic ḡamalac latuḡio gebe ḡjam, tec sêḡalinḡ nêḡ

lauo sa anġa êsêacnêġ ma sêjam. ³ Go Apômtau kêsôm gebe “Aêġoc Nalau êmoa êwiġ ġamalac enden tōġġen atom gebe eġ toôli nomġa tec ênê jala êtôm 120ġen.” ⁴ Gêdêġ têm, taġ lau undambêġa sêjam ġamalac latuġio e êsêac sêkôc ġapalê naġ, lau waso-waso kainġ teġ sêmoa nom. Ma gêdêġ têm, taġ kêdaguc naġ, amboac tonanġen. Lau ġaclai towae têm andanġenġanôġa tau tonec.

⁵ Apômtau ġêlic gebe ġamalacnêġ sec ġêġam sêġa anġa nom ma êsêac sêlao kêtu biġ secġa ġapaġ. ⁶ Ma Apômtau ġen oliġ gebe kêkêġ ġamalac sêmoa nom wagen e nê ġalêlôm ġawapacġosu. ⁷ Tec Apômtau kêsôm gebe “Aê gabe jansenġ ġamalac, taġ kakêġ naġ, su anġa nom, ġamalac to bôc ma ġêġ, taġ sêġalabġen naġ, to moc umbonġ ġalabuġa gebe aêġoc ġalêlôm ġawapac kêtu ġaim tauc su ġaômagenġ kêtu êsêacġa.” ⁸ Mago Noa ġêġac Apômtau mataanô ġajam.

Noa ġêsô wanġ

⁹ Noanê miġ tau tonec gebe Noa eġ ġac gêdêġ, biġ teġ kêtap eġ sa anġa nê lau ġalêlôm atom. Eġ kêsa nê lêġ toAnôtôġen. ¹⁰ Ma Noa kêka ġapaġ têlêac lasê, Sem aġêc Ham ma Japet. ¹¹ Mago Anôtô ġêlic nom kêtu sec sugac ma biġ alôb-alôb ġêġam nom auc. ¹² Ma Anôtô kêtuc kêniġ nom ma ġêlic gebe sec ġêġam aucġen gebe ġêġ materġ jali samob anġa nom sêsa lêġ secġenġ.

¹³ Ma Anôtô kêsôm gêdêġ Noa gebe “Aê taêc ġêġam kêtu tōġ gebe janac ġêġ materġ jali samob nêġ lêġ pep tagenġ gebe ġamalacnêġ biġ alôb-alôb ġêġam nom samucġen auc. Kêtu tonanġa aê gabe jansenġ êsêac tonomġen su sênaġa. ¹⁴ Ônsô wanġ

kapôêḡ teḡ ḡa ka balan. Ômansanḡ tobalêm-tobalêm ma openḡ sip anḡa dêḡmôêḡa to lêlômḡa. ¹⁵ Ônsô wanḡ tau amboac tonec gebe ḡalêsinḡ balinḡ amboac saka 60, takôcḡa amboac saka 10 ma ḡaô amboac saka 6. ¹⁶ Ômansanḡ wanḡ tau ḡasalôm ma katam kapôêḡ ênêc lêsinḡa. Ôwa ḡalêlôm êkôc êna denḡ têlêac, denḡ ḡalabuḡa to denḡ êtu luagêcḡa ma denḡ êtu têlêacḡa. ¹⁷ Gôlicḡac me, galoc aê jakêḡ bu êsuḡ ḡatêna êpoac nom gebe jansenḡ gêḡ matenḡ jali samob, taḡ sêwê kainḡ awajaô mata jali anḡa umbonḡ ḡalabu nanḡ, su sênaḡa, gêḡ nomḡa samob sêmac êndu. ¹⁸ Mago aê gabe jamoatinḡ ḡoc poac êndêḡ aôm. Amboac tonanḡ ôsô wanḡ ḡalêlôm ôna, aôm taôm to latômi ma nêḡ awê to lawamio wakuc sêwiḡ aôm. ¹⁹ Ma bôc samob to gêḡ matenḡ jali tokainḡ-tokainḡ nanḡ, ôkêḡ luagêc-luagêc sêso wanḡ sêna gebe sêmoa matenḡ jali sêwiḡ aôm, ôkêḡ kapoac teḡ ma têna teḡ. ²⁰ Moc tokainḡ-tokainḡ ma gêḡ, taḡ sêgalabgeḡ nanḡ, tokainḡ-tokainḡ ḡaluagêc-luagêc sêso wanḡ sêna sêwiḡ aôm gebe sêmoa matenḡ jali. ²¹ Ma aôm ônac gêḡ taniḡḡa tokainḡ-tokainḡ sa, gebe êpuc aôm to êsêac samob tôḡ.” ²² Ma Noa gêgôm gêḡ samob. Eḡ gêgôm kêtôm Anôtô kêjatu eḡ nanḡ solopgeḡ. * gebe “Ênam sa,” ma

7

Bu kêsuḡ ḡatêna

¹ Go Apômtau kêsôm gêdêḡ Noa gebe “Ôsô wanḡ ôna, aôm to nêḡ gôlôac samob gebe aê galic aôm amboac ḡac gêdêḡ gômoa aê lanḡôcnêḡ anḡa lau

* **6:22:** Noa ḡam gêc awê samucgeḡ atom. Lau ḡagêdô sêwa sa

tonañ ñalêlôm. ² Ôkôc bôc 7-7 anğa bôc selec samob nêñ, kapoac to têna. Mago ôkôc bôc luagêc-luagêc anğa bôc, tañ selec atom nañ, kapoac teñ ma têna teñ. ³ Moc umbonñ ñalabuña amboac tonañ. Ôkôc 7-7 êtômgenñ, kapoac to têna gebe sênac ñawê tôn anğa nom. ⁴ Gebe bêc 7 ênaña acgom, go jakêñ kom ênac êtôm eleşña 40 to êmbêcauc 40 ma gabe jansenñ gêñ matenñ jali samob, tañ kakêñ nañ, su anğa nom.” ⁵ Ma Noa gêgôm gêñ samob ñanô kêsa kêtôm Apômtau kêjatu eñ.

⁶ Noanê jala kêtû 600, go bu kêsunñ ñatêna kêtap nom sa. ⁷ Ma Noa to latui ma nê awê to lawaio wakuc sêsô wañ sêja gebe sêc bu su. ⁸ Bôc selec to bôc selec atom ma moc to gêñ, tañ sêgalabgenñ nañ, anğa nom samob, ⁹ kapoac teñ to têna teñ sêsô wañ sêwiñ Noa kêtôm Anôtô kêjatu nañ.

¹⁰ Bêc 7 gêjaña, go bu kêsunñ ñatêna kêtap nom sa. ¹¹ Gêdêñ tañ Noanê jala kêtû 600 naajônñ luagêc ma ñabêc 17 nañ, bumata nom ñalêlômña samob kêpulu kêpi ma katam umbonña gêlêc su ¹² ma kom kêsêwa kêsêp nom gelenña 40 to gêbêcauc 40. ¹³ Gêdêñ bêc tonañ Noa to latui Sem agêc Ham ma Japet ma nê awê to lawaio wakuc têlêac sêwiñ êsêac sêsô wañ sêja. ¹⁴ Êsêac ma bôc salenña tokaiñ-tokaiñ to bôc malacña tokaiñ-tokaiñ ma gêñ, tañ sêgalabgenñ anğa nom samob tokaiñ-tokaiñ to moc tokaiñ-tokaiñ, moc to gêñ tomagê samob, ¹⁵ gêñ samob tonañ ñai sêsô wañ sêwiñ Noa, gêñ matenñ jaliña luagêc-luagêc. ¹⁶ Gêñ matenñ jaliña samob, kapoac teñ to têna teñ sêsô wañ kêtôm Anôtô kêjatu eñ. Ma Apômtau kêlai eñ auc.

¹⁷ Bu kêsunñ ñatêna kêpoac nom gê tøngeñ kêtôm

bêc 40 ma bu kêsuñ kapôêñ ma kêsuñ wañ sa kêpigen jakêpoac. ¹⁸ Ma bu kêsuñ kêpi-kêpi e gêjam sêga ança nom ma wañ kêpoac bu ñaô. ¹⁹ Bu kêsuñ ñatêna e gênôm lôc baliñ, tañ kékô umboñ ñalabu nañ auc samucgeñ. ²⁰ Bu tañ gênôm lôc ñatêpôê auc nañ e amboac saka samuc têtêac. ²¹ Tec gêñ maten jali, tañ sêmoa nom nañ, samob sêjaña, moc ma bôc malacña to bôc saleñña ma gêñ samob, tañ sêgalab to sêlêgeñ sêjam nom auc nañ, ma ñamalac amboac tonanğeñ. ²² Gêñ samob, tañ sêsê awen sêmoa masanğeñ nañ, sêmac êndu. ²³ Amboac tonanğeñ gesen gêñ maten jali, tañ sêmoa nom nañ su samob, ñamalac to bôc ma gêñ, tañ sêgalab to sêlêgeñ nañ to moc ança umboñ ñalabu samobgen sêjaña ança nom. Noa taugen gêmoa to êsêac, tañ sêwiñ en sêmoa wañ ñalêlôm. ²⁴ Ma bu kêsuñ ñatêna kêpoac nom kêtôm bêc 150. * luagêc. Toñ teñ tec sêsam gebe Bôc selec, ma teñ sesam gebe Bôc ñatêmui. Bôc selec nêñ ñagêdô gebe domba to bulimakao. Bôc tonanğeñ êsêac sêkên têtü da, ma bôc selec tonanğeñ êsêac señ kêtü nêñ gwada. Bôc ñatêmui amboac bôc susu êsêac sên atom ma sêkên têtü da atom.

8

Bu kêtaiñ su

¹ Ma Anôtô taê gêjam Noa ma bôc saleñña to malacña, tañ sêmoa sêwiñ en sêmoa wañ ñalêlôm nañ. Ma Anôtô kêkên mu kêsêlêñ ança nom ma bu tau kêtaiñ su. ² Ma bumata nom ñalêlômña to katam umboñña ñajaña kêsä. Kom gêjac kêtiam

* **7:24:** Lau Israel sêwa bôc toê-toê samob kêkôc gêja tonğ

atom ³ ma bu kêtaiṅ su aṅga nom. Bu kêpoac bêc 150, go kêtaiṅ su ⁴ ma gêdêṅ ajôṅ kêtû 7ṅa ṅabêc 17 waṅ jagêlôc lôc Ararat. ⁵ Bu kêtaiṅ-kêtaiṅ e gêdêṅ ajôṅ kêtû 10ṅa. Gêdêṅ ajôṅ tonaiṅ ṅabêc ṅamataṅa lôc ṅagêdô ṅatêpôê mênkêpi.

⁶ Bêc 40 gêjaṅa, go Noa gêlêc waṅ ṅakatam sauiṅ, taṅ eṅ kêmasaiṅ naiṅ, su ⁷ ma kêkêṅ aoco teṅ gêlôb kêsa gêja. Moc tonaiṅ gêlôb gêja-gêmu, gêja-gêmu e bu kêpa aṅga nom. ⁸ Ma Noa kêsaê e bêc 7, go kêkêṅ balôsi teṅ gêlôb kêsa gêja gebe êlic bu oc kêtaiṅ su aṅga nom me masi. ⁹ Mago balôsi kêtap ṅamala êlêwaiṅ tauṅa teṅ sa atom, tec gêlôb gêmu gêdêṅ eṅ gêja kêtiam, gebe bu gacgeṅ kêpoac gêjam nom samucgeṅ auc. Tec eṅ kêmetôc lêma kêsa jakêkôc moc kêsô waṅ ṅalêlôm gêja gêwiṅ eṅ. ¹⁰ Go kêsaê bêc 7 kêtiam, go kêkêṅ balôsi tau gêlôb kêsa gêja kêtiam. ¹¹ Gêdêṅ kêtulala moc gêmu gêdêṅ eṅ gêmêṅ ma keseniṅ katêkwi ṅalauiṅ matac teṅ. Gêdêṅ tonaiṅ Noa kêjala gebe bu kêtaiṅ su aṅga nom. ¹² Eṅ kêsaê bêc 7 kêtiam ma kêkêṅ balôsi gêlôb kêsa gêja, mago gêmu gêdêṅ eṅ gêmêṅ kêtiam atom.

¹³ Gêdêṅ taṅ Noanê jala kêtû 601 ṅaajôṅ ṅamataṅa ṅabêc ṅamataṅa naiṅ, bu kêpa aṅga nom. Tec Noa kêkac waṅ ṅasalôm su e gêlic nom ṅakelenṅ kêsa. ¹⁴ Gêdêṅ ajôṅ kêtû luagêcṅa ṅabêc 27 nom ṅakelenṅ kêsa samucgeṅ. ¹⁵ Go Anôtô kêsôm gêdêṅ Noa gebe ¹⁶ “Ôwi waṅ siṅ ôsa ôna, amagêc nêṅ awê ma latômi to lawamio wakuc sêwiṅ aôm, ¹⁷ ma bôc samob, taṅ sêwiṅ aôm naiṅ, gêṅ mateniṅ jaliṅa samob, moc to bôc ma gêṅ, taṅ sêgalabgeṅ sêmoa nom naiṅ, samob, ôwi êsêac siṅ sêwiṅ aôm asa ana gebe seola nom auc ma sêsu ṅalatu e têtû taêsam aṅga nom.” ¹⁸ Ma

Noa gêwiņ nê latui to nê awê ma lawaio wakuc sêsa sêja ¹⁹ ma bôc saleņņa to malacņja samob, moc samob to gêņ, taņ sêgalabgeņ sêmoa nom naņ, samob tokaiņ-tokaiņ sêsa aņga waņ sêja.

²⁰ Ma Noa gêboa Apômtaunê altar teņ sa ma kêkôc bôc selec ñagêdô to moc selec ñagêdô ma kêkêņ kêtü daja gêsac altar ñaô. ²¹ Ma Apômtau gêņü ñamalu ñjam ma kêsôm gêdêņ tau gebe “Aê gabe japuc boa nom êtu ñamalacņja êtiam atomanô gebe ñamalacnêņ geo ñapalêgeņņa tec gêc. Aê gabe jansenj gêņ maten jali êtiam amboac gagôm su nê atom. ²² Êtôm nom ñatêm samob sêsê ñawê ma sejoņ ñanô, malô to ñandaņ, ocêsa to komô, elenj to êmbêc êjô tau êjô tau.”

9

Anôtô kêmoațiņ poac gêdêņ Noa

¹ Ma Anôtô gêjam mec Noa to nê latui ma kêsôm gêdêņ êsêac gebe “Aka gôlôac lasê e atu taêsam ma anam nom auc. ² Mago bôc nomņa samob to moc umbonj ñalabuņa samob ma gêņ maten jali, taņ sêgalabgeņ sêmoa nom naņ, samob to i samob, taņ sêmoa gwêc naņ, têtêc amac to matenj golec êsa. Ma aê kakêņ êsêac sêsêp amac lemem. ³ Gêņ maten jaliņa samob, taņ sêmoa naņ, têtü amacnêm gêņ aniņņa. Aê kakêņ gêņ tolaunj gêdêņ amac su, tec gêņ ñagêdô samob amboac tonanjenj. ⁴ Tagenj aniņ bôc ñamêsôm tonê katugenj atom. Bôcnê katu tau gebe dec. ⁵ Êtu amac taôm nêm decņa aê jaê biņ ñagêjôņa tôņ. Aê jaê biņ ñagêjôņa tôņ êpi bôc samob ma êpi ñamalac. Aê jaê ñamalacnêņ katunj ñabiņ ñagêjôņa tôņ êpi lau samob nêņ lasitêwai amboac tonanjenj.

⁶ Tenj embe êkêc ñamalacnêñ dec siñ, nañ ñamalac sêkêc ênê dec siñ êjô, gebe Anôtô kêkêñ ñamalac kêtôm tau katu. ⁷ Amac tec aka gôlôac lasê to atu taêsam anam nom auc to atu nom ñatau.”

⁸ Go Anôtô kêsôm gêdêñ Noa to nê latui, tañ sêwiñ eñ nañ, gebe ⁹ “Alic acgom, aê tec jamoatiñ poac êndêñ amac to nêm wakuc, tañ sêndanğuc nañ, ¹⁰ ma êndêñ gêñ mateñ jali samob, tañ sêmoa sêwiñ amac nañ, êndêñ moc to bôc malacña to saleñña samob, tañ sêmoa sêwiñ amac nañ, êndêñ gêñ samob, tañ sêsa aña wañ sêmêñ nañ. ¹¹ Aê gabe jamoatiñ poac êndêñ amac gebe Bu êsuñ ñatêna tenj enseñ gêñ mateñ jali su êtiam atomanô ma bu êsuñ ñatêna tenj enseñ nom su êtiam atom amboac tonañ.”

¹² Ma Anôtô kêsôm gebe “Poac, tañ jamoatiñ êndêñ amac to gêñ mateñ jali, tañ sêmoa sêwiñ amac nañ, ñabelo tonec ênêc tenjen ma tenjen gebe ¹³ Jakêñ ñoc kasômbuc êkô tao ñasawa êtu poac, tañ kamoatiñ gêdêñ nom nañ, ñabelo. ¹⁴ Aê embe jakêñ tao êkô nom ñaô ma jalic kasômbuc ênsac tao ñaô, ¹⁵ go taêc ênam poac, tañ kamoatiñ gêdêñ amac to gêñ mateñ jali samob nañ, ma bu êsa e êsuñ ñatêna enseñ gêñ mateñ jali samob su êtiam atom. ¹⁶ Kasômbuc embe ênsac tao ñaô, go jasala gêñ tau ma taêc ênam poac tenjenña, tañ kamoatiñ gêdêñ gêñ mateñ jali samob, tañ sêmoa nom nañ.” ¹⁷ Ma Anôtô kêsôm gêdêñ Noa gebe “Poac, tañ kamoatiñ gêdêñ gêñ mateñ jali samob, tañ sêmoa nom nañ, ñabelo tau tonec.”

¹⁸ Noa latui, tañ sêsa aña wañ sêmêñ nañ, nêñ ñaê tonec gebe Sem agêc Ham ma Japet. Kanaan

tama Ham. ¹⁹ Noa latui têlêac tonañ. Ma êsêac têtü lau nom samucgenña nêñ ñamôkê. ²⁰ Noa gêjam kôm kêpi nom kêtü ñamata. Enj kêsê kôm wainña tenj. ²¹ Enj gênôm wain e kêjanij enj ma gêc nê becobo toôli ñaôma. ²² Ma Kanaan tama Ham gêlic tama ôli ñaôma ma kêsa jakêsôm binj tau gêdênj têtü. ²³ Go Sem agêc Japet sêkôc ñakwê tenj sêkênj gêsac magijnm ma sêsêlênj sênu taunjen jasêsanj tamenji ôli ñaôma auc. Agêc sêkac lanjôñanô ôkwi sebe sêlic tamenji ôli ñaôma atom. ²⁴ Gêdênj tanj wain ñañaclai gêbacnê ma Noa gêdi sa nanj, enj gênô binj, tanj ñac saunj gêgôm gêdênj enj nanj, ²⁵ tec kêsôm gebe

“Aê japuc boa Kanaan,

enj êtu lasitêwainênj sakinjwaganênj gêñôma.”

²⁶ Enj kêsôm tenj gêwiñ gebe

“Apômtau, aênoc Anôtô, ênam mec Sem

ma êngôm Kanaan êtu ênê gêñôma.

²⁷ Anôtô êkênj ñasawa êndênj Japet

gebe êmoa êwiñ Sem anja nê becobo.

Mago Kanaan êtu ênê gêñôma.”

²⁸ Bu kêsunj ñatêna kêpa ma Noa gêmoa nom jala 350 gêwiñ. ²⁹ Noanê jala samob kêtü 950, go gêmac êndü.

10

Noanê wakuc nêñ dênanj

¹ Lau tonec têtü Noa latui Sem agêc Ham ma Japet nêñ wakuc. Êsêac saka gôlôac lasê gêdênj tanj bu kêsunj ñatêna gêbacnê. ² Japet latui tonec Gomer, Magog, Madai, Jawan, Tubal, Mesek ma

Tiras. ³ Gomer latui tonec Askenas, Ripat ma Tog-arma. ⁴ Jawan latui tonec Elisa, Tarsis, Kitim ma Dodanim. ⁵ Lau gwêcña sêsa anga lau tonañ nêñ. Lau tonec têtû Japetnê wakuc têtôm nêñ gamêñ to awen gêdêñ-gêdêñgen ma têtôm nêñ gôlôac to gôlôacmôkê gêdêñ-gêdêñgen.

⁶ Ham latui tonec Kus, Aiguptu, Put ma Kanaan. ⁷ Kus latui tonec Seba, Hawîla, Sabta, Rama ma Sabteka. Rama latui tonec Seba agêc Dedan. ⁸ Kus kêka Nimrod lasê, tañ kêtû nom ñaapômtau toñaclai ñamataña. ⁹ Eñ kêtû ñac lêma gwadaña towae gêmoe Apômtau lanônêmña. Kêtû tonañña biñdêm lanğwa gêc gebe “Kêtôm Nimrod, tañ kêtû ñac lêma gwadaña towae gêmoe Apômtau lanônêmña.” ¹⁰ Eñ gêjac m nê gôliñ kiñña anga Babel to Erek ma Akad, tañ gêc gamêñ Sinar. ¹¹ Eñ gêwi gamêñ tonañ siñ ma gêja Asuria ma kêkwê malac Niniwe to Rehobot-Ir ma Kala ¹² ma malac teñ gêc Niniwe to Kala ñasawa ñaê gebe Resen, tañ kêtû malac kapôên. ¹³ Aiguptu kêka Ludim, Anamim, Lehabim, Naptuhim, ¹⁴ Patrusim, Kasluhim, tañ kêtû Pilistinêñ mimi nañ, ma Kaptorim lasê.

¹⁵ Kanaan kêka nê ñacsêga Sidon agêc lasi Het lasê. ¹⁶ Eñ kêtû lau gamêñ Jebus, Amor, Girgas, ¹⁷ Hib, Ark, Sin, ¹⁸ Arwad, Semar ma Hamatña tamenji. Kêtû ñamu gôlôac, tañ sêsa anga Kanaannê nañ sesewec. ¹⁹ Lau Kanaan nêñ gamêñ gêc Sidon gêmu kêsô gêdêñ Gerar ma Gasa to gêmu kêsô gêdêñ Sodom to Gomora ma Adma to Seboim e gêdêñ Lasa. ²⁰ Lau tonec têtû Hamnê wakuc têtôm nêñ gamêñ to awen gêdêñ-gêdêñgen ma têtôm nêñ gôlôac to gôlôacmôkê gêdêñ-gêdêñgen.

21 Japet têwa Sem, tañ kêtû Ebernê gôlôac abenjan, kêka gôlôac lasê amboac tonanjen. 22 Sem latui tonec Elam, Asur, Arpaksad, Lud ma Aram. 23 Aram latui tonec Us, Hul, Geter ma Mas. 24 Arpaksad kêka Sela lasê, ma Sela kêka Eber lasê. 25 Eber kêka latui luagêc lasê, ñac teñ nê ñaê gebe Peleg, ñam gebe gêdêñ ênê têm lau nomña sêwa taunj kékôc, agêc lasi Joktan. 26 Joktan kêka Almodad, Selep, Harsarmawet, Jera, 27 Hadoram, Usal, Dikla, 28 Obal, Abimael, Seba, 29 Opir, Hawila ma Jobab lasê. Lau samob tonec Joktan latui êsêac. 30 Êsêacnêñ gamêñ sêngônña gêc Mesa ma gêmu kêsô gêdêñ Separ to gêdêñ lôc dênan, tañ kékô gamêñ oc kêpiña. 31 Lau tonec têtû Semnê wakuc têtôm nêñ gamêñ to awenj gêdêñ-gêdênjen ma têtôm nêñ gôlôac to gôlôacmôkê gêdêñ-gêdênjen. 32 Noanê wakuc nêñ gôlôac têtôm nêñ ñam to gôlôacmôkê êsêac. Bu kêsuj ñatêna kêpa, tec êsêac têtû lau nomña samob nêñ ñamôkê.

11

Ñamalac sêkwê andu baliñ teñ

1 Lau nomña samob sêsôm binj awenj tagen to ñalô tagen. 2 Gêdêñ tañ êsêac dêdi anja gamêñ oc kêpiña nan, sêsêlêñ e têtap gaboan teñ sa gêc gamêñ Sinar ma sêngôn tonan. 3 Ma êsêac sêoc taunj gebe “Ajôc, tamansañ nomku têkê-têkê ma tapac e ñajaña êsa.” Ma êsêac sêkôc poc nomkuña gêjô poc anô ma sêkôc kolda kêtû sêsap poc tônña. 4 Go sêsôm gebe “Ajôc, takwê nêñ malac teñ sa to andu baliñ teñ e ñatêpôê soso êpi undambê gebe tamboa nêñ ñaê sa, gebe têta aêac salinj-salinj tanam nom

samuc auc atom.” ⁵ Go Apômtau kêsêp gêmêñ gebe êlic malac to andu soso, tañ ñamalac latuñj sêkwê sa nañ. ⁶ Ma Apômtau kêsôm gebe “Kec, êsêac lau m tagen ma samob sêsôm awen tagen. Ma kôm, tañ sêjac m nañ, oc sênac têku ma gêñ samob, tañ êsêac taêñ ênam gebe sêngômña nañ, ñateñ oc êkêñ wapac êsêac atom. ⁷ Ajôc, tasêp tana ma tanjalun êsêac awen gebe sêñô taun nêñ binj sapu.” ⁸ Ma Apômtau kêta êsêac salin-salin e jasêjam nom samucgen auc ma êsêac sêpô kôm sêkwê malac saña sinj. ⁹ Kêtu tonanña sê malac tau ñaê gebe Babel, ñam gebe Apômtau kêgalun lau nomña samob awen anga ôné ma kêta êsêac salin-salin e sêjam nom samucgen auc.

Semnê wakuc

¹⁰ Semnê wakuc tau tonec. Bu kêsun ñatêna kêpa ma jala luagêc gêbacnê, go Semnê jala kêtú 100, ma kêka Arpaksad lasê. ¹¹ Arpaksad têna kêkôc enj su ma Sem gêmôa nom jala 500 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. ¹² Arpaksadnê jala kêtú 35 ma kêka Sela lasê. ¹³ Sela têna kêkôc enj su ma Arpaksad gêmôa nom jala 403 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. ¹⁴ Selanê jala kêtú 30 ma kêka Eber lasê. ¹⁵ Eber têna kêkôc enj su ma Sela gêmôa nom jala 403 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. ¹⁶ Ebernê jala kêtú 34 ma kêka Peleg lasê. ¹⁷ Peleg têna kêkôc enj su ma Eber gêmôa nom jala 430 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. ¹⁸ Pelegnê jala kêtú 30 ma kêka Reu lasê. ¹⁹ Reu têna kêkôc enj su ma Peleg gêmôa nom jala 209 gêwiñ, go kêka latuio to ñac ñagêdô lasê. ²⁰ Reunê jala kêtú 32 ma kêka Serug lasê. ²¹ Serug têna kêkôc enj su

ma Reu gêmôa nom jala 207 gêwiņ, go kêka latuio to ņac ņagêdô lasê. ²² Serugnê jala kêtú 30 ma kêka Nahor lasê. ²³ Nahor têna kêkôc eņ su ma Serug gêmôa nom jala 200 gêwiņ, go kêka latuio to ņac ņagêdô lasê. ²⁴ Nahornê jala kêtú 29 ma kêka Tara lasê. ²⁵ Tara têna kêkôc eņ su ma Nahor gêmôa nom jala 119 gêwiņ, go kêka latuio to ņac ņagêdô lasê. ²⁶ Taranê jala kêtú 70 ma kêka Abram agêc Nahor ma Haran lasê.

Taranê wakuc

²⁷ Taranê wakuc tau tonec. Tara kêka Abram agêc Nahor ma Haran lasê. Ma Haran kêka Lot lasê. ²⁸ Haran gêmác êndu gêmuņ tama Tara aņga nê malacmôkê Ur aņga Kaldea. ²⁹ Ma Abram agêc Nahor sêjam awê sa. Abramnê awênê ņâe gebe Sarai, Nahornê awênê ņâe gebe Milka, eņ Haran latuo, Haran, taņ kêka Milka agêc Iska lasê naņ. ³⁰ Ma Sarai eņ awê kapoac, eņ kêkôc ņapalê teņ atom.

³¹ Tara kêkôc latu Abram agêc dêbu Lot, naņ Haran latu ma lawao Sarai, latu Abram nê awê, ma êsêac sêwi Ur aņga Kaldea siņ gebe sêna gamêņ Kanaan. Mago gêdêņ taņ êsêac sêô lasê Haran naņ sêņgôn tônê. ³² Taranê jala kêtú 205 ma Tara gêmác êndu aņga Haran.

12

Anôtô kékalem Abram

¹ Ma Apômtau kêsôm gêdêņ Abram gebe “Ondec nêni gamêņ to nêni lau sêmoa ma tamamnê andu êkôņa ma ôna gamêņ, naņ âe gabe jatôc êndêņ aôm. ² Âe gabe jaņgôm aôm ôtu laum kapôêņ ma gabe janam mec aôm ma jaņgôm nêni ņâe êtu kapôêņ

gebe ôtu moasiñ ñamôkê. ³ Aê gabe janam mec êsêac, tañ sênam mec aôm ma êsêac, tañ sêpuc boa aôm nañ, aê gabe japuc boa. Gôlôac nomña samob têtap mec ñamoasiñ sa êtu aômña.”

⁴ Amboac tonañ Abram gêdi kêtôm Apômtau kêjatu eñ, ma Lot gêdi gêwiñ eñ. Gêdêñ tañ Abram gêwi Haran siñ nañ, nê jala kêtú 75. ⁵ Ma Abram kêkôc nê awê Sarai to lasinê latu Lot ma nêñ waba samob, tañ têtap sa nañ, ma lau, tañ têtú nêñ sakiñwaga ança Haran nañ, ma dêdi gebe sêsêlêñ sêna gamêñ Kanaan. Ma gêdêñ tañ sêô lasê gamêñ Kanaan tau nañ, ⁶ Abram kêsêlêñ-kêsêlêñ e jagêô lasê malac Sikem to kamem, tañ kêkô More nañ. Gêdêñ têm tonañ lau gamêñ Kanaan ña sêngôñ gamêñ tau. ⁷ Go Apômtau geoc tau lasê gêdêñ Abram ma kêsôm gebe “Aê gabe jakêñ nom tonec êndêñ nêñ wakuc.” Tec eñ gêboa altar teñ sa gêdêñ Apômtau, tañ geoc tau lasê gêdêñ eñ nañ. ⁸ Go eñ gêdi kêpi lôc ança Betel ñagamêñ oc kêpiña ma gê becobo kêkô Betel, tañ gêc gamêñ oc kêsêpña ma Ai, tañ gêc gamêñ oc kêpi ña nañ ñasawa. Ma ança tônê eñ gêboa Apômtaunê altar teñ sa ma awa gêjac Apômtaunê ñaê. ⁹ Ma Abram gêdi kêsêlêñ lanô gêlac Negebgen gêja.

Abram gêmoa Aiguptu

¹⁰ Ma tóbôm kêsa gamêñ tonañ. Tec Abram kêsêp Aiguptu gêja gebe êsêlêñ-êsêlêñ êmoa tônê gebe tóbôm kapôêñ gêc gamêñ tau. ¹¹ Gêdêñ tañ kêdabiñ gebe êô lasê Aiguptu nañ, eñ kêsôm gêdêñ nê awê Sarai gebe “Aê kajala gebe aôm awê êjam. ¹² Lau Aiguptu embe sêlic aôm, go sêsôm gebe ‘Ênê awê tonec,’ go sênac aê êndu, ma oc sendec aôm

ômoa. ¹³ Ôsôm gebe aêñoc luco aôm e sêlêwan aê êtu aômña.” ¹⁴ Gêdêñ tañ Abram gêo lasê Aiguptu nañ, Aiguptuwaga sêlic awê tau gebe awê êjam. ¹⁵ Paraonê laumata sêlic eñ ma sêlambiñ eñ ñanô gêdêñ Parao. Ma sêkôc awê tau sêsô Paraonê andu sêja. ¹⁶ Ma kêtú eñña Parao kêmoasiñ Abram ma kékêñ domba to bulimakao ma donki kapoac ma sakiñwagao to ñac ma donki têna to kamele gêdêñ eñ.

¹⁷ Mago Apômtau gejoñ Parao to nê andu ña gêñwapac ñanôgeñ kêtú Abramnê awê Saraiña. ¹⁸ Tec Parao kêkalem Abram ma kêsôm gebe “Aôm gôgôm aê amboac ondoc. Kêtú agenña kôsôm lasê gêdêñ aê gebe nêñ awê eñ nec atom. ¹⁹ Kêtú agenña aôm kôsôm gebe ‘Aê luco eñ,’ tec kakôc eñ kêtú ñoc awê. Amboac tonañ nêñ awê tau tonec, ôkôc eñ ma ôêc ôna.” ²⁰ Ma Parao kêjatu lau kêtú eñña gebe sêsêlêñ sêwiñ êsêagêc nê awê to ênê waba samob.

13

Abram agêc Lot nêñ biñ

¹ Ma Abram agêc nê awê tonêñ waba samob sêwi Aiguptu siñ sêmu sêja Negeb. Ma Lot gêwiñ êsêac. ² Abram kêtú ñac tolêlôm bôc ma silber to goldña. ³ Ma eñ kêsêlêñ-kêsêlêñ gêmoa Negeb e gêo lasê Betel e gêdêñ gamêñ, tañ gêmungeñ gê becobo kêsêp, gêc Betel ma Ai ñasawa nañ, ⁴ gêdêñ gamêñ, tañ gêboa altar sa. Go Abram awa gêjac Apômtaunê ñaê aña tônê. aña tônê. ⁵ Ma Lot, tañ gêwiñ Abram nañ, nê domba to bulimakao sêmoa ma nê becobo sêkô amboac tonañgeñ. ⁶ Ma

gamêḡ kêtôm gebe êsêagêc lulugen sêḡgôn sêwiḡ taunḡa atom, gebe êsêagêcnêḡ waba to bôc taêsam ḡanô gebe sêḡgôn sêwiḡ taunḡ tec kêtôm atom. ⁷ Ma Abramnê bôc ḡagejobwaga to Lotnê bôc ḡagejobwaga awenḡsun gêoc ka tau. Gêdêḡ têm tonanḡ lau gamêḡ Kanaan to Perisḡa sêḡgôn gamêḡ tonanḡ.

⁸ Go Abram kêsôm gêdêḡ Lot gebe “Biḡ awenḡsun êoc ka taunḡa ênêc aêagêc ḡasawa to agêcnêḡ gejobwaga ḡasawa atom gebe aêagêc ḡam tagenḡ. ⁹ Gamêḡ samuc tonec gôlic atom me. Ôsu taôm su anḡa aê. Embe ôkôc gamêḡ gasêḡa, go aê jana anônḡa. Embe ôkôc gamêḡ anônḡa, go aê jana gasêḡanḡa.”

¹⁰ Ma Lot gêoc mataanô sa ma gêlic bu Jordan ḡagaboanḡ gebe nom ḡalêsi ḡajam kêtôm Apômtaunê kôm tau, kêtôm gamêḡ Aiguptu e gêdêḡ Soar. Gêdêḡ tonanḡ Apômtau gesenḡ Sodom to Gomora su atom tagenḡ. ¹¹ Tec Lot kêjalinḡ bu Jordan ḡagaboanḡ sa kêtu nê gamêḡ ma Lot kêsêlêḡ gêmu gêdêḡ oc kêpiḡa gêja. Gêdêḡ tonanḡ êsêagêc sêwa taunḡ kêkôc.

¹² Abram gêḡgôn gamêḡ Kanaan ma Lot gêḡgôn malac gaboanḡa ḡasawa ma gêjam bebec e gêdêḡ Sodom. ¹³ Mago lau Sodomḡa lau secanô ma sêgôm gêḡ alôb-alôb gêdêḡ Apômtau.

¹⁴ Lot kêsû tau su anḡa Abramnê, go Apômtau kêsôm gêdêḡ Abram gebe “Ôc matamanô sa ma ôlic gamêḡ samob, taḡ kêgi aôm auc nanḡ, gêmu kêpi go gêmu kêsêp ma gêmu kêsô to gêmu kêsaḡa ¹⁵ gebe gamêḡ samob tonanḡ, taḡ gôlic nanḡ, aê gabe jakêḡ êndêḡ aôm to nêm wakuc êtu amacnêm êndêḡ tônḡenḡ. ¹⁶ Aê gabe jaḡgôm nêm wakuc têtû taêsam amboac gaḡac gwêcḡa. Lau embe têtôm gebe sêsa gaḡac gwêcḡa ḡanamba sa, go têtôm gebe sêsa nêm

wakucnêḡ namba sa amboac tonanḡen. ¹⁷ Ôndi ôsêlêḡ e naôndêḡ gamêḡ ḡamadiḡ makenḡ-makeḡ, gebe aê gabe jakêḡ êndêḡ aôm.” ¹⁸ Tec Abram gêbuc nê bec sa ma jagêô lasê kamem anḡa Mamre, taḡ kêkô Hebron ḡagala naḡ, ma gê nê bec, go gêboa Apômtaunê altar teḡ sa anḡa tônê.

14

Abram gêjam Lot sa

¹ Gêdêḡ taḡ Amrapel kêtḡ kiḡ Sinarḡa ma Ar-iok kêtḡ kiḡ Elasarḡa ma Kedorlaomer kêtḡ kiḡ Elamḡa ma Tidal kêtḡ kiḡ Goiimḡa naḡ, ² êsêac sêjac siḡ gêdêḡ Bera, taḡ kêtḡ kiḡ Sodomḡa ma Birsa, taḡ kêtḡ kiḡ Gomoraḡa ma Sinab, taḡ kêtḡ kiḡ Admaḡa ma Semeber, taḡ kêtḡ kiḡ Seboimḡa ma gêdêḡ kiḡ Belaḡa (ḡaê teḡ gebe Soar). ³ Êsêac samob sêpi tagenḡ sêsêlêḡ sêwê Sidim ḡagaboanḡ (ḡaê teḡ gebe Gwêc ḡatonḡ). ⁴ Êsêac sêsô Kedorlaomer ḡalabu to sêjam sakiḡ enḡ jala 12 ma jala kêtḡ 13ḡa êsêac sêkac taḡ su. ⁵ Jala kêtḡ 14ḡa Kedorlaomer to kiḡ, taḡ sêwiḡ enḡ naḡ, sêmêḡ ma sêkônḡiḡ Repaim anḡa Asterot-Karnaim to Susim anḡa Ham ma Emim anḡa Sawe-Kiriataim ⁶ to lau gamêḡ Hornḡa anḡa nêḡ lôc Seir e gêdêḡ El-Paran, taḡ gêc kêsi gamêḡ sawa naḡ. ⁷ Go sêkac taḡ ôkwi sêmu sêja En-Mispat (ḡaê teḡ gebe Kades) ma sêkônḡiḡ lau Amalek nêḡ gamêḡ samob ma lau gamêḡ Amorḡa, taḡ sêḡḡônḡ Hasason-Tamar naḡ, amboac tonanḡen. ⁸ Go kiḡ Sodomḡa to kiḡ Gomoraḡa ma kiḡ Admaḡa to kiḡ Seboimḡa ma kiḡ Belaḡa (ḡaê teḡ gebe Soar) sêja ma sêdênaḡ taḡ anḡa gaboanḡ Sidimḡa gebe sênac siḡ. ⁹ Sênac siḡ êndêḡ Kedorlaomer, taḡ kêtḡ kiḡ

Elamña to Tidal, tañ kêtü kiñ Goiimña ma Amrapel, tañ kêtü kiñ Sinarña to Ariok, tañ kêtü kiñ Elasarña. Kiñ aclê sêjac siñ gêdêñ kiñ lemeñ teñ. ¹⁰ Ma kolda ñagêsun gêjam gaboañ Sidimña auc. Ma gêdêñ tañ kiñ Sodom to Gomoraña sêc siñ nañ, nêñ ñagêdô sêu tauñ sêsêp gêsun tonañ ma lau ñagêdô sêc sêpi lôc sêja. ¹¹ Tec ñacjo sêjañgo Sodom to Gomora nêñ waba to nêñ gêñ taniñña samob su ma sêc sêmu sêja nêñ gamêñ. ¹² Abramné lasi latu Lot gêñgôn Sodom, tec êsêac sêkôc eñ tonê waba amboac tonañ ma sêc sêja. samob, tañ sêkôc su ma latu Lot to nê waba ma lauo to lau samob gemu gêja amboac tonañgeñ.

¹³ Ma ñac teñ kêsêp siñ sawa jagêjac miñ gêdêñ ñac Ebolai Abram, tañ gêñgôn ñac gamêñ Amorña Mamre nê kamem ñagala. Mamre lasiagêc Eskol agêc Aner. Lau tonañ sêmoatiñ poac sêwiñ Abram gebe sênam tauñ sa. ¹⁴ Abram gêñô sêkôc latu tôn ñawae, go kêdênañ nê siñwaga 318, tañ tenenji sêkôc êsêac têtü ênê sakiñwaga nañ, ma sêjanda êsêac e gêdêñ Dan. ¹⁵ Ma gêdêñ gêbêc eñ gêwa nê siñwaga kêkôc ma eñ to nê lau sêjac êsêac ma sêjanda êsêac e gêdêñ Hoba, tañ gêc Damaskus gêmu kêpiña nañ. ¹⁶ Eñ kêjañgo waba samob, tañ sêkôc su nañ su ma latu Lot to nê waba ma lauo to lau samob gêmu gêja amboac tonañgeñ.

Melkisedek gêjam mec Abram

¹⁷ Abram kêku Kedorlaomer to kiñ, tañ sêwiñ eñ nañ, tulu ma gêmu gêja. Go kiñ Sodomña kêpuc eñ têtütôn anga gaboañ Saweña (ñaê teñ gebe Kiñné Gaboan). ¹⁸ Ma kiñ Salemña, Melkisedek, kêkôc

polom to wain gêja. Enj kêtû Lôlôc N̄atau Anôto nê dabunwaga. ¹⁹ Ma enj gêjam mec enj to kêsôm gebe “Lôlôc N̄atau Anôto, tañ kêkêñ undambê to nom nañ,

ênam mec Abram.

²⁰ Awenj êoc Lôlôc N̄atau Anôto, tañ kêkêñ nê m̄nacjo sêsô aôm lêmam ñalabu.”

Ma Abram kêkôc gêñ lemeñ lu-lemeñ lu ñatagen-tagen sa kêkêñ gêdêñ enj. ²¹ Ma kiñ Sodomña kêsôm gêdêñ Abram gebe” Ôkêñ ñamalacgenj sêndêñ aê ma ôkôc waba êtu nê m̄ gêñ.” ²² Mago Abram kêsôm gêdêñ kiñ Sodomña gebe “Aê katôc lemoc gêdêñ Lôlôc N̄atau Apômtau Anôto, tañ kêkêñ undambê to nom nañ, ²³ gebe jakôc aôm nê m̄ nia me lêkôñ me aôm nê m̄ gêñ ñateñ atomanô. Moae aôm ôsôm gebe ‘Aê kakêñ Abram kêtû ñac tolêlôm.’ ²⁴ Aê gabe jakôc gêñ teñ atom, mago gêñ tagenj tañ lau matac senj nañ to gêñ Aner agêc Eskol ma Mamre, tañ sêwiñ aê nañ, sêwê kaiñ, tec sêkôc nêñ gêñmañ.” *

15

Anôto kêmoatiñ poac gêdêñ Abram

¹ siñ tonañ gêbacnê, go Abram katu gêlic Apômtau ma awa gêjac enj gebe “Abram, ôtêc taôm atom. Aê katu aôm nê m̄ lautuc. Moasiñ kapôêñ êtap aôm sa.” ² Mago Abram kêsôm gebe “O Apômtau Anôto, aôm gobe ôkêñ asagenj êndêñ aê. Aêñoc gôlôac masianô ma Êlieser anja Damaskus êtu ñac oc êwê kaiñ aêñoc gêñlênsê m̄.” ³ Ma Abram kêsôm gebe “Ôlic acgom, aôm kôkêñ gôlôac gêdêñ aê atom ma gêñôma teñ, tañ têna kêkôc enj anja ñoc andu

* **14:24:** Melkisedek ñam gebe Biñgêdêñ ñakiñ.

nañ, oc êtu ñac êwê kaiñ aêñoc gêñlênsêm.” ⁴ Mago Apômtaunê biñ gêdêñ eñ gebe “Ñac tonec êwê kaiñ nêm gêñlênsêm atom, aôm latôm solop êtu ñac êwê kaiñ nêm gêñlênsêm.” ⁵ Go gêwê eñ kêsa awê gêja ma kêsôm gebe “Matam endec umbonñ ma embe ôtôm gebe ôsa utitalata sa, go ôsa samañ.” Go kêsôm gêdêñ eñ gebe “Nêm wakuc oc têtôm tonañ.” ⁶ Ma eñ kêkêñ gêwiñ Apômtau, tec gêlic eñ ñac gêdêñ.

⁷ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aê Apômtau, tañ kakôc aôm aña Ur Kaldeaña gebe jakêñ gamêñ tonec êndêñ aôm ôwê kaiñ.” ⁸ Mago Abram kêsôm gebe “O Apômtau Anôtô, aê jajala amboac ondoc gebe jawê kaiñ gamêñ tau.” ⁹ Eñ kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ôkôc bulimakao têna ñajala kêtú têtêac to noniñ têna ñajala kêtú têtêac ma domba kapoac ñajala kêtú têtêac ma balôsi teñ to moñgôm ñalatu teñ, go ômôêñ.” ¹⁰ Ma eñ kêkôc gêñ samob tonañ ma kêsêlê kêkôc gêja luagêc-luagêc ma kêdênañ makeñ-makeñ kêkanônñ tau, mago moc, tec kêsêlê atom. ¹¹ Ma moc, tañ señ gêñ todec nañ, sêpôp sêsêp sebe sêniñ gwada, tec Abram gesoc.

¹² Oc jakêsêp ma Abram gêc bêc e kêliñ tau siñ ma nê ñalêlôm ôluñ-ôluñgeñ to ñakesec kêkôm eñ auc. ¹³ Go Apômtau kêsôm gêdêñ Abram gebe “Ôñô, ma ôjala êtu tôn gebe nêm wakuc oc têtú lau jaba aña gamêñ, tañ êsêac tauñ sêwê kaiñ atom nañ, ma têtú gêñôma ma sêkônîñ êsêac êtôm jala 400. ¹⁴ Mago aê jamêtôc lau, tê sênam sakiñ êndêñ êsêac nê, go êsêac sêwi gamêñ tau siñ towaba taêsam ñanô lasê. ¹⁵ Mago aôm taôm tec ôndêñ tamami ôna tobiñmalôgeñ ma nêm jala êtu taêsam acgom, go sênsuñ aôm. ¹⁶ Ma nêm gôlôac ñatonñ têtú aclêña

oc sêmu sêmêḅ gamêḅ tonec êtiam, gebe lau gamêḅ Amorḅa nêḅ alôb-alôb gêjac pep atom tagenḅ.”

17 Oc jakêsêp ma gamêḅ ḅakesec kêsa, go ku to-jadauḅ teḅ ma dawenḅ teḅ gelom lasê gêmoa bôc tau ḅasawa. 18 Gêdêḅ bêc tonanḅ Apômtau kêmoatiḅ poac gêdêḅ Abram ma kêsôm gebe “Aê kakêḅ gamêḅ tonec gêdêḅ nêḅ wakuc su anḅa bu Aiguptuḅa e gêdêḅ bu kapôêḅ Euprat, 19 gamêḅ taḅ lau Ken to Kenis ma Kadmon 20 to Het ma Peris to Repaim 21 ma Amor to Kanaan ma Girgas to Jebus sêwê kaiḅ.”

16

Hagar agêc Ismael

1 Ma Abramnê awê Sarai kêkôc ḅapalê teḅ atom. Ma ênê sakiḅwagao Aiguptuḅa teḅ gêmoa, nê ḅaê gebe Hagar. 2 Ma Sarai kêsôm gêdêḅ Abram gebe “Aôm gôlicgac gebe Apômtau kêgamiḅ ḅapalê gêdêḅ aê gebe jakôc atom. Tec naômoa ôwiḅ sakiḅwagao, moae jatap ḅoc ḅapalê sa anḅa ênê.” Ma Abram kêkêḅ taḅ Sarai awa. 3 Abram gêmoa Kanaan jala 10 su, go Sarai kêkôc nê sakiḅwagao Aiguptuḅa Hagar ma kêkêḅ gêdêḅ nê akweḅ Abram gebe ênam êtu ênê awê. 4 Ma eḅ gêmoa gêwiḅ Hagar e kêkêkam ḅapalê. Gêdêḅ taḅ eḅ kêsaê tau gebe taê nanḅ, gêlic nê ḅatauo ḅa matapanagenḅ. 5 Ma Sarai kêsôm gêdêḅ Abram gebe “Keso tec sêgôm gêdêḅ aêma nec êpi aôm. Aê tauc kakêḅ ḅoc sakiḅwagao kêsêp aôm lêmam. Ma galoc kêsaê tau gebe taê, tec gêlic aê ḅa matapanagenḅ. Apômtau êmêtôc aêagêcnêḅ biḅ ḅasawaḅa.” 6 Mago Abram kêsôm gêdêḅ Sarai gebe “Ôlic acgom, nêḅ sakiḅwagao kêtu aômnmêḅ gêḅgac.

Ôngôm gêḡ, taḡ taêm ênam naḡ, êndêḡ eḡ.” Ma Sarai kékôniḡ eḡ, tec gêbôm gêja.

⁷ Apômtaunê aḡela kêtap eḡ sa gêḡgôḡ bumata, taḡ kêpoac gamêḡ sawa naḡ, bumata tau kêpoac intêna Surḡa. ⁸ Ma eḡ kêsôm gebe “Sarainê sakiḡwagao Hagar, aôm gômôêḡ aḡga ondoc ma gobe ôna ondoc.” Eḡ gêjô eḡ awa gebe “Aê gabôm aḡga ḡoc ḡataunê tec gamêḡ.” ⁹ Go Apômtaunê aḡela kêsôm gêdêḡ eḡ gebe “Ômu ôndêḡ nêḡ ḡatauo ôna êtiam naôsô eḡ ḡalabu.” ¹⁰ Apômtaunê aḡela kêsôm gêdêḡ eḡ gêwiḡ gebe “Aê gabe jaḡgôm nêḡ wakuc têtû taêsam e sêsa êsêac sa naeo.” ¹¹ Ma Apômtaunê aḡela kêsôm gêdêḡ eḡ gebe “Aôm taêm ma ôkôc ḡapalê ḡac. Ôê ênê ḡaê gebe Ismael gebe Apômtau kêkêḡ taḡa nêḡ gêḡwapac. ¹² Eḡ êtû ḡac teḡ, taḡ êtôm bôclai teḡ ma eḡ lêma ejoḡ lau samob ma lau samob lemeḡ ejoḡ eḡ. Eḡ oc êḡgôḡ êwiḡ tawaḡ atom.” ¹³ Hagar kêtû kênac tau gebe “Amboac ondoc, aê galic Anôtô, taḡ gêlic aê naḡ, biḡḡanô aḡga tonec me masi.” Tec kêsam Apômtaunê ḡaê gebe “Aôm Anôtô tomatamanô kaiḡ teḡ.” ¹⁴ Kêtû tonanḡa lau sêsam bumata tonanḡ gebe Ber-Lahai-Roi. Bumata tau kêpoac Kades to Bered ḡasawa. ¹⁵ Ma Hagar kêkôc Abramnê latu teḡ ma Abram gê latu, taḡ Hagar kêkôc naḡ, nê ḡaê gebe Ismael. ¹⁶ Gêdêḡ taḡ Hagar kêkôc Ismael naḡ, Abramnê jala kêtû 86. * naḡ.”

17

Anôtônê poac ḡabelo

* **16:16:** Ber-Lahai-Roi ḡam gebe “ḡac mata jali, taḡ gêlic aê

1 Gêdêḡ taḡ Abramnê jala kêtḡ 99 naḡ, Apômtau geoc tau lasê gêdêḡ eḡ ma kêsôm gêdêḡ eḡ gebe “Ḥajaja ḡatau Anôtô aé, ôsa ḡoc lêḡ ômansaḡ taôm ḡapep. 2 Ma aé gabe jamoaḡiḡ poac teḡ êndêḡ aôm ma gabe jakêḡ aôm nêḡ wakuc têtḡ taêsam ḡasec.” 3 Go Abram gêḡ tau laḡôanô jagêdêḡ nom ma Anôtô kêsôm gêdêḡ eḡ gebe 4 “Gôlicgac, ḡoc poac tau tonec gebe jakêḡ aôm ôtu gôlôacmôkê taêsam tamenḡi. 5 Sêsam aôm nêḡ ḡaê Abram êtiam atom, sêsam aôm gebe Abraham gebe aé kakêḡ aôm kôtu gôlôacmôkê taêsam tamenḡi. 6 Aé gabe jakêḡ aôm nêḡ wakuc têtḡ taêsam ḡasec ma nêḡ wakuc têtḡ gôlôacmôkê taêsam ma kiḡ sêsa aḡḡa aôm nêḡ. 7 Aé jamoaḡiḡ poac êndêḡ aôm to nêḡ wakuc, taḡ sêḡḡḡḡuc aôm naḡ, nêḡ gôlôac to gôlôac ma poac tau ênêc teḡḡeḡ ma teḡḡeḡ gebe aé jatu amac to nêḡ wakuc, taḡ sêḡḡḡḡuc aôm naḡ, nêḡ Anôtô. 8 Ma aé jakêḡ gamêḡ Kanaan, taḡ aôm gômoa amboac ḡac jaba naḡ, samucḡeḡ êndêḡ aôm to nêḡ wakuc, taḡ sêḡḡḡḡuc aôm naḡ, gebe êtu amacnêḡ endeḡ tôḡḡeḡ ma aé jatu êsêacnêḡ Anôtô.” 9 Ma Anôtô kêsôm gêdêḡ Abraham gebe “Aôm to nêḡ wakuc, taḡ sêḡḡḡḡuc aôm naḡ, ma êsêacnêḡ gôlôac to gôlôac ajop ḡoc poac. 10 Aêḡoc poac tau tonec gebe sêsa ḡapalê ḡac samob. Biḡ tonaḡ kamoatiḡiḡ gêdêḡ aôm to nêḡ wakuc, taḡ sêḡḡḡḡuc aôm naḡ, gebe ajopḡa. 11 Sêsa amacnêḡ utimôlic. Poac, taḡ kamoatiḡiḡ gêdêḡ aôm naḡ, ḡabelo tau tonaḡ. 12 Ḥapalê ḡac teḡ aḡḡa aôm nêḡ, taḡ nê bêc êtu 8 naḡ, sêsa eḡ êtôm nêḡ gôlôacmôkêḡeḡ. Lau, taḡ tenenḡi sêkôc aḡḡa taôm nêḡ andu me ajam ôli ḡa mone aḡḡa lau jaba nêḡ, taḡ sêsa aḡḡa aôm nêḡ ḡawê atom

nañ, ¹³ sêsa êsêagêc lulugen, ñac tañ têna kêkôc en aña taôm nêmandu nañ, to ñac, tañ gôjam ôli ña mone nañ. Tec ñoc poac ênêc amac ôlim êtu poac tengeñña. ¹⁴ Mago ñac samuc ten, tañ sêsa utiôlic atom nañ, senseñ en su aña ênê launêñ gebe en gêgôm ñoc poac popoc.”

¹⁵ Ma Anôtô kêsôm gêdêñ Abraham gebe “Aômnmê awê Sarai, nañ ôsam en gebe Sarai êtiam atom, ênê ñaê gebe Sara. ¹⁶ Aê gabe janam mec en e aôm ôtap latôm sa aña ênê êwiñ. Aê gabe janam mec en e en êtu gôlôacmôkê teneñi ma lau to-m-to-m nêñ kiñ sêsa aña ênêña.” ¹⁷ Ma Abraham gêu tau lañôanô jagêdêñ nom ma kêômac ma taê gêjam gêc tauña gebe “Aê ñamalacanô, tañ ñoc jala kêtú 100 sugac nañ, oc jaka ñapalê lasê me. Ma Sara, tañ nê jala kêtú 90 nañ, êkôc gôlôac me.” ¹⁸ Ma Abraham kêsôm gêdêñ Anôtô gebe “Ojae, Ismael êsa nê lêñ êmoa aôm lañômnêmñamañ.” ¹⁹ Mago Anôtô kêsôm gebe “Masi, nêmandu awê Sara oc êkôc nêmandu latôm ten. Ôê ênê ñaê gebe Isak. Ma aê gabe jamoatiñ ñoc poac êndêñ en êtu poac ênêc tengeñña êndêñ ênê wakuc, tañ sêndanñuc en nañ. ²⁰ Ismaelnê biñ, tec ganô sugac. Gôlicgac me, aê janam mec en ma jakêñ gôlôac to gôlôac êndêñ en e têtú taêsam ñanô. En êka kasêga 12 lasê ma aê gabe jakêñ en êtu laum kapôên. ²¹ Mago ñoc poac, tec gabe jamoatiñ êndêñ Isakgeñ. Sara êkôc en êndêñ jala ôné ñatêm amboac tonec.” ²² Anôtô kêsôm biñ gêdêñ Abraham su, go gêwi en siñ ma gêc kêpi gêja.

²³ Go Abraham kêkôc latu Ismael to nê gêñôma samob, tañ teneñi sêkôc êsêac aña ênê andu ma êsêac samob, tañ gêjam ôli ña mone nañ. En

kêkôc ñacwaga samob, tañ sêmoa sêwiñ eñ aña nê andu ma kêsa nêñ utiñôlic gêdêñ bêc tônêgeñ kêtôm Anôtô kêjatu eñ. ²⁴ Abrahamnê jala kêtú 99 ma sêsa eñ. ²⁵ Latu Ismael nê jala kêtú 13 tec sêsa eñ. ²⁶ Gêdêñ bêc tônêgeñ êsêac sêsa Abraham agêc latu Ismael, ²⁷ ma ñacwaga samob, tañ sêmoa ênê andu, lau, tañ teneñi sêkôc êsêac aña andu tau to êsêac, tañ eñ gêjam ôli ña mone aña lau jaba nêñ nañ, sêsa êsêac sêwiñ eñ. *

18

Anôtô gêjac mata Isak

¹ Ma Apômtau gêoc tau lasê gêdêñ Abraham aña kamem Mamreña. Abraham gêngôn becobo ñasacgêdô gêdêñ oc kêkô ñaluñ. ² Eñ gêoc mataanô sa e gêlic lau têlêac sêkô eñ lañônêmña. Eñ gêlic êsêac ma kêlêti aña becobo ñasacgêdô gêdêñ êsêac gêja. Eñ gewec gêdêñ êsêac ³ ma kêsôm gebe “Ñoc apômtau, embe ôlic aê ñajam, go ôc lêlêc nêñ sakiñwaga atom. ⁴ Êsêac sêkôc bu sêmêñ gebe akwasin emkain êsêpña, go alêwan taôm aňgôn ajuntêna, ⁵ go aê jakôc gêñ ñagec mênaniñ tekweñ êsa. Anin su acgom, go asêlêñ nêñ lêñ êtiam gebe mênáo lasê nêñ sakiñwaga sugac.” Ma êsêac sêsôm gebe “Ôngôm amboac kôsôm.” ⁶ Ma Abraham kêlêti kêsô becobo ñalêlôm gêdêñ Sara gêja ma kêsôm gebe “Ôkôc polom laclu têlêac ôngamuc ma ôpac ñagaôgeñ.” ⁷ Ma Abraham kêlêti gêdêñ bulimakao gêja, kêkôc bulimakao ñalatu ñajam toñalêsi teñ ma kêkêñ gêdêñ sakiñwaga, tañ kêkacgeñ gebe

* **17:27:** Isak ñam gebe Eñ kêômac.

eno matajajagen. ⁸ Go kêkôc su gêjac anô to su ñakana ñajam ma bulimakao, tañ enj kêmasañ nanj, ma kêkêñ gêdêñ êsêac. Êsêac senj genj ma enj tau gêjam sakinj êsêac gêmoa ajuñtêna. ⁹ Go êsêac sêsôm gêdêñ enj gebe” Nêm awê Sara gêmoa ondoc.” Ma enj kêsôm gebe “Tec gêmoa becobo ñalêlôm.” ¹⁰ Apômtau kêsôm gebe “Êndêñ ocêsa aê oc jamu jandêñ aôm jamêñ êtiam ma Sara oc êkôc latu tenj êndêñ têm tonañ.” Ma Sara kêkô becobo ñakatam lêlômgenj ma tañasuñ gêjac. ¹¹ Mago Abraham agêc Sara têtú lauo ñanô to ñac sugac, nêñ jala têtú taêsam ma lauonêñ mêtê sêjam ôli ajôñña gêwi Sara sinj su. ¹² Kêtu tonañña Sara kêômac kêênjingenj ma kêsôm gêdêñ tau gebe “Aê kamêlinj sugac ma ñoc apômtau kêtu ñamalacanô su amboac tonañgenj, tec aêagêc atu samuc taunj amboac ondoc.” ¹³ Tec Apômtau kêsôm gêdêñ Abraham gebe “Kêtu agenñña Sara kêômac ma kêsôm gêdêñ tau gebe ‘Katu awêanô sugac, tec jakôc ñapalê amboac ondoc.’ ¹⁴ Gêñwapac tenj gêc, tañ kêlêlêc Apômtau su me. Êndêñ ocêsa aê jamu jandêñ aôm jamêñ êtiam ma Sara oc êkôc latu êndêñ têm tonañ.” ¹⁵ Sara kêpa tau ma kêsôm gebe “Aê kaômac atom,” gebe kêtêc tau. Mago Apômtau kêsôm gebe “Magobe, kôômacgac.”

Abraham keteñ kêtu Sodomña

¹⁶ Go lau tau dêdi ma sêc sêja. Ma êsêac matenj gê Sodom. Ma Abraham kêsêlêñ gêwiñ êsêac gebe êkêñ êsêac anja intêna. ¹⁷ Ma Apômtau kêsôm gebe “Aê jansañ gêñ, tañ gabe jañgôm nanj, auc êndêñ

Abraham oc êtôm me. ¹⁸ Kajalagac gebe Abraham êtu laum kapôêñ to ñajaña, ma lau tom-tom samob têtap mec ñamoasin sa anğa ênê, ¹⁹ gebe aê kajalin en sa gebe êjatu nê latui to nê lau samob, tañ sêndañguc en nañ, gebe sejoþ aêñoc intêna ma sêngôm ñoc bin ñanô êsa to sêmêtôc lau naêndêngeñ gebe aê jakêñ gêñ, tañ gajac mata gêdêñ Abraham nañ, êndêñ en.” ²⁰ Go Apômtau kêsôm gebe “Ñaonda kêpi Sodom to Gomora kêtú kapôêñ ma êsêacnêñ sec gêjam sêga. ²¹ Tec aê gabe jasêp jana jalic acgom, êsêac samob sêgôm kêtôm ñaonda, tañ ganô nañ, me masi. Embe masi, mago gabe jajala.”

²² Ma lau tau sêsêlêñ sepeñ Sodom, mago Apômtau gacgeñ kêkô gêwiñ Abraham. ²³ Go Abraham kêtú gasuc ma kêsôm gebe “Aôm gobe onseñ lau gêdêñ to lau sec su êtômgeñ binñanô me. ²⁴ Embe lau gêdêñ 50 sêngôn malac tau, oc gobe onseñ malac su amboac tonañgeñ me ôsuc malac ñasec ôkwi êtu lau 50, tañ sêngôn malac nañña. ²⁵ Ônac jaê bin amboac tonañ, aôm ôngôm gêñ amboac tonec gebe onseñ lau gêdêñ sêwiñ lau sec nañ atom. Embe ôngôm, ñacgêdêñ oc êndac êtôm ñac sec. Ônac jaê bin amboac tonañ. Ñac-kêmêtôc-nomwaga êmêtôc naêndêñ-geñmañ.” ²⁶ Ma Apômtau kêsôm gebe “Aê embe jatap lau gêdêñ 50 sa sêngôn malac Sodom, oc jasuc malac samucgeñ ñabin ôkwi êtu êsêacña.” ²⁷ Abraham gêjô en awa gebe “Aêma katôm kekop to wao, mago katoc tauc sa gebe janam binğalôm jawiñ Apômtau. ²⁸ Moae lau gêdêñ 50 solop atom, moae lemeñ teñ masi. Aôm gobe onseñ êsêac su êtu lemeñ teñ masiña me.” Ma en kêsôm gebe “Aê embe jatap 45geñ sa, oc jansen

êsêac su atom.” ²⁹ Abraham awa gêjac enj kêtiam ma kêsôm gebe “Moae ôtap 40gen sa anġa ônê.” Enj gêjô enj awa gebe “Êtu 40ġa aê gabe jaŋġôm gêġ tau ŋanô êsa atom.” ³⁰ Go Abraham kêsôm gebe “Apômtau, ôlic aê sec atom, aê jasôm biġ tenġ êwiġ. Moae ôtap 30gen sa anġa ônê.” Enj gêjô enj awa gebe “Aê embe jatap 30gen sa, oc jaŋġôm gêġ tau ŋanô êsa atom.” ³¹ Abraham kêsôm gebe “Op, aê katoc tauc sa gebe janam biġgalôm jawiġ Apômtau, moae ôtap 20gen sa anġa ônê.” Enj gêjô enj awa gebe “Aê jansenġ êsêac su atom êtu 20genġa.” ³² Go Abraham kêsôm gebe “O Apômtau, ôlic aê sec atom, aê jasôm biġ tagenġ tonec êwiġ. Moae ôtap 10gen sa anġa ônê.” Enj gêjô enj awa gebe “Aê jansenġ êsêac su atom êtu 10genġa.” ³³ Apômtau gêjam biġgalôm gêwiġ Abraham e su ma gêc gêja. Ma Abraham tau gêmu gêja nê gamêġ.

19

Sodom to Gomora gêjaġa

¹ Ma anġela luagêc sêô lasê Sodom gêdêġ kêtulala. Lot gêġġôn malac ŋasacgêdô. Enj gêlic êsêagêc ma gêdi sa gebe êpuc êsêagêc tônia ma gewec laġânô jagêdêġ nom ² ma kêsôm gebe “O apômtauagêc, aê jatenġ amagêc gebe anam nêġ lêġ ôkwi api nêġ sakiġwaganê andu. Akwasinġ emkaiġ to anêc bêc. Êndêġ bêbêc kanucġenġ, go andi ma asêlêġ nêġ intêna.” Mago êsêagêc sêsôm gebe” Masi, aêagêc anêc malaclunġ tonec.” ³ Mago enj kêkac êsêagêc ŋapanġ, tec agêc sêjam nêġ lêġ ôkwi sêwiġ enj sêpi ênê andu. Ma Lot kêmasanġ moasinġ gêdêġ êsêagêc to kêpac polom ŋaluc ma agêc senġ. ⁴ Êsêagêc sêc

bêc atom tagen ma ñacwaga malacm, ñacwaga anğa Sodom tau, wakuc to langwa sêwiñ tauñ. Lau samob tomalagen sêgi andu tau auc. ⁵ Ma êsêac sêmôêc Lot ma sêsôm gebe “Ñacwaga, tañ sêo lasê aôm gêdêñ gêbêc nañ, sêmoa ondoc. Ôkôc êsêagêc sêsa sêndêñ aêac sêmênmanñ gebe ajala êsêagêc.” ⁶ Go Lot kêsa gêdêñ êsêac gêja gê katam gêc muña ⁷ ma kêsôm gebe “O lasitêwaiac, anğôm sec amboac tonan atom. ⁸ Alicgac me, latucoagêc sêmoa, tañ sêjam kauc ñacwaga. Aê gabe jakêñ êsêagêc sêndêñ amac. Anğôm êsêagêc amboac têtmac gêwiñ. Mago anğôm ñaclagêc tonan sec atom, gebe êsêagêc sêso ñoc salôm ñalabu sugac.” ⁹ Mago êsêac sêsôm gebe “Aôm ôêc su.” Ma sêsôm gebe “Ñac tonec gêo lasê amboac ñac jaba ma galoc ketoc tau sa gebe êtu ñac-êmêtôc-biñwaga. Amboac tonan, aêac anğôm aôm sec êlêlêc êsêagêc su.” Ma êsêac gulucgulucgen sebe sêkôc Lot tônia ma sebe têtuc katam popoc. ¹⁰ Mago ñaclagêc sêmêtôc lemeñ ma sê Lot kêsô andu gêdêñ êsêagêc gêja ma sêsanñ katam auc. ¹¹ Ma sêgôm ñacwaga saun to kapôên, tañ sêmoa katam dêmôênja nañ, matenpec kêsa e seso katam elêmê. ¹² Go ñaclu sêsôm gêdêñ Lot gebe “Aômnêm lau ñagêdô sêmoa tonec me masi. Aômnêm lawami to latômio ma nêm lau, ñagêdô, tañ sêmoa malac nañ, ôwê êsêac awi malac tonec Siñ. ¹³ Gebe aêagêc abe anseñ malac tonec su gebe Apômtau gênô êsêacnêñ biñ gêjam sêga ma kêsakiñ aêagêc gebe anseñ êsêac su.” ¹⁴ Ma Lot kêsa gêja ma kêsôm gêdêñ lawai, tañ sebe sênam latuoagêc gebe “Ajôc, awi malac tonec siñ gebe Apômtau oc enseñ su.” Mago lawai sêlic en amboac ñac kêsôm biñ makic

teŋ.

¹⁵ Gêu bôn ma aŋela sêkac Lot ma sêsôm gebe “Ôndi, ôkôc nêma awê to latômoagêc, taŋ sêmoa tonec naŋ, gebe ŋagêjô, taŋ êtaŋ malac sa naŋ, enseŋ aôm su ôwiŋ atom.” ¹⁶ Lot kêlênageŋ, tec ŋaclu sêkam êsêagêc nê awê to latuoagêc lemeŋ gebe Apômtau gebe ênam êsêac sa ma sêwê eŋ gêwi malac siŋ ma sêkêŋ eŋ kêlêwaŋ tau gêŋgôn malac ŋamagê. ¹⁷ Êsêagêc sêkêŋ êsêac sêmoa awê ma sêsôm gebe “Ôêc ônam katôm kêsi, ôkac taôm ôkwi atom to ôkô ôniŋ awam aŋga gaboŋ tonec atom. Ôêc ôpi lôc ôna gebe ônaŋa atom.” ¹⁸ Mago Lot kêsôm gêdêŋ êsêagêc gebe “O apômtauagêc, masianô. ¹⁹ Amagêc amoasiŋ nêma sakiŋwaga ma taêm walô aê tec aŋam aê kêsi gebe janaŋa atom. Mago aê katôm gebe jaêc japi lôc atom. Gêŋwapac oc êtaŋ aê sa ma jamac êndu. ²⁰ Alic acgom, malac tônê gêc ŋagala kêtôm gebe jaêc jana tônê, ma malac tau sauŋanô. Ôlôc sa gebe jaêc jana tônê. Malac tau sauŋanô atom me. Jaêc jana tônê, go jamoa matoc jali.” ²¹ Apômtau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Amboac tonan, aê gabe jalôc sa ma janseŋ malac, taŋ kôsôm ŋabiŋ naŋ, su atom. ²² bêc ôna tônê ŋagaôgeŋmaŋ. Aê jaŋgôm gêŋ teŋ ŋagaô atom e ô lasê malac tônê su acgom.” Kêtu tonanŋa sêsam malac ŋaê gebe Soar. ²³ Oc kêpi kêpô nom ma Lot gêô lasê Soar.

²⁴ Go Apômtau kêkêŋ talao to ja aŋga undambê gêjac Sodom to Gomora aŋga Apômtaunê. ²⁵ Ma eŋ gesen malac tonan to gamêŋ gaboŋ ma malac to ŋalau pebeŋ to gêŋ, taŋ kêpi aŋga nom naŋ. ²⁶ Mago Lotnê awê, taŋ kêdaguc eŋ naŋ, kêkac tau ôkwi, tec kêtu pocgwêc. ²⁷ Ma bêbêc kanucgeŋ Abra-

ham gêdi ma jakêsa gamêñ, tañ eñ kêkô Apômtau lañônêmña nañ, ²⁸ ma mata gê Sodom to Gomora ma gamêñ gaboañña samob ma gêlic jadauñ kêpi amboac ja genj kôm.

²⁹ Gêdêñ tañ Anôtô gesen malac gaboañña su nañ, eñ taê gêjam Abraham ma gêwê Lot gêc gamêñ, tañ gêjaña nañ su. Biñ tau kêsa gêdêñ Anôtô gesen malac, tañ Lot gêñgôn nañ su.

Lau Moab to Amon ñam

³⁰ Ma Lot gêwi Soar siñ jakêpi lôc gêwiñ latuoagêc gebe eñ kêtêc tau, tec gêwi Soar siñ. Ma eñ gêwiñ latuoagêc jasêñgôn pocgêsun teñ. ³¹ Ma awêsêga kêsôm gêdêñ awê saun gebe “Tameñi kêtû ñamalacanô sugac ma ñac teñ gêmoa nom tonec atom gebe êmoa êwiñ aêagêc amboac sêgôm-sêgôm kêtôm gamêñgenj. ³² Ajôc, aêagêc takêñ wain êndêñ tamenj ênôm e êjañij eñ, go tanêc dawij eñ gebe nêñ wakuc sêsa anja tamenjinê.” ³³ Tec gêdêñ gêbêc sêkêñ wain gêdêñ tamenj gênôm e kêjañij eñ. Ma awêsêga kêsô gêja gêc gêwiñ tama. Gêc gêwiñ eñ ma gêdi sa, mago tama kêsaê atom. ³⁴ Ñagelenj awêsêga kêsôm gêdêñ awê saun gebe “Gêdêñ gêbêc aê gaêc gawij tamoc ma êndêñ êmbêc takêñ wain êndêñ eñ ênôm êtiam. Su, go aôm ôsô naônêc ôwiñ eñ gebe tatap nêñ wakuc sa anja tamenjinê.” ³⁵ Tec gêdêñ gêbêc sêkêñ wain gêdêñ tamenj e kêjañij eñ kêtiam. Ma awê saun gêdi jagêc gêwiñ eñ. Gêc gêwiñ eñ ma gêdi sa, mago tama kêsaê atom. ³⁶ Tec Lot latuoagêc lulugenj taêñ anja tamenjinê. ³⁷ Ma awêsêga kêkôc ñapalê ñac ma gê ênê ñaê gebe Moab. Eñ kêtû lau Moab têm galocña nêñ abenj. ³⁸ Ma awê saun kêkôc ñapalê ñac amboac tonanjenj ma gê ênê

ñaê gebe Ben-Ami. Enj kêtû lau gamêñ Amonña têm galocña nêñ abenji. * † ‡

20

Abraham agêc Abimelek nêñ bin

¹ Abraham gêdi anğa ônê kêsêlêñ kepen gamêñ Negebgen ma jagêngôn Kades to Sur ñasawa. Enj gêmoa gamêñ Gerar amboac ñac jaba. ² Ma Abraham kêsôm kêpi nê awê Sara gebe “Aê luco enj.” Ma kin Gerarña, Abimelek, kêsakinj lau gebe sêkôc Sara. ³ Mago gêdêñ gêbêc Anôtô gêsuj mê gêdêñ Abimelek ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Ôlic taôm, aôm ômac êndu êtu awê, tañ aôm kôkôc nanña, gebe ñac teñ nê awê enjoc.” ⁴ Mago Abimelek kêdabinj enj atom tagen, tec kêsôm gebe “Apômtau, aôm gobe onsenj lau tobinmê su me. ⁵ Abraham tau kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Aênoc luco enj.’ Ma awê tau kêsôm gebe ‘Ñoc lucñac enj.’ Aê gagôm gêñ tau toñoc ñalêlôm ñañêñ ma tolemoc selecgenj.” ⁶ Go Anôtô kêsôm gêdêñ enj gêdêñ tañ gêc mê nanj, gebe “Aec, aê kajala gebe gôgôm gêñ tau tonêm ñalêlôm ñañêngeñ tec aê tauc gabôc aôm auc gebe ôngôm sec êndêñ aê atom. Kêtu tonanña gajac jao aôm gebe ômoasac enj atom. ⁷ Amboac tonanj ôkêñ Abrahamnê awê êmu êna gebe enj propete teñ. Ma enj etenj êtu aômña gebe ômoa matam jaligenj. Mago aôm embe ôkêñ enj êmu êna atom, go ôjala gebe ômac êndu binñanôgenj, aôm to nêm lau samob.”

⁸ Gêdêñ bêbêc kanucgenj Abimelek gêdi sa ma gêmôc nê sakinwaga samob ma gêjac minj binj

* **19:38:** Soar ñam gebe Gêñ sauñ. † **19:38:** Moab ñam gebe Anğa tamocnê. ‡ **19:38:** Ben-Ami ñam gebe Ñoc tawanj latu.

samob tonañ ñai gêdêñ êsêac e têtêc tauñ ñanô. ⁹ Go Abimelek kêkalem Abraham ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Aôm gôgôm asagenj gêdêñ aê. Aê gagôm aôm sec amboac ondoc, tec kôsabi sec kapôênj kêpi aê to ñoc gamêñ kinña. Gêñ, tañ sêjac jao gebe danjôm atom nanj, aôm gôgôm gêdêñ aê.” ¹⁰ Ma Abimelek kêsôm gêdêñ Abraham gebe “Aôm taêm gêjam binj amboac ondoc, tec gôgôm gêñ amboac tonañ.” ¹¹ Ma Abraham kêsôm gebe “Aê gajam kauc gebe lau gamêñ tonecña têtêc Anôtô atom, tec êsêac sênac aê êndu êtu ñoc awêña, tec gagôm gêñ tau. ¹² Ma enj aênoc luco binjanôgenj, gebe enj tamocnê latuo, mago tinocnê latuo atom. Ma enj kêtú ñoc awê. ¹³ Gêdêñ tañ Anôtô kêkalem aê ma gawi tamocnê andu sinj nanj, kasôm gêdêñ enj gebe Aôm embe têtmac êwiñ aê, go ôwa aê ñam sa ma ôsôm êndênj lau gamêñ samobña gebe ‘Ñoc lucñac enj.’ ” ¹⁴ Go Abimelek kêkôc domba to bulimakao ma sakinjwagao to ñac ma kêkêñ gêdêñ Abraham ma kêkêñ Sara gêmu gêdêñ enj gêja. ¹⁵ Ma Abimelek kêsôm gebe “Gôlicgac, ñoc gamêñ gêc lanjômnêmña, ôngônj gamêñ, tañ gêjac matamanô ñajam nanj.” ¹⁶ Ma kêsôm gêdêñ Sara gebe “Gôlicgac, aê kakêñ silber 1,000 gêdêñ lômnac gebe êwaka aôm waem sa êndênj lau samob, tañ sêwiñ aôm nanj, ma sêlic aôm awê gêdêñ.” ¹⁷ Go Abraham keteñ mec gêdêñ Anôtô ma Anôtô gêgôm Abimelek ôli ñajam kêsa ma gêgôm ênê awê to sakinjwagao ôlinj ñajam kêsa amboac tonanjenj gebe sêkôc gôlôac êtiam, ¹⁸ gebe Apômtau gêbôc lauo, tañ sêmoa Abimeleknê andu nanj, têtacêlêlôm auc kêtú Abrahamnê awê Saraña.

21

Sara kêkôc Isak

¹ Apômtau kêtû ñacleñ Sara amboac kêsôm su, ma gêgôm biñ, tañ gêjac mata nañ, ñanô kêsa kêpi Sara. ² Abraham kêtû ñamalacanô su, go Sara taê ma kêkôc Abrahamné latu-tenñ gêdêñ noc, tañ Anôtô kêsam gêdêñ eñ nañ. ³ Abraham gê latu, tañ kêka lasê ma Sara kêkôc eñ nañ, nê ñaê gebe Isak. ⁴ Isaknê bêc kêtû 8 ma Abraham kêsa latu amboac Anôtô kêjatu eñ nañ. ⁵ Abrahamné jala kêtû 100 ma Isak mênjêsa. ⁶ Ma Sara kêsôm gebe “Anôtô gêgôm aê kaômac. Lau, tañ sêñô biñ tau ñawae, oc sêômac sêwiñ aê.” ⁷ Ma eñ kêsôm gebe “Asa oc kêjala kêtû tôñ ma êsôm êndêñ Abraham gebe Sara oc êkêñ su êndêñ ñapalê dedec sênôm. Mago aê kakôc ênê latu gêdêñ tañ eñ kêtû ñamalacanô sugac.”

Têtiñ Hagar agêc Ismael su

⁸ Ma ñapalê kêtû kapôên e gêwi tênanê su siñ. Ma gêdêñ bêc Isak gêwi tênanê su siñ nañ, Abraham geno moasiñ kapôên. ⁹ Ma Sara gêlic awê Aiguptuñ Hagar, nê latu, tañ Abraham kêka lasê nañ, gêjam dôa-dôa gêwiñ latu Isak. ¹⁰ Tec kêsôm gêdêñ Abraham gebe “Ôtiñ sakiñwagao tonec nê latu su gebe sakiñwagao tonec nê latu êwê kain gêñlênsêm êwiñ latuc Isak atom.” ¹¹ Mago Abrahamné ñalêlôm ñawapac kêtû latuñ. ¹² Mago Anôtô kêsôm gêdêñ Abraham gebe “Nêm ñalêlôm ñawapac êtu ñapalê tau to nêm sakiñwagaonja atom. Ôñgôm biñ samob, tañ Sara kêsôm nañ, ñanô êsa gebe sêsam nêm wakucnêñ ñaê sêndañguc Isaknê ñaêgeñ. ¹³ Ma aê jañgôm sakiñwagaonê latunê wakuc têtû

laum kapôêḡ ten amboac tonan, gebe en kêsa anḡa aômnêm.”

¹⁴ Tec Abraham gêdi gêdêḡ bêbêc kanucḡen ma kêkôc polom to bu kêsêp bôc ḡaôlic ma kêkêḡ gêdêḡ Hagar gêôc gêwiḡ ḡapalê ma kêsakiḡ en gêja. Ma en jakêlêsa gêmoa gamêḡ sawa anḡa Ber-Seba.

¹⁵ Gêdêḡ taḡ bu kêpa anḡa bôc ḡaôlic nan, en gêwi ḡapalê siḡ gêc gamêḡ dani. ¹⁶ Ma en jagêḡḡon sic anḡa ḡasawa kêtôm ḡac talamḡa êpê nê sôb naêsêḡḡa ma taê gêjam gebe “Aê jalic ḡapalê êmac êndu êndêḡ aê matocanô atom.” En gêḡḡon kêkanôn en ma ḡapalê awa kêpi ma kêtaḡ. ¹⁷ Anôtô gêḡô ḡapalê kêtaḡ ma Anôtônê anḡela awa gêjac Hagar anḡa undambê ma kêsôm gêdêḡ en gebe “Asaḡen gêḡôm aôm, Hagar. Ôtêc taôm atom gebe Anôtô gêḡô ḡapalê awa anḡa gamêḡ nan ¹⁸ Ôndi sa, ôsip en sa ma ôkôc en ḡajana gebe aê gabe jakêḡ en êtu laum kapôêḡ ten.” ¹⁹ Go Anôtô gêḡôm en mata gêlac e gêlic bumata ten ma en jakêkati bu kêsêp bôc ḡaôlic ma kêkêḡ gêdêḡ ḡapalê gênôm. ²⁰ Ma Anôtô gêwiḡ ḡapalê ma en kêtû kapôêḡ. En gêmoa gamêḡ sawa ma kêpê talam lêma kata sec. ²¹ En gêmoa gamêḡ sawa Paran ma têna kêkôc ênê awê ten anḡa gamêḡ Aiguptu.

Abraham agêc Abimelek sêmoatiḡ poac gêdêḡ taun

²² Gêdêḡ ḡasawa tonan Abimelek agêc nê siḡwaganêḡ ḡac ḡamataḡa Pikol sêsôm gêdêḡ Abraham gebe “Anôtô gêwiḡ aôm to nêm kôm samob. ²³ Kêtû tonanḡa tec galoc ôtôc lêmam êndêḡ Anôtô matocanô jalic gebe ôḡḡôm aê to ḡoc wakuc me wakucnêḡ wakuc sec atom. Aê kamoasiḡ aôm,

amboac tonañ ôjô moasin tonañ êndên aê to êndên gamên, tañ mênngômoa ñac jabanagen nan.” ²⁴ Ma Abraham kêsôm gebe “Aê gabe jatôc lemoc.”

²⁵ Ma Abraham kêtôc biñ Abimelek kêtû bumata teñ, tañ Abimeleknê sakinwaga sêjanço su nanña.

²⁶ Ma Abimelek kêsôm gebe “Aê gajam kauc lau, tañ sêgôm gêñ tonañ. Aôm kôsôm biñ teñ gêdên aê atom, ma aê ganô biñ teñ atom e mênngêdên galoc.”

²⁷ Tec Abraham kêkôc domba to bulimakao ma kêkên gêdên Abimelek ma ñac lu sêmoatin poac teñ gêdên tauñ. ²⁸ Go Abraham kêkên domba ñalatu 7 sêkô tauñña

²⁹ tec Abimelek kêtû kênac Abraham gebe “Domba ñalatu 7, tañ kôkên sêkô tauñña nan, ñam amboac ondoc.” ³⁰ Eñ kêsôm gebe “Ôkôc domba ñalatu 7 tonañ su ança lemoc ec têtû ñabelo êndên aôm ôjala gebe aê tauc tec kakwê bumata tau.”

³¹ Kêtû tonañña sêsam gamên tonañ gebe Ber-Seba gebe êsêagêc lulu têtôc lemeñ. ³² Êsêagêc sêmoatin poac ança Ber-Seba su, go Abimelek agêc Pikol, ênê sinwaganên ñac ñamataña, dêdi ma sêmu sêja Pilistinên gamên kêtiam. ³³ Mago Abraham kêsê ka gamên sawaña teñ ñaê gebe tamarisk ança Ber-Seba ma awa gêjac Apômtau Anôtô tengeñ nê ñaê. ³⁴ Ma Abraham gêmoa Pilistinên gamên ñasawa ec ñêngeñ. * †

22

Anôtô kêjatu Abraham gebe êkên Isak êtu da

¹ Gêñ samob tonañ su acgom, go Anôtô kêsâê Abraham ma awa gêjac eñ gebe “Abraham.” Ma

* **21:34:** Alic 17:19; Isak ñam gebe Eñ kêômac. † **21:34:** Ber-Seba ñam gebe Bumata têtôc lemeñña.

en kêsôm gebe “Aê tec gamoa.” ² Ma Anôtô kêsôm gebe “Ôkôc nêm latôm tageŋ Isak, taŋ têtmac gêwiŋ en naŋ, ma ôna gamêŋ Moria. Anğa ônê ôkêŋ en êtu daja anğa lôc teŋ ŋatêpôê taŋ gabe jatôc êndêŋ aôm naŋ.” ³ Tec Abraham gêdi gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ kêkôc nê donki mênkêpô ômbiŋkap kêsêp. En kêkôc sakiŋwaga wakuc luagêc sêwiŋ êsêagêc latu Isak. En gêga ka kêtû dajaŋa ma gêdi gêja gamêŋ, taŋ Anôtô kêsôm ŋabiŋ gêdêŋ en naŋ. ⁴ Gêdêŋ bêc kêtû têlêacŋa Abraham gêôc mataanô sa ma gêlic gamêŋ tau gêc jaêcgeŋ. ⁵ Go Abraham kêsôm gêdêŋ nê sakiŋwagaagêc gebe “Amoa tonec awiŋ donki. Aêagêc ŋapalê ana ônê. Ateŋ mec su acgom, go amu amêŋ êtiam.” ⁶ Ma Abraham kêkêŋ ka dajaŋa gêdêŋ latu Isak gêôc. Ma en tau gegen ja ma kêmêgôm bôjaŋ. Ma agêc sêsêlêŋ sêwiŋ tauŋ sêja. ⁷ Ma Isak awa gêjac tama Abraham gebe “Tamoc.” Ma en kêsôm gebe “Latucenec, aê tec gamoa.” Ma en kêsôm gebe “Ja to ka tec gêc, mago domba dajaŋa gêmoa ondoc.” ⁸ Ma Abraham kêsôm gebe “Latucenec, Anôtô tau oc ênsuŋ domba dajaŋa.” Ma agêc sêsêlêŋ sêwiŋ tauŋ sêja.

⁹ Agêc sêô lasê gamêŋ, taŋ Anôtô kêsôm ŋabiŋ gêdêŋ en naŋ, ma Abraham gêboâ altar sa ma gêjac pac ka. Go gêsô latu Isak tôŋ ma ketoc en gêsac altar topac ŋaô. ¹⁰ Go Abraham kêmêtôc lêma gebe êkôc bôjaŋ ma êmbuc latu. ¹¹ Mago Apômtaunê aŋela gêmôêc en anğa undambê ma kêsôm gebe “Abraham, Abraham.” Ma en gêlôc gebe “Aê tec gamoa.” ¹² Ma en kêsôm gebe “Lêmam êndêŋ ŋapalê atom ma ôŋgôm gêŋ teŋ êndêŋ en atom, gebe aê galic aôm kôtêc Anôtô ma kôgamiŋ

nêm latôm tagen gêdêḅ aê atom.” ¹³ Ma Abraham gêôc mataanô sa e gêlic domba kapoac ten kêkô en dêmôêmu ḅajabo gêjac kêsô odani. Tec Abraham gêja ma kêkôc domba kapoac jakêkêḅ kêtü daja gêjô latu su. ¹⁴ Abraham kêsam gamêḅ tonan ḅaê gebe “Apômtau gebe ênam sa êndêḅ ḅanoc,” amboac sêsôm-sêsôm e mênḅgêdêḅ galoc gebe “Anḅa lôc Apômtau gebe ênam sa êndêḅ ḅanocḅa.”

¹⁵ Go Apômtaunê anḅela gêmôêc Abraham anḅa undambê kêtü dim luagêcḅa ¹⁶ ma kêsôm gebe “Apômtau kêsôm gebe ‘Aôm gôgôm tonan ma kôgamiḅ nêm latôm nan atom, tec katôc lemoc kêpi tauc gebe ¹⁷ janam mec aôm binḅanôḅen, ma nêm wakuc têtü taêsam têtôm utitalata umbon ḅalabuḅa to têtôm ganac gwêcḅa. Ma nêḅ ḅacionêḅ malac ḅasacgêdô êtü nêm wakucnêḅ. ¹⁸ Ma êtü nêm wakucḅa laum nomḅa samob têtap moasiḅ sa kêtü taḅam wamu aêḅa.’” ¹⁹ Amboac tonan Abraham gêmu gêdêḅ nê sakḅḅwagaagêc gêja ma ac dêdi sêwiḅ taḅḅ sêja Ber-Seba. Ma Abraham gêḅḅôḅ Ber-Seba kêtü têtê.

Nahornê wakuc

²⁰ Gêḅ samob tonan su acgom, go binḅ gêdêḅ Abraham gebe “Gôlicgac, Milka kêkôc gôlôac amboac tonan kêtü lasim Nahorḅa.” ²¹ ḅacsêga Us agêc lasi Bus ma Kemuel, taḅ kêtü Aram tama ²² ma Kesed, Haso, Pildas, Jidlap to Betuel ²³ Betuel kêtü Rebeka tama. Lau 8 tonan Milka kêkôc gêdêḅ Abraham lasi Nahor. ²⁴ Ma Milka anao, nê ḅaê gebe Reuma, kêkôc Teba, Gaham, Tahas to Maka.

23

Sara gêmác êndu. Abraham gêjam ôli sêô

¹ Sara gêmoa e nê jala kêtú 127. Saranê jala tau tonañ. ² Ma Sara gêmác êndu anġa Kiriát-Arba (ġaê tej gebe Hebron) anġa gamêġ Kanaan. Ma Abraham kêsô gebe êpuc tanġiboa sa ma êtanġ êtu Saraġa. ³ Su, go Abraham gêdi gêwi nê ġacmatê sinġ ma kêsôm gêdêġ lau gamêġ Hetġa gebe ⁴ “Aê ġac jaba to ġac ġasawaġa mênġangônġ gawinġ amac. Akêġ nêġ gamêġ tej êndêġ aê jawê kainġ êtu gamêġ sêônġa gebe jansuġ ġoc ġacmatê ênêc.” ⁵ Lau gamêġ Hetġa sêġô Abraham awa gebe ⁶ “O apômtau, ôkêġ tanġam ma binġ. Aôm gômoa gôwinġ aêac amboac kasêġa towae tej. Ônsuġ nêġ ġacmatê êsêp ma sêô ġajamanô tau. Aêacma ġac tej êġgaminġ nê sêô êndêġ aôm me êkô aôm auc êtu ônsuġ nêġ ġacmatê êsêpġa atom.” ⁷ Abraham gêdi ma gewec gêdêġ lau gamêġ Hetġa, tanġ têtú gamêġ ġatau nanġ. ⁸ Ma enġ kêsôm gêdêġ êsêac gebe “Amac embe alic êtôm gebe jansuġ ġoc ġacmatê ênêc, go akêġ tanġem ġoc binġ ma atenġ Sohar latu Epron ajô aê su ⁹ gebe êkêġ pocġêsúġ Mak-Pela, tanġ kêtú ênê gêġ nanġ, êndêġ aê. Gêsúġ tau gêc kêsí ênê kôm ġamadinġ. Aê jakêġ ġaôli samucġen êndêġ enġ jakô amac lanġôġnêġma ma enġ êkêġ êtu aênoc gêġ êtu jansuġ ġacmatê sêsêpġa.”

¹⁰ Mago Epron tau gêġgônġ gêwinġ lau gamêġ Hetġa ma ġac Hetġa Epron gêġô Abraham awa e lau Hetġa tanġ sêġmêġ sêġġônġ malac ġasacġêdô nanġ samob sêġô ma kêsôm gebe ¹¹ “O apômtau, masianô. Ôġô ġoc binġ. Aê jakêġ kôm to jakêġ ġapocġêsúġ, tanġ gêc kôm tau nanġ, ġaômagenġ êndêġ aôm. Aê kakô ġoc lau lanġôġnêġma, tec jakêġ gêġ

tau ñaômagen êndên aôm. Ônsun nêm ñacmatêman.”
¹² Go Abraham gewec gêdên gamên ñatau. ¹³ Ma en kêsôm gêdên Epron e gamên ñatau sênô sêwin gebe “Aê jaten aôm gebe ôkên tañam aê. Aê jakên kôm ñaôli êndên aôm. Ôkôc ñaôli anja aê lemoc gebe jansun ñoc ñacmatê anja tonan.” ¹⁴ Epron gêjô Abraham awa gebe ¹⁵ “O apômtau, ôñô ñoc bin. Aêagêc tasôm bin taêsam êpi gamên, tañ ñaôli amboac dôn silberña 400gen nan, êtu agenña. Ônsun nêm ñacmatêman.” ¹⁶ Abraham gêlôc gêdên Epron. Ma Abraham gêjam dôn silber gêdên Epron, tañ en kêsam lau gamên Hetña sênô nan, dôn silberña 400. En gêjam dôn kêtôm lau-têtulu-gênwaga sêjam dôn gêdên taun.

¹⁷ Amboac tonan Epronê kôm Mak-Pela, tañ gêc Mamre ñagamên gêmu oc kêpiña nan, kôm to ñapocgêsun ma gênkain, tañ kêkô kôm ñagamên samucgen auc nan, ¹⁸ kêtû Abrahamnê. Lau gamên Hetña samob, tañ sêo lasê ênê malac ñasacgêdô nan, sêlic. ¹⁹ Su, go Abraham kêsun nê awê Sara kêsêp pocgêsun, tañ gêc kôm Mak-Pela nan, gêc Mamre (ñaê ten gebe Hebron) ñagamên oc kêpiña anja gamên Kanaan. ²⁰ Lau gamên Hetña sêkên kôm to ñapocgêsun tonan kêtû Abrahamnê gên gebe ênsun ñacmatê sêsêpña. * sacgêdô gêc intênagêsun. Gamên tonan kêtû êsêacnên malen sêkac sanja.

24

Isaknê min gêjam awêña

* **23:20:** Lau ñanô sêboa tunbôm kêgi nêñ malac auc. Sêmasan

1 Abraham kêtú ñamalacánô sugac ma nê jala kêtú taêsam. Ma Apômtau gêjam mec Abrahamnê gêñ samob. 2 Ma Abraham kêsôm gêdêñ nê sakiñwaga ñamataña, tañ gejob ênê gêñ samob nañ, gebe “Ôkêñ lêmam êsô lambic 3 ma ôtôc lêmam êndêñ Apômtau, tañ kêtú undambê to nom ñaAnôtô nañ, gebe ôkêñ awê teñ êndêñ latuc aña lau gamêñ Kanaanña, tañ gamoa êsêac ñaluñ nañ, nêñ ñapalêonêñ atom. 4 Aôm ôna ñoc malacmôkê ôndêñ ñoc lau naôkôc latuc Isak nê awê teñ aña ônê.” 5 Ma sakiñwaga kêsôm gêdêñ eñ gebe “Amboac ondóc, awê tau embe endec ma êndañguc aê êmêñ gamêñ tonec atom, go jakôc latôm êmu êna gamêñ, tañ aôm gôwi siñ nañ, me.” 6 Abraham kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ôlic taôm, ôkêñ latuc êna ônê atom. 7 Apômtau, Anôtô undambêña, tañ gêwê aê aña tamocnê andu ma aña ñoc gôlôacnêñ gamêñ nañ, gêjam biñgalôm gêwiñ aê ma kêtôc lêma gebe Aê gabe jakêñ gamêñ tonec êndêñ nêñ wakuc. Eñ oc êsakiñ nê añela êmuñ aôm ma aôm ôkôc latucnê awê teñ aña ônê. 8 Mago awê tau embe endec ma êndañguc aôm atom, go biñ, tañ ôtôc lêmam nañ ênêcña. Mago ôkêñ latuc êmu êna ônê êtiam atom.” 9 Go sakiñwaga kêkêñ lêma kêsô nê ñatau Abraham lambi ma kêtôc lêma gebe êñgôm ênê biñ ñanô êsa. 10 Go sakiñwaga kêkôc nê ñataunê kamele 10 to nê ñataunê gêlôn ma awa tokaiñ-tokaiñ ma gêdi gêja. Eñ kêsêlêñ gêja Mesopotamia e gêô lasê Nahornê malac. 11 Eñ kêkêñ kamele sêlêwan taun aña bumañ, tañ kêpoac malac ñagala nañ, gêdêñ kêtula, gêdêñ têm, tañ lauo sêsa gebe têtê buña. 12 Ma eñ kêsôm gebe “O Apômtau, ñoc ñatau Abraham

nê Anôtô, aê jatenj aôm gebe ôlôc gebe jatap kôm njanô sa ma ôwaka nêmtac gêwiñ njoc njatau Abrahamja sa. ¹³ Ôlic acgom, aê mênjakô bumata njatali ma malacm latunjo oc sêsa mênjtê. ¹⁴ Njapalêo, tanj jasôm binj êndênj enj gebe ‘Ôlêwanj ku gebe mênjanôm bu’ nanj, embe êsôm gebe ‘Wacônôm ma jakênj bu êndênj nêmtac kamele sênôm amboac tonanjen,’ nanj jajala gebe tecenec aôm kôjalij sa kêtû nêmtac njacsakij Isakja. Binj tonanj êtu njabelo êndênj aê e jajala gebe kôwaka têmtac gêwiñ njoc njatauja sa.”

¹⁵ Enj kêsôm binj gêmoa, tec Rebeka kêsâ gêoc nê ku buja. Enj Betuel, tanj Abraham lasi Nahor nê awê Milka kêkôc nanj, latuo enj. ¹⁶ Njapalêo tau lanjô njajamanô, enj awêtakij tenj, nanj kêtap njac tenj sa atom tagenj. Enj kêsêp bumata jakêti bu su ma kêpi gêmênj. ¹⁷ Go sakijwaga kêlêti gebe êpuc enj tontônj ma kêsôm gebe “Aê gabe jatenj aôm ôkênj bu njagec mênjanôm anja nêmtac ku.” ¹⁸ Enj kêsôm gebe “Njoc njatau, ônômmanj.” Ma sebenj kêlêwanj ku kêsêp lêma ma kêkênj bu gêdênj enj gênôm. ¹⁹ Kêkênj bu gêdênj enj gênôm, go kêsôm gebe “Aê jatê bu mênjakênj êndênj nêmtac kamele sênôm e êoc êsêac tøj êwiñ.” ²⁰ Amboac tonanj enj kêkêc bu kêsêp bôcnênj suc kêtê-kêtê bu gêja gêmu mênjkêkênj gêdênj kamele samob sênôm. ²¹ Ma njac tau kêsala enj njabinjmejenj gebe êjala Apômtau oc gêjam gôlij ênê lênj me masi. ²² Kamele sênôm bu e kêtôm, go njac kêkôc gêlônj goldja tenj, gold tau njawapac kêtôm gold njadônj njamakenj ma joc luagêc, tanj njawapac kêtôm gold njadônj 10nja ²³ ma kêsôm gebe “Asanê latuo aôm. Ôsôm acgom, njasawa gêc tamamnê andu êtôm aêac anêcja me masi.” ²⁴ Enj gêjô enj awa gebe “Milka agêc Nahor

latuņi Betuel latuo aê.” ²⁵ Ma kêsôm biņ ņagêdô gêdêņ ej gêwiņ gebe “Oba to gêgwaņ taêsam tê gêc to gamêņ kêtôm gebe anêcņa tê gêc.” ²⁶ ņac tau gewec ma awa gêôc Apômtau ²⁷ e kêsôm gebe “Aê jalambiņ Apômtau, ņoc ņatau Abraham nê Anôtô, taņ kêgamiņ nê têtac gêwiņ to biņ ņaņêņ gêdêņ ņoc ņatau atom. Ma Apômtau gêwê aê katôgeņ gadêņ ņoc ņataunê lasitêwainêņ andu.”

²⁸ Ma ņapalêo kêlêti jagêjac miņ biņ tonaņ gêdêņ tênanê lau. ²⁹ Rebekanê luņac teņ gêmoa, ênê ņaê gebe Laban. Ma Laban kêlêti gêja bumata gêdêņ ņac tau. ³⁰ Eņ gêlic gêlôņ to joc, taņ luo kêka naņ, ma gêņô biņ, luo kêsôm gebe ņac tau kêsôm biņ amboac tonec gêdêņ aê. Tec eņ kêlêti gêdêņ ņac tau gêja ma kêtap eņ sa kêkô bumata gêwiņ nê kamele. ³¹ Ma eņ kêsôm gebe “O ņatau, taņ Apômtau gêjam mec naņ, kôkô awê kêtu asageņņa. Ôsô ômôêņmaņ, aê kamasañ andu su to gamêņ kêtu kamelenņa.” ³² Amboac tonañ ņac tau kêsô andu gêja ma Laban kêkôc kamelenêņ waba su ma kêkêņ oba to gêgwaņ gêdêņ kamele. Go kêkôc bu gebe Abrahamnê sakiņwaga to nê lau sêkwasiņ eņkaiņ êsêpņa, ³³ go sêkêņ gêņ taniņņa gêdêņ sakiņwaga gebe êniņ. Mago kêsôm gebe” Aê janiņ gêņ teņ atom, aê jawa ņoc biņ sa êmuņ acgom.” Laban kêsôm gebe “Amboac tonañ ôsômmanņ.”

³⁴ Tec eņ gêwa tau sa gebe “Abrahamnê sakiņwaga aê. ³⁵ Apômtau gêjam mec ņoc ņatau ņanôgeņ e kêtu kapôêņ. Eņ kêkêņ domba to bulimakao ma silber to gold ma sakiņwagao to ņac ma kamele to doņki gêdêņ eņ. ³⁶ Ma ņoc ņataunê awê Sara nê jala kêtu taêsam su ma kêkôc latu teņ

ma ñoc ñatau kêkêñ gêñlênsêñ samob gêdêñ eñ gêwê kainj. ³⁷ Ma eñ kêsôm gêdêñ aê gebe jatôc lemoc ma kêsôm gebe ‘Aôm ôkôc latucnê awê teñ aña lau Kanaanja, tañ aê gamoa nêñ gamêñ nanj, latuñionêñ atom, ³⁸ aôm ôndêñ tamocnê andu to ñoc lasitêwai ôna ma ôkôc latucnê awê teñ aña ônê.’ ³⁹ Aê kasôm gêdêñ ñoc ñatau gebe ‘Awê embe êndañguc aê atom, go amboac ondod.’ ⁴⁰ Tec eñ kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Apômtau, tañ kasêlêñ gamoa eñ lañônêñ nanj, êsakiñ nê añela êwiñ aôm to ênam gôliñ nêñ lêñ e aôm ôkôc latucnê awê aña ñoc launêñ to aña tamocnê andu. ⁴¹ Embe ô lasê ñoc lasitêwai ma êsêac sêkêñ awê êndêñ aôm atom, go biñ, tañ kôtôc lêmam nanj ênêcña.’

⁴² “Ocsalô aê gaô lasê bumata ma kasôm gebe ‘O Apômtau, ñoc ñatau Abraham nê Anôtô aôm, galoc ônam gôliñ ñoc lêñ, tec kasa nec. ⁴³ Ôlic aê, galoc kakô bumata. Ñapalêo, nanj êsa êmêñ gebe êtê bu ma jasôm biñ êndêñ eñ gebe “Aê jateñ aôm ôkêñ bu ñagec aña nêñ ku mênjanôm,” ⁴⁴ ma embe êsôm êndêñ aê gebe “Ônômmanj, ma aê gabe jatê êndêñ nêñ kamele amboac tonanj,” nanj awê tecenanj êtu awê tañ Apômtau kêjaliñ eñ sa kêtû ñoc ñataunê latuña.’

⁴⁵ “Aê taêc gêjam biñ tonanj gêbacnê su atom-geñ, tec Rebeka kêsa gêmêñ gêoc nê ku jakêsêp bumata ma kêtê bu. Ma aê kasôm gêdêñ eñ gebe ‘Ôkêñ bu mênjanôm.’ ⁴⁶ Eñ sebenj kêlêwanj ku su ma kêsôm gebe ‘Ônômmanj, ma aê gabe jakêñ bu êndêñ nêñ kamele sênôm amboac tonanj.’ Tec aê ganôm ma eñ kêkêñ bu gêdêñ kamele sênôm amboac tonanj. ⁴⁷ Go aê katu kêñac eñ gebe’ Aôm

asanê latuo.’ Enj kêsôm gebe ‘Nahor latu Betuel, tañ Milka kêkôc enj nañ, latuo aê.’ Tec aê kakêñ gêlôn geñ kalen enj lususñ ma kakêñ joc enj kêka. ⁴⁸ Go aê gawec ma aoc gêôc Apômtau ma kalambin Apômtau, ñoc ñatau Abraham nê Anôtô, tañ gêwê aê kasa intêna solop e katap ñoc ñataunê lasinê latuo sa kêtú ênê latuñ. ⁴⁹ Ma galoc amac embe têtmac êwiñ ñoc ñatau ma atoc enj sa, go asôm ñawae êndên aê. Embe masi, go asôm amboac tonanjen, ec jajala gebe anô ê aê me gasê ê aê.”

⁵⁰ Go Laban agêc Betuel sêjô enj awa gebe “Bin tonan gêmên anga Apômtaunê. Aêac atôm gebe asôm bin ñajam me sec teñ êndên aôm atom. ⁵¹ Gôlicgac, Rebeka kêkô aôm lanômnmêm, ôkôc enj ôna ma ôkên enj êtu nêm ñataunê latunê awê êtôm Apômtau kêsôm.” ⁵² Gêdên tañ Abrahamnê sakinwaga gênô bin tonan nañ, enj gêu tau gêdên Apômtau. ⁵³ Ma sakinwaga kêkôc gêlôn silber to gold ma ñakwê jakêkên gêdên Rebeka. Ma kêkên gên mata êjamgen gêdên lunac to têna amboac tonanjen. ⁵⁴ Ma enj to nê lau, tañ sêwiñ enj nañ, senj to sênôm gên ma gêdên gêbêc tonan sêc sêwiñ êsêac. Ñagelen êsêac dêdi sa ma enj kêsôm gebe “Asakin aê jamu jandên ñoc ñatau jana.” ⁵⁵ Mago têna agêc lu sêsôm gebe “Ôlôc gebe ñapalêo êmoa êwiñ aêac bêc ñagêdô amboac bêc 10 su, go aêc ana.” ⁵⁶ Tagen enj kêsôm gebe “Akôc aê tôn atom gebe Apômtau gêjam gôlin ñoc lên. Asakin aê, gebe jaêc jamu jandên ñoc ñatau jana.” ⁵⁷ Êsêac sêsôm gebe “Aêac amôêc ñapalêo to atu kênac enj tau.” ⁵⁸ Ma êsêac sêmôêc Rebeka ma sêsôm gêdên enj gebe “Aôm gobe ôwiñ ñac tonec me masi.” Enj kêsôm

gebe “Aê gabe jawiņ.” ⁵⁹ Tec êsêac sêkêņ lunjio agêc ênê jaomwagao to Abrahamnê sakiņwaga to nê lau sêja. ⁶⁰ Ma êsêac sêjam mec Rebeka ma sêsôm gêdêņ eņ gebe “O awêenec, ôtu lau taêsam tenenji ma lau, taņ sêkêņ kisa nê m wakuc naņ, nêņ malac êtu nê m wakucnêņ.” ⁶¹ Go Rebeka to nê sakiņwagao dêdi ma sêpi kamele ma têdaguc ņac tau sêja. Amboac tonan sakiņwaga kêkôc Rebeka ma gêc gêja.

⁶² Ma Isak gêja gamêņ, taņ bumata Ber-Lahai-Roi kêpoac naņ, jagêņgôn gamêņ Negeb. ⁶³ Gêdêņ kêtula tenj Isak kêsêlêņ gêmoa kôm ņalêlôm gebe taê ênam nê biņ ņagêdô e gêc mataanô sa ma gêlic kamele sêmêņ. ⁶⁴ Ma Rebeka gêc mataanô sa ma gêlic Isak. Tec kêsêp anja kamele ⁶⁵ ma kêsôm gêdêņ sakiņwaga gebe “Asa tê kêpuc aêac tônia tônia nê.” Sakiņwaga gêjô eņ awa gebe “ņoc ņatau tau tônia.” Tec eņ kêkôc nê obo ma kêgêduc tau. ⁶⁶ Ma sakiņwaga gêjac miņ biņ samob, taņ gêgôm naņ, gêdêņ Isak. ⁶⁷ Go Isak gêwê Rebeka kêsô têna Sara nê becobo gêja ma kêkôc eņ kêtua ênê awê ma têtac gêwiņ eņ. Isak têna gêmac êndu, mago biņ tonan gêjam malô ênê ņalêlôm. * tonan.

25

Abrahamnê wakuc, taņ Katura kêkôc

¹ Abraham gêjam awê tenj, ênê ņaê gebe Katura. ² Eņ kêkôc Simran, Joksan, Medan, Midian, Isbak to Sua. ³ Joksan kêka Seba agêc Dedan lasê. Dedan latui lau Asurim to Letusim ma Leumim. ⁴ Midian latui tonec Epa, Eper, Hanok, Abida to Elda. Lau

* **24:67:** Lau ņanô nêņ mêtê sêsôm biņ êtu tônia tenj

samob tonan̄ ηai tētu Keturanê gôlôac. ⁵ Ma Abraham gêwi nê gêñ samob siñ gêdêñ Isak. ⁶ Mago Abraham kêkêñ awamata gêdêñ nê lauo ηagêdô nêñ gôlôac ma kêsakiñ êsêac sêja gamêñ oc kêpiña sêmoa jaêc latu Isak. Biñ tonan̄ en̄ gêgôm gêdêñ gêmoa mata jaligen̄.

Abraham gêmac êndu to sêsun̄ en̄

⁷ Abrahamnê bêc to jala gêmoan̄ja kêtôm jala 175. ⁸ Ma katu gêwi Abraham siñ ma gêmac êndu. Abraham gêboa nê jala sa tētu taêsam ma kêtου ηamalac su e kêsaê gebe kêtôm en̄gac. Tec Apômtau kêkalem en̄ jagêwiñ nê lau, tañ sêmac sêmun̄ en̄ nan̄. ⁹ Latuagêc Isak agêc Ismael sêsun̄ en̄ kêsêp pocgêsun̄ Mak-Pela, tañ gêc ηac gamêñ Hetñja Sohar latu Epronniê kôm gêc Mamre ηagamêñ oc kêpiña nan̄. ¹⁰ Kôm tonan̄ Abraham gêjam ôli su an̄ga lau gamêñ Hetñja nêñ. An̄ga ônê sêsun̄ Abraham gêc gêwiñ nê awê Sara. ¹¹ Abraham gêmac êndu ma Anôtô gêjam mec latu Isak. Isak tec gêmoa bumata Ber-Lahai-Roi ηagala.

Ismaelnê wakuc

¹² Saranê sakiñwagao Aiguptuo Hagar latu Ismael, tañ Abraham kêka en̄ lasê nan̄, nê wakuc tonec. ¹³ Ismael latu i nêñ ηaê tonec. Ac têdênan̄ ηaê kêtôm tenen̄i kêkôc êsêacñja. Ismaelnê ηacsêga Nebajot ma Kedar, Adbel, Mibsam, ¹⁴ Misma, Duma, Masa, ¹⁵ Hadad, Tema, Jetur, Napis to Kedema. ¹⁶ Ismael latui tau tonan̄ ma êsêacnêñ ηaê tau kêtôm nêñ malac to gamêñ sêñgôn̄ñja. Kasêga 12 têtôm nêñ gôlôacmôkê. ¹⁷ Ismaelnê jala gêmoa nomñja tonec gebe 137. Katu gêwi en̄ siñ ma gêmac êndu jagêwiñ nê lau. ¹⁸ Nê wakuc sêñgôn̄ñ gamêñ

Hawila to Sur, tañ gêc kêkanôn Aiguptu gêmu kêsô Asuriaña nan ñasawa. Ac sêngôn sêwiñ tawan atom.

Esau agêc Jakob nêñ biñ

¹⁹ Abraham latu Isak nê wakuc tau tonec. Isak tama Abraham. ²⁰ Isaknê jala kêtú 40, go gêjam Rebeka kêtú ênê awê. Rebeka eñ ñac Aram ña anga Mesopotamia Betuel latuo, ñac Aramña Laban nê luó. ²¹ Ma Isak keten mec gêdên Apômtau kêtú nê awêña gebe eñ awê kapoac ten. Apômtau kêkên taña ênê mec e ênê awê Rebeka taê. ²² Ôlinbôm sêmônña tañ sêmoa eñ têtac lêlôm ma eñ kêsôm gebe “Embe amboac tonan, nan jamoa êtu asagenña.” Tec gêja gebe êtu kênac Apômtau. ²³ Ma Apômtau kêsôm gêdên eñ gebe “Gôlôacmôkê luagêc sêmoa aôm têtac lêlôm ma aôm ôkôc laum luagêc, mago sêwa tañ êkôc. Ten toôliwalô êlêlêc ten su ma ñacsêga ênam sakin ñacsauñ.”

²⁴ Gêdên ñanoc êkôc ñapalêña, tec kêkôc ôlinbôm. ²⁵ Ñac ñamata, tañ kêsá nan, kokoc ma ôlilu amuc-amuc, tec sê ênê ñaê gebe Esau. ²⁶ Go lasi kêsá ma lêma kêkôc Esau agêbi tôn, tec sêsam eñ gebe Jakob. Isaknê jala kêtú 60, tec tenenji kêkôc êsêagêc.

²⁷ Ñapalê têtú kapôên ma Esau kêtú ñac lêma gwadaña, tañ kêpê talam lêma kata gêjac laoc gamêngeñ. Ma Jakob kêtú ñac wapac to ñañên, tañ gêngôn becobo. ²⁸ Isak têtac gêwiñ Esau gebe eñ geñ gwada gêjac ñawae. Mago Rebeka têtac gêwiñ Jakob.

²⁹ Gêdên ñasawa ten Jakob geno gabab ma Esau anga kôm gêmên totêkwa gêbacgeñ ³⁰ ma Esau kêsôm

gêdêḅ Jakob gebe “Ôkêḅ gêḅ kokoc tonañ seben êndêḅ aê mênjaniḅ gebe aê tekoc gêbac.” Kêtu tonañḅa sêsam eḅ gebe Edom. ³¹ Mago Jakob kêsôm gebe” Ôkêḅ nêḅ gêḅlêḅsêḅ ḅacsêḅgaḅa êndêḅ aê jawê kainḅ acgom.” ³² Esau kêsôm gebe “Gôlicgac me, aê oc jamac êndu. Gêḅlêḅsêḅ ḅacsêḅgaḅa ênam aê sa amboac ondoc.” ³³ Jakob kêsôm gebe “Ôtôc lêmam êmuḅ acgom.” Ma eḅ kêtôc lêma ma kêkêḅ nê gêḅlêḅsêḅ ḅacsêḅgaḅa gêdêḅ Jakob gêwê kainḅ. ³⁴ Go Jakob kêkêḅ polom to gabab gêdêḅ eḅ. Ma eḅ geḅ to gêḅôm gêḅ su, go gêdi ma gêc gêja. Tec Esau gêlic gêḅlêḅsêḅ ḅacsêḅgaḅa amboac gêḅ ḅaôma. *

26

Isak gêmoa gamêḅ Gerar to Ber-Seba

¹ Ma tôbôm teḅ kêsâ aḅga gamêḅ tonañ. Tôbôm, taḅ kêsâ gêdêḅ Abrahamnê têm naḅ, teḅ. Ma Isak gêdêḅ Pilistinêḅ kin Abimelek gêja Gerar. ² Ma Apômtau geoc tau lasê gêdêḅ eḅ ma kêsôm gebe “Ôsêḅ Aiguptu ôna atom. Ômoa gamêḅ, taḅ jasôm ḅabinḅ êndêḅ aôm naḅgeḅ. ³ amoa gamêḅ tau amboac ḅac jaba ma aê gabe jawiḅ aôm to janam mec aôm. Aê gabe jakêḅ gamêḅ tonañ samob êndêḅ aôm to nêḅ wakuc ma gabe jaḅgôm biḅ, taḅ katôc lemoc gêdêḅ tamam Abraham naḅ ḅanô êsa. ⁴ Aê gabe jaḅgôm nêḅ wakuc têtû taêsam ḅanô lasê têtôm utitalata umbonḅa ma gabe jakêḅ gamêḅ samob tonañ ḅai êndêḅ nêḅ wakuc ma laum nomḅa samob têtap nêḅ wakucnêḅ mec ḅamoasiḅ sa, ⁵ gebe Abraham taḅa wamu aê aoc ma

* **25:34:** Edom ḅam gebe Kokoc.

kêmasañ ñoc ñagôliñ to ñoc biñsu ma ñoc biñ to ñoc jatu.” ⁶ Tec Isak gêmoe Gerar.

⁷ Gêdêñ tañ lau malac tonañña têtù kênac eñ kêtù nê awêña nañ, eñ kêsôm gebe “Aê luco eñ,” gebe eñ kêtêc tau, tec kêsôm gebe “Aêñoc awê eñ” atom. Eñ taê gêjam gebe Moae lau gamêñ tonecña sênac aê êndu êtu Rebekaña, gebe eñ awê ñajam. ⁸ Eñ gêmoe gamêñ tau ñasawa ec baliñ su, tec bêc teñ Pilistinêñ kiñ Abimelek kêtuc kêniñ kêsa katam sauñ ma gêlic Isak kêtù samuc Rebeka. ⁹ Tec Abimelek gêmôêc Isak ma kêsôm gebe “Amboac ondoc, eñ aômnêm awêgoc. Aôm kôsôm gebe aôm lômo eñ nañ amboac ondoc.” Isak kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aê gaboc moae jamac êndu êtu eñña.” ¹⁰ Abimelek kêsôm gebe “Aôm gôgôm aêac amboac ondoc. Aêñoc launêñ teñ embe êmoa êwiñ nêm awê, go aômnêm keso ñagêjô êtap aêac sa.” ¹¹ Tec Abimelek gêjac biñsu lau samob gebe “Lau, tañ sêmoasac ñac tonec me nê awê nañ, sênac êsêac êndu.”

¹² Ma Isak kêsê gêñ kêsêp gamêñ tonañ ma gêjam ñanô kêlêlêc ñêñgenñ su. Apômtau gêjam mec eñ, ¹³ tec ñac tau kêtù ñac tolêlôm ma nê awa kêtù kapôêñ e kêsalê eñ auc. ¹⁴ Ênê domba to bulimakao taêsam sêmoa ma sakiñwaga gwalêkiñ. Pilisti sêlic e têtac sec. ¹⁵ Bumata samob, tañ tamanê sakiñwaga sêkwê gêdêñ tama Abraham né têm nañ, Pilisti sêsuñ auc ma sêkêñ nom kêsêp. ¹⁶ Ma Abimelek kêsôm gêdêñ Isak gebe “Ôêc ôna gebe aôm kôtu ñaclai ñatau kôlêlêc aêac su.”

¹⁷ Amboac tonañ Isak gêwl gamêñ ônê siñ jagêjam bec anga gaboañ Gerar ma gêngôn tônê.

¹⁸ Ma Isak kêgawê bumata, tañ sêkwê gêdêñ tama

Abraham nê têt nən sa kêtiam. Abraham gêmac êndu, tec Pilisti sêsuŋ bumata tonən auc. Ma eŋ gê ŋaê, taŋ tama Abraham gê su nən sa kêtiam. ¹⁹ Mago gêdêŋ taŋ Isaknê sakiŋwaga sêkwê bumata aŋga gaboŋ e têtap bu sa nən, ²⁰ gejobwaga bôcŋa aŋga Gerar sêsôm Isaknê gejobwaga bôcŋa gebe “Bu tonec aêacma.” Tec eŋ kêsam bumata tau gebe “Esek,” gebe êsêac sêsôm eŋ. ²¹ Ma êsêac sêkwê bumata teŋ kêtiam ma sêsôm tauŋ kêtü bu tonəŋa amboac tonəŋeŋ. Tec eŋ kêsam bumata tau gebe “Sitna.” ²² Ma eŋ gêwi gamêŋ tônê siŋ ma kêkwê bumata wakuc teŋ. Êsêac sêsôm tauŋ kêtü bu tonəŋa atom, tec kêsam ŋaê gebe “Rehobot,” + ma kêsôm gebe “Galoc Apômtau kêkêŋ ŋasawa gêdêŋ aêac gebe tatu taêsam aŋga gamêŋ tau.”

²³ Aŋga ônê Isak jakêpi Ber-Seba. ²⁴ Ma Apômtau geoc tau lasê gêdêŋ eŋ gêdêŋ gêbêc tonən ma kêsôm gebe “Tamam Abraham nê Anôtô aê. Ôtêc taôm atom gebe aê jawiŋ aôm ma gabe janam mec aôm to jakêŋ nêŋ wakuc têtü taêsam kêtü ŋoc sakiŋwaga Abrahamŋa.” ²⁵ Ma Isak gêboa altar teŋ sa ma awa gêjac Apômtaunê ŋaê, go gê becobo. Ma Isaknê sakiŋwaga sêkwê bumata teŋ.

Isak agêc Abimelek sêmoatiŋ poac

²⁶ Go Abimelek aŋga Gerar gêdêŋ eŋ gêja. Nê ŋac Ausat to nê siŋwaganêŋ ŋac ŋamataŋa Pikol sêwiŋ eŋ. ²⁷ Isak kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amac têtmac gedec aê, tec ajanda aê aŋga nêŋ gamêŋ ma galoc amêŋ kêtü agenŋa.” ²⁸ Êsêac sêsôm gebe “Aêac alic gêc awêgeŋ gebe Apômtau gêwiŋ aôm, tec taêŋ gêjam gebe awiŋ aôm ma tatôc lemeŋ

ma tamoatin poac êndên taun, ²⁹ gebe aôm ôngôm aêac sec atom êtôm aêac amoasac aôm atom ma agôm aôm najamgen e asakin aôm tobinmalôgen gôêc gômôên. Apômtaunê mec kêpi aôm sugac.”

³⁰ Tec Isak geno moasin gêdên êsêac sen to sênôm.

³¹ Gêdên bêbêc kanucgen ac dêdi ma têtôc lemen gêdên taun ma Isak kejon êsêac ma êsêac sebon taun tobinmalôgen.

³² Gêdên bêc tonan Isaknê sakinwaga dêdên en sêja ma sêkên nawae gêdên en kêtû bumata, tan sêkwê nanja, ma sêsôm gêdên en gebe “Aêac atap bu sa.” ³³ En kêsam bumata tau gebe “Siba,” nam gebe Tatôc lemen. Kêtû tonanja malac naê gebe Ber-Seba e mênghêdên galoc.

³⁴ Esaunê jala kêtû 40 ma en gêjam nac gamên Hetja Beri nê latuo Judit to nac Hetja Elon nê latuo Basemat têtû ênê awê agêc. ³⁵ Ma êsêagêc sêgôm Isak agêc Rebeka nên nalêlôm nawapac sec. * † ‡ §

27

Jakob gêjam genjen tamanê mec

¹ Isak kêtû namalacanô ma mataanô kêtû waô e gêlic gamên kêtôm atom. Gêdên tonan en gêmôêc nê nacsêga Esau ma kêsôm gêdên en gebe “Latucenec.” Ma en gêjô en awa gebe “Aê tec gamoa.” ² Ma en kêsôm gebe “Gôlicgac me, aê katu namalacanô sugac ma gajam kauc noc bêc jamac ênduja. ³ Tec ôkôc nêm waba gwadanja, nêm

* **26:35:** Esek nam gebe Kisa. † **26:35:** Sitna nam gebe Sinj.

‡ **26:35:** + Rehobot nam gebe Nasawa. § **26:35:** Ber-Seba nam gebe Bumata têtôc lemenja. Alic 21:31.

talam to sôb naôtap gwada sa anğa salenj êtu aêña
4 ma ômansanj gêñj tau êtôm aê têtac êwinj, go ôkôc
mênjaninj gebe janam mec aôm su acgom, go jamac
êndu.”

5 Ma Rebeka tanjasunj gêjac biñ, tanj Isak kêsôm
gêdêñj latu Esau nanj. Esau gêja salenj kêtú êkôc
gwadaña su acgom, 6 go Rebeka kêsôm gêdêñj
latu Jakob gebe “Aê ganjô tamam kêsôm biñ
gêdêñj têwam Esau gebe 7 ‘Ôkôc gwada êtu aêña,
mênômansanj gêñj tau gebe janiñ ma janam mec
aôm êmuñ jakô Apômtau lanjônêmña, go jamac
êndu.’ 8 Kêtu tonanña, latucenec, tanjam wamu ñoc
biñ, tec jajatu aôm nec. 9 Ôna ôkôc noniñ ñalatu
kapoac luagêc anğa ñatorj mênjamansanj tamamnê
gêñj êtôm têtac êwinj 10 ma ôkêñj êndêñj tamam êniñ
gebe ênam mec aôm êmuñ, go êmac êndu.” 11 Mago
Jakob kêsôm gêdêñj têna Rebeka gebe “Aôm gôlic
gebe teoc Esau enj ñac ôlilu amuc-amuc, mago aê
ôlic selec. 12 Moae tamoc êmoasac aê e ênsaê gebe
kasau enj ma êpuc boa aê êjô mec su.” 13 Têna kêsôm
gêdêñj enj gebe “Latucenec, biñ êpuc boa aômña
êpi aê. Aôm tanjam wamu ñoc biñ naôkôc gêñj tau
ômôêñj.” 14 Tec enj gêja ma kêkôc gêñj luagêc jakêkêñj
gêdêñj têna. Ma têna kêmasanj gêñj kêtôm tama têtac
gêwinj. 15 Go Rebeka kêkôc ñacsêga Esau nê ñakwê
omña, tanj gêc tênanê andu nanj, ma kêkêñj gêdêñj
ñac saunj Jakob kêsô. 16 Ma kêkwa Jakob lêma to
gêsutêkwa auc ña noniñ ñaôlic. 17 Go kêkêñj gwada
to polom, tanj enj kêmasanj nanj, kêsêp latu Jakob
lêma.

18 Ma enj kêsô gêdêñj tama jakêsôm gebe “Tamoc.”
Ma enj kêsôm gebe “Aê tec gamoa. Latucenec,

aôm asa.” ¹⁹ Jakob kêsôm gêdêḡ tama gebe “Nêm ḡacsêga Esau aê. Aê gagôm biḡ, taḡ kôsôm gêdêḡ aê naḡ, ḡanô kêsa. Galoc ôndi sa ma ôniḡ ḡoc gwada gebe ônam mec aê.” ²⁰ Mago Isak kêsôm gêdêḡ latu gebe “Latucenec, amboac ondoc, tec kôtap gwada sa sebenḡ.” Eḡ gêjô eḡ awa gebe “ḡam gebe Apômtau, aômḡnêm Anôtô tau, kêkêḡ gêdêḡ aê.” Go Isak kêsôm gêdêḡ Jakob gebe ²¹ “Latucenec, ômôêḡmaḡ, gebe jamoasac aôm e jajala gebe latuc Esau aôm biḡḡanô me masi.” ²² Tec Jakob jakêsa tama Isak ḡagala. Eḡ kêmoasac eḡ ma kêsôm gebe “Awam kêtôm Jakob awa, mago lêmam kêtôm Esau lêma.” ²³ Ma eḡ kêjala eḡ atom gebe lêma amuc-amuc kêtôm têwa Esau lêma, tec gêjam mec eḡ. ²⁴ Eḡ kêsôm gebe “Aôm latuc Esau biḡḡanô me masi.” Eḡ gêjô eḡ awa gebe “Aê tau tonec.” ²⁵ Go eḡ kêsôm gebe “Ôkêḡ gêḡ êndêḡ aê mênjaniḡ latucnê gwada ma janam mec aôm.” Tec eḡ kêkêḡ gêḡ gêdêḡ eḡ geḡ ma kêkêḡ wain gêdêḡ eḡ gênôm. ²⁶ Go tama Isak kêsôm gêdêḡ eḡ gebe “Latucenec, mênôtu gasuc ma ôlêsôp aê.” ²⁷ Ma eḡ kêtû gasuc to kêlêsôp eḡ. Ma Isak gêḡu ênê ḡakwê ḡamalu ma gêjam mec eḡ to kêsôm gebe

“Gôlicgac me, latucnê ḡamalu
kêtôm kôm, taḡ Apômtau gêjam mec naḡ,
ḡamalu gêjam saḡiḡ.

²⁸ Anôtô êkêḡ maniḡ umbonḡa êsêlô êpi aôm
to nom ḡalêsi ma polom to wain ḡanô lasê.

²⁹ Eḡ êkêḡ tentenḡlatu sênam sakiḡ aôm
to laum sewec êndêḡ aôm.

Ôtu lasiminêḡ ḡatau
to tênam latui sewec êndêḡ aôm.

Aê japuc boa lau, taŋ sêpuc boa aôm
to janam mec êsêac, taŋ sênam mec aôm.”

³⁰ Isak gêjam mec Jakob su ma Jakob gêwi tama Isak siŋ dambêgeŋ, ma têwa Esau aŋga salen gêmêŋ. ³¹ Eŋ kêmasaŋ nê gwada amboac tonan ma kêkêŋ gêdêŋ tama. Ma eŋ kêsôm gêdêŋ tama gebe “O tamoc, ôndi sa ma ôniŋ latômnê gwada gebe ônam mec aê.” ³² Tama Isak kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm asa.” Eŋ gêjô eŋ awa gebe “Aôm latôm ŋacsêga aê, Esau.” ³³ Go Isak kêtakê ŋanôgeŋ ma kêsôm gebe “Amboac ondoc, aôm gômôêŋ atomgeŋ ma asa kêtap gwada sa to kêkêŋ gêdêŋ aê gaen ma gajam mec eŋ su. Biŋŋanô, mec kêpi eŋ sugac, oc êwê kaiŋ.” ³⁴ Esau gêŋô tamanê biŋ tonan ma kêwakic to kêtaŋ lasê ma kêsôm gêdêŋ tama gebe “O tamoc, ônam mec aê amboac tonanŋeŋmaŋ.” ³⁵ Mago eŋ kêsôm gebe “Lasim gêmêŋ kêbôli tau kêpi aôm ma kêjaŋgo aômnêm mec su.” ³⁶ Ma Esau kêsôm gebe “Ac sê ênê ŋaê gebe Jakob jagêdêŋgeŋ gebe eŋ kêsau aê kêtû dim luagêc sugac. Eŋ kêjaŋgo ŋoc gêŋlênsêm ŋacsêgaŋa ma galoc eŋ kêjaŋgo ŋoc mec su gêwiŋ.” Go eŋ kêsôm gebe “Aôm kôgamiŋ mec teŋ kêtû aêŋa me masi.” ³⁷ Isak gêjô Esau awa gebe “Ôlic acgom, aê kakêŋ eŋ kêtû nêm ŋatau ma kakêŋ lasii samob gêdêŋ eŋ gebe têtû ênê sakiŋwaga ma kakêŋ polom to wain gêdêŋ eŋ gêwê kaiŋ. O latucenec, aê janam aôm sa ŋa gêŋ amboac ondoc.” ³⁸ Esau kêsôm gêdêŋ tama gebe “O tamoc, aômnêm mec tagenŋgeŋ gêc me masi. O tamoc, ônam mec aê amboac tonanŋeŋmaŋ.” Ma Esau gêôc awa sa ma kêtaŋ lasê.

³⁹ Go tama Isak gêjô eŋ awa gebe

“Malam ôngôŋŋa ênêc jaêc kôm tonjalêsi
to gamêŋ manin umbonŋa êsêlô êsêpŋa.

⁴⁰ Nêŋ sin êlôm aôm
ma ônam sakin lasim.

Mago embe ôngôm ôtu wakac,
go bêc teŋ ônsaic ênê sakin su
êkônin aôm tôŋ êtiam atom.

Isak kêsakin Jakob gêja Haran

⁴¹ Galoc Esau têtac gedec Jakob kêtû mec, taŋ
kêtap sa aŋga tamanê nanŋa. Ma Esau kêsôm gêdêŋ
tau gebe “Bêc tatan taŋiboa êtu tamocŋa kêdabin.
Su, go janac lasic Jakob êndu.” ⁴² Rebeka gêŋô
latusêga Esau nê bin tonan ŋabonŋa, tec kêsakin bin
gêdêŋ ŋac saun Jakob ma kêkalem eŋ ma kêsôm
gêdêŋ eŋ gebe “Ôlic acgom, têwam Esau gebe êkac
kamocgôc. Eŋ gebe ênac aôm êndu, tec kêkic
aômnmê bin. ⁴³ Kêtû tonanŋa, latucenec, taŋam
wamu aê aoc. Ôndi ôêc ôndêŋ lucŋac Laban ôna
Haran. ⁴⁴ Ômoa ôwiŋ eŋ têm ŋagêdô e têwamnê
ŋalêlôm êtu malô ⁴⁵ e têtac ŋandaŋ êôŋ su ma êlin
bin, taŋ gôgôm gêdêŋ eŋ nan sin, ocgo jasakiŋ
bin êwac gebe ômu ômôêŋ. Êtu asagenŋa amagêc
lulugen anaŋa awi aê sin êndêŋ bêc tagenŋ.”

⁴⁶ Ma Rebeka kêsôm gêdêŋ Isak gebe “Aê ôlic
ŋakam kêtû lau gamêŋ Hetŋa nêŋ lauonŋa. Jakob
embe ênam lau Hetŋa nêŋ awê teŋ êwiŋ êtôm lao-
coagêc, awê teŋ aŋga lau gamêŋ tonecŋa nêŋ, go aê
jamo nom êtu agenŋa.”

1 Go Isak gêmôêc Jakob ma gêjam mec en, go kêjatu en ma kêsôm gebe “Ônam awê gamêḡ Kanaanḡa teḡ êtu nêḡm awê atomanô. 2 Ôndi ôêc ôna Mesopotamia ôndêḡ tênam tama Betuel nê andu ma ônam awê teḡ aḡga tênamnê luḡac Laban nê latuionêḡ. 3 Njaḡḡa ḡatau Anôtô ênam mec aôm gebe ôtap gôlôac wakuc sa e ôtu taêsam ma ôtu lau tomtom. 4 En êkêḡ Abrahamnê mec ḡanô êndêḡ aôm to nêḡm wakuc, gebe nom, taḡ Anôtô kêkêḡ gêdêḡ Abraham ma aôm gômoa amboac ḡac jaba naḡ, êtu aômnmêḡ gêḡ.” 5 Amboac tonanḡ Isak kêsakinḡ Jakob gêḡa Mesopotamia gêdêḡ ḡac Aramḡa Betuel latu Laban, Esau agêc Jakob tenenḡi Rebeka nê luḡac.

Esau gêjam awê teḡ

6 Esau gêlic gebe Isak gêjam mec Jakob ma kêsakinḡ en gêḡa Mesopotamia gebe ênam awê aḡga ônê ma gêdêḡ taḡ gêjam mec en naḡ, kêjatu en gebe “Ônam awê gamêḡ Kanaan ḡa teḡ êtu nêḡm awê atomanô,” 7 ma Jakob taḡa wamu tama agêc têna ma gêc gêḡa Mesopotamia. 8 Tec Esau kêjala gebe tama Isak gêlic lauo gamêḡ Kanaanḡa ḡajam atom 9 ma Esau gêdêḡ Ismael gêḡa ma gêjam Abraham latu Ismael latuo, Nebajot luo Mahalat kêtú ênê awê gêwîḡ awêlu, taḡ en gêjam su naḡ.

Jakob gêc mê aḡga Betel

10 Jakob gêdi aḡga Ber-Seba kêsêlêḡ kepenḡ Haran gêḡa 11 e kêsa ḡasawa teḡ jagêc gebe oc kêsêp su. En kêkôc poc, taḡ sêc gamêḡ tonanḡ naḡ, ḡatenḡ gedenḡ kêtú nê kwalim ma kêsa tau sic gebe ênêc bêc. 12 Ma gêc mê gebe têcwale teḡ kêkô nom ma ḡatêpôê jadinḡenḡ undambê. Ma Anôtônê aḡjela sêpi-sêsêp

sêmoa têc. ¹³ Ma gêlic Apômtau kêkô têtônja ma kêsôm gebe “Apômtau, tamamagêc Abraham agêc Isak nêj Anôtô aê. Nom, tañ gôêc nañ, aê gabe jakêj êndêj aôm to nê m wakuc. ¹⁴ Ma aôm nê m wakuc oc ñanô lasê têtôm gajac gwêcña ma sêlainj tañj sêmu gamêj oc kêsêp to oc kêpi ma gamêj gêmu kêsêp to gêmu kêpiña sêna ma aôm to nê m wakuc nê m mec ñamoasinj êmoasinj gôlôac to gôlôac êtôm nom ñagamêjgej êna. ¹⁵ Gôlicgac me, aê gawinj aôm ma gabe jajop aôm êtôm nê m lêj ôsaña samobgej ma gabe jawê aôm e ômu ômôêj gamêj tonec êtiam, gebe aê jawi aôm sinj atom e jañgôm biñ, tañ gajac mata gêdêj aôm nañ ñanô êsa acgom.” ¹⁶ Jakob gêc bêc e mata gêlac ma kêsôm gebe “Biññanôgej, Apômtau gêmoa gamêj tonecgoc ma aê gajam kauc.” ¹⁷ Ma eñ kêtêc tau ma kêsôm gebe “Gamêj tonec gamêj dabuñgoc. Anôtô tau nê andu ma undambê ñasacgêdô tonec.”

¹⁸ Gêdêj bêbêc kanucgej Jakob gêdi sa ma gêjac poc, tañ gedêj kêtü nê kwalim nañ, sa kêkô kêtü ñabelo ma kêkêc niptêkwi kêpi poc tau. ¹⁹ Eñ kêsam gamêj tau ñaê gebe Betel. Gêmuñgej sêsam malac tonañ ñaê gebe Lus. ²⁰ Ma Jakob gêjac mata biñ amboac tonec gebe “Anôtô embe êwiñ aê ma ejop aê anja intêna, tec jasa nec, ma êkêj mo aê janiñ to ñakwê aê jasôña êndêj aê ²¹ e jaô lasê tamocnê andu tobiñmalôgej êtiam, go Apômtau êtu ñoc Anôtô. ²² Poc tonec gajac sa kêkô kêtü ñabelo êtu Anôtônê andu. Ma gêj samob, tañ aôm ôkêj êndêj aê nañ, aê jakêj gêj 10-10 ñaterj ñanô-teñ ñanô êtômgej êmu êndêj aôm êwac.” *

* **28:22:** Betel ñam gebe Anôtônê andu.

29

Jakob gêjam sakinj Laban gêjô Rahel agêc Lea

¹ Go Jakob gêdi ma kêsêlêñ e gêô lasê lau oc kêpiña nêñ gamêñ. ² Mata geso gamêñ, tec gêlic bumata teñ kêpoac kôm ma domba toñ têtêac sêc ñagala gebe domba têtap nêñ bu sa aña bumata tau. Poc kapôêñ kêgadê bumata tau. ³ Domba ñatorñ samob embe sêpi tagen su, go ñagejobwaga sêôc poc su aña bumata ma sêkêñ bu êndêñ domba sênôm. Su, go sêkêñ poc êmu ñamala naêñgandê bu auc êtiam.

⁴ Ma Jakob kêsôm gêdêñ êsêac gebe “O ñoc lasitêwaiac, amac aña ondoc.” Êsêac sêsôm gebe “Aêac aña Haran.” ⁵ Enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac ajala Nahor latu Laban me masi.” Êsêac sêsôm gebe “Aêac ajala enjac.” ⁶ Enj kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Enj gêmoa ñajam me masi.” Êsêac sêsôm gebe “Gêmoa ñajam. Ôlic enj latuo Rahel gêmêñ gêwiñ domba.” ⁷ Enj kêsôm gebe “Amboac ondoc, oc kêkô ñaluñ, tec bôc sêsô sapa sêna atomgenj, akêñ bu êndêñ êsêac, go aêc ana gebe sêniñ gêgwanmañ.” ⁸ Mago êsêac sêsôm gebe “Aêac atôm atom tagenj. Domba ñatorñ samob sêpi tagenj acgom, go aôc poc su aña bumata ma akêñ bu êndêñ domba sênôm.”

⁹ Enj gêjam biñgalôm gêwiñ êsêac gêmoa, ma Rahel gêô lasê gêwiñ tamanê domba gebe enj gejob êsêac. ¹⁰ Jakob gêlic sa lanjwa Laban nê latuo Rahel to nê domba, go gêja gêôc poc su aña bumata ma kêkêñ bu gêdêñ sa lanjwa Laban nê domba sênôm. ¹¹ Go Jakob kêlêsoñ Rahel ma kêtanj lasê. ¹² Go Jakob gêwa tau sa gêdêñ Rahel gebe “Tamamnê

gôlôacnêḡ tenj aê, gebe tinoc Rebeka.” Tec Rahel kêlêti jakêsôm ḡawae gêdêḡ tama.

¹³ Laban gêḡô luo latu Jakob ḡawae ma kêlêti gebe êkôc enj sa. Enj kêmboêḡ to kêlêsoḡ enj, go gêwê enj kêsô nê andu. Jakob gêḡac nê lêḡ samob ḡaminḡ gêdêḡ Laban ¹⁴ ma Laban kêsôm gêdêḡ enj gebe “Binḡanô, aêḡoc ḡatê ḡagêdô aôm.” Ma Jakob gêmoa gêwiḡ enj ajôḡ tenj.

¹⁵ Go Laban kêsôm gêdêḡ Jakob gebe “Aôm anḡa ḡoc gôlôacnêḡ, tec ônam sakinḡ aê ḡaôma me. Ôsômmanḡ, jakêḡ ḡagêḡô amboac ondoc êndêḡ aôm êḡô nêḡ kôm.” ¹⁶ Ma Labannê latuoagêc sêḡoa, awêsêganê ḡaê gebe Lea ma awê saunḡ nê gebe Rahel. ¹⁷ Lea lanḡanô tutuc, mago Rahel ôli to lanḡanô latu-latu. ¹⁸ Ma Jakob têtac gêwiḡ Rahel, tec enj kêsôm gebe “Aê gabe janam sakinḡ aôm jala 7 êḡô latômo saunḡ Rahel su.” ¹⁹ Laban kêsôm gebe “Jakêḡ enj êndêḡ aôm oc ḡajam êlêlêc jakêḡ enj êndêḡ ḡac jaba tenj su. Amboac tonanḡ ômoa ôwiḡ aê.” ²⁰ Tec Jakob gêḡam sakinḡ jala 7 kêtḡ Rahelḡa. Enj têtac gêwiḡ enj ḡanô, tec gêlic ḡasawa tonanḡ kêtôm bêc luagêcḡenḡ.

²¹ Go Jakob kêsôm gêdêḡ Laban gebe “Ôkêḡ ḡoc awê êndêḡ aê gebe jamoa jawiḡ enj gebe ḡoc têm gêbacnê.” ²² Ma Laban kêkalem lau malacḡa samob sêpi tagenḡ ma geno moasiḡ tenj. ²³ Mago gêdêḡ kêtulala enj kêkôc latuo Lea ma gêwê enj gêdêḡ Jakob gebe êmoa êwiḡ enj. ²⁴ (Laban kêkêḡ nê sakinḡwagao Silpa gêdêḡ latuo Lea gebe ênam sakinḡ enj.) ²⁵ Ma gêdêḡ bêbêcḡenḡ Jakob gêlic gebe Lea. Ma enj kêsôm gêdêḡ Laban gebe “Aôm gôgôm aê amboac ondoc. Aê gajam sakinḡ aôm kêtḡ Rahel ḡa atom me. Aôm

kôsau aê kêtû asagenña.” ²⁶ Laban gêjô enj awa gebe “Aêacma mêtê gebe awê saunj ênam njac êmunj awêsêga nec gêc atom. ²⁷ Agêc amoa awinj taôm e woke tonec êmbacnê, go aêac akênj awê tenj êndênj aôm êwinj. Ma aôm ônam sakinj aê jala 7 êtiam êjô awê tau.” ²⁸ Jakob gêlic njajam ma agêc sêmoa sêwinj taunj e woke tau gêbacnê, go Laban kêkênj latuo Rahel gêdênj enj gêjam. ²⁹ (Laban kêkênj nê sakinj wagao Bilha gêdênj latuo Rahel gebe ênam sakinj enj.) ³⁰ Ma Jakob gêmoa gêwinj Rahel amboac tonanjenj ma têtac gêwinj Rahel kêlêlêc Lea su. Ma enj gêjam sakinj Laban jala 7 gêwinj.

Jakobnê wakuc

³¹ Apômtau gêlic gebe Jakob têtac gedec Lea, tec kêkênj enj kêkêkam njapalê. Mago Rahel enj awê kapoac. ³² Ma Lea taê ma kêkôc njapalê njac ma gê ênê njac gebe Ruben gebe enj kêsôm gebe” Apômtau mata gê njoc gênj wapac ma galoc njoc akwenj oc têtac êwinj aê.” ³³ Enj taê kêtiam ma kêkôc njapalê njac tenj ma kêsôm gebe “Apômtau gênjô su gebe têtac gedec aê, tec kêkênj latuc tonec gêwinj.” Ma gê ênê njac gebe Simeon. ³⁴ Enj taê-kêtiam ma kêkôc njapalê njac tenj ma kêsôm gebe “Galoc njoc akwenj êsap aê tônj gebe aê kakôc ênê latui têlêac.” Kêtû tonanjenj enj gê ênê njac gebe Lewi. ³⁵ Ma enj taê kêtiam ma kêkôc njapalê njac tenj ma kêsôm gebe “Galoc aê gabe jalambinj Apômtau.” Kêtû tonanjenj enj gê ênê njac gebe Juda. Go kêkôc gôlôac kêtiam atom. *

* **29:35:** Lau tonanjenj sêlic nênj om awê to njacnja woke samuc tenj.

30

¹ Rahel kêsaê gebe enj oc êkôc ñapalê êjô Jakob atom, tec gêjam lêmunj têwao ma kêsôm gêdêñ Jakob gebe “Ôka ñoc gôlôac lasê. Embe masi, oc jamac êndu.” ² Jakob têtac ñandanj kêsa gêdêñ Rahel ma kêsôm gêdêñ enj gebe “Aê gajô Anôtô su me. Enj kêgaminj têmtaclêlôm ñañanô gêdêñ aôm.” ³ Go enj kêsôm gebe “Ñoc sakinwagao Bilha tonec. Ômoa ôwiñ enj gebe êkôc ñapalê êngônj aê labucm gebe jatap latuc tenj sa anja ênê.” ⁴ Tec kêkêñ nê sakinwagao Bilha gêdêñ Jakob kêtú ênê awê ma Jakob gêmoa gêwiñ enj. ⁵ Ma Bilha taê e kêkôc ñapalê ñac gêjô Jakob. ⁶ Go Rahel kêsôm gebe “Anôtô kêmetôc aê ma kêkêñ taña aê aoc, tec kêkêñ latuc gêdêñ aê.” Kêtú tonañña enj gê ênê ñaê gebe Dan. ⁷ Ma Rahelnê sakinwagao Bilha taê kêtiam ma kêkôc latu kêtú luagêcña gêjô Jakob. ⁸ Ma Rahel kêsôm gebe “Aêagêc teoco amônaj taunj ñajañagenj e kaku enj tulu.” Tec gê ñapalênê ñaê gebe Naptali.

⁹ Lea kêsaê gebe oc êkôc gôlôac êtiam atom, tec kêkôc nê sakinwagao Silpa ma kêkêñ enj gêdêñ Jakob kêtú ênê awê. ¹⁰ Ma Leanê sakinwagao Silpa kêkôc latu tenj gêjô Jakob. ¹¹ Ma Lea kêsôm gebe “Aê katap ñoc ñajam sa.” Ma gê ênê ñaê gebe Gad. ¹² Go Leanê sakinwagao Silpa kêkôc latu kêtú luagêcña gêjô Jakob. ¹³ Ma Lea kêsôm gebe “Aê gamoa totêtac wapigenj. Binñanô, lauo sêlambinj aê.” Tec gê ênê ñaê gebe Aser.

¹⁴ Gêdêñ têm sejonj kôm ñanô saña nanj, Ruben gêja kôm ma kêtap kañanô ñagêdô sa, tañ lauo kapoac sêkôc êtu sêkêkam ñapalêña. Enj kêkêñ gêdêñ têna Lea. Ma Rahel kêsôm gêdêñ Lea gebe “Ôkêñ

latômnê kañanô êndêñ aêmañ.” ¹⁵ Ma Lea kêsôm gebe “Amboac ondoc, aôm kôjanço ñoc akweñ su, nec gôlic amboac gêñ ñaôma me. Ma galoc gobe ôkôc latucnê ka ñanô su amboac tonançen me.” Ma Rahel kêsôm gebe “Amboac tonanç êmbêc tonec êmoa êwiñ aôm êjô latômnê ka ñanô.” ¹⁶ Gêdêñ kêtula Jakob gêmu gêmên ança kôm ma Lea kêpuc en tôtôtôñ ma kêsôm gebe “Ôndêñ aê ômôênmañ gebe aê gajam ôli aôm ña latucnê ka ñanô.” Tec gêmoa gêwiñ en gêdêñ gêbêc tonanç. ¹⁷ Ma Anôtô kêkên taña Lea e taê ma kêkôc latu kêtú lemenç tença gêjô Jakob. ¹⁸ Ma Lea kêsôm gebe “Anôtô kêkên latuc tenç gêdêñ aê gêjô aê kakên ñoc sakiñwagao gêdêñ ñoc akweñ.” Ma gê ênê ñaê gebe Isakar. ¹⁹ Go Lea taê kêtiam ma kêkôc latu kêtú 6ña gêjô Jakob. ²⁰ Ma Lea kêsôm gebe “Anôtô kêkên gêñ ñajam gêdêñ aê. Galoc ñoc akweñ etoc aê sa gebe aê kakôc latuci 6 gêjô enç.” Ma enç gê ênê ñaê gebe Sebulon. ²¹ Tonanç su, go enç kêkôc latuo tenç ma gê ênê ñaê gebe Dina.

²² Go Anôtô taê gêjam Rahel ma kêkên taña enç ma gêlôc sa gebe êkôc ñapalê. ²³ Enç taê ma kêkôc ñapalê ma kêsôm gebe “Anôtô gesenç ñoc biñ majocña su,” ²⁴ ma gê ênê ñaê gebe Josep ma kêsôm gebe “Apômtau êkênç latuc tenç mênêwiñ.”

Jakob kêmasanç biñ gêdêñ Laban

²⁵ Rahel kêkôc Josep su, go Jakob kêsôm gêdêñ Laban gebe “Ôsakiñ aê jamu jana ñoc malac to ñoc gamênç. ²⁶ Ôkênç ñoc lauo to ñoc gôlôac êndêñ aê gebe aê gajam sakiñ aôm kêtú êsêacña. Ôlôc, go jaêc jana. Aôm kôjala sakiñ, tañ gajam gêdêñ aôm nançac.” ²⁷ Ma Laban kêsôm gêdêñ enç gebe

“Ôlic aê ñajammañ. Aê kapuc kapoac ma katap sa gebe Apômtau gêjam mec aê kêtû aômña. ²⁸ Ôsam nêmbê ñaôli ma aê gabe jakêñ êndêñ aôm.” ²⁹ Ma Jakob kêsôm gêdêñ eñ gebe “Taôm kôjala sakin, tañ gajam nañ, ma gôlic nêmbê bulimakao to bôc ñagêdô sêmoa ñalêñ gêdêñ aê gajob êsêacña, ³⁰ gebe luagêcgeñ sêmoa gêdêñ aê gamêñ atomgeñ ma galoc têtû taêsam, ma Apômtau gêjam mec aôm gêdêñ ñasawa, tañ aê gamoa gawiñ aôm nañ. Mago galoc amboac ondoc. Aê janam kôm janam tauc ñoc gôlôac sa êndêñ ondocgeñ.” ³¹ Ma Laban kêsôm gebe “Amboac tonañ aê jakêñ asageñ êndêñ aôm.” Ma Jakob gêjô eñ awa gebe “Ôkêñ gêñ teñ êndêñ aê atom. Aôm embe ôlôc êndêñ ñoc biñ tonec, go aê jatu gejobwaga ma jajop nêmbê bôc êtiam. ³² Galoc aê janac nêmbê bôc pebeñ kêsi ma jajaliñ bôc ôliñ komokom to tictêla-tictêla samob sa ma domba jejec to noniñ komokom to tictêla-tictêla amboac tonañgeñ ma gêñ tonañ têtû ñoc ñaôli. ³³ Êtu ñamu biñ tonec êwaka aê sa gebe aê ñac gêdêñ gebe Aôm embe ômôêñ gebe ônac ñoc ñaôli kêsi ma ôlic noniñ, tañ ôliñ komokom to tictêla-tictêla atom to domba, tañ jejec atom nañ ñaten, go ôlic aê amboac ñac geñgeñ.” ³⁴ Laban kêsôm gebe “Ñajam, amboac tonañ nêmbê biñ êtu tôñ.” ³⁵ Mago gêdêñ bêc tecenañ Laban kêkôc noniñ kapoac talô-talô to tictêla-tictêla ma noniñ têna ôliñ komokom to tictêla-tictêla samob su, samob, tañ ôliñ sêpsêp ñagec gêc nañ, to domba jejec samob amboac tonañ ma kêkêñ gêdêñ latui sejop. ³⁶ Ma gêc gêja e intêna ñasawa kêtôm bêc têtêac geñ êsêagêc Jakob kêsi ma Jakob gejob Labannê bôc ñagêdôgeñ.

³⁷ Go Jakob kékôc kalatu anġa kaleloŋ to otic ma kaopo ma gebeŋ ŋaôlic ŋatalô tictêla-tictêla. ³⁸ Eŋ kékôc kalatu, taŋ kêmasaŋ su naŋ, jaketoc kékô busawa, kékô suc, taŋ bôc sêmêŋ sênôm bu kêsêpŋa naŋ, kékô bôc laŋôŋnêmŋa solop. Go gêdêŋ noc sênôm buŋa bôc sêgêli taun sêmoa. ³⁹ Bôc sêgêli taun sêmoa sêkanôŋ gamêŋ, taŋ kalatu sêkô naŋ, tec sêsu ŋalatu ôliŋ talô-talô to komokom ma tictêla-tictêla. ⁴⁰ Domba tonan sêmoa taunŋa ma Jakob kékêŋ bôc ŋagêdô laŋôŋ gêdêŋ bôc ôliŋ komokom to tictêla-tictêla, taŋ sêmoa Labannê bôc ŋatonŋ ŋalêlôm naŋ. Ma eŋ kêjaliŋ tau nê bôc ŋatonŋ ŋagêdô sa ma kékêŋ nê gêŋ sêwiŋ Labannê atom. ⁴¹ Embe bôc toôliŋwalô sêŋgêli taun, go Jakob naetoc kalatu ênêc bôc laŋôŋnêmŋa êsêp suc ŋalêlôm gebe sêlic kalatu ma sêŋgêli taun. ⁴² Mago embe bôc toôliŋ secsec, go naetoc kalatu êkô atom. Kêtu tonanŋa bôc toôliŋ secsec têtü Labannê ma bôc toôliŋwalô têtü Jakobnê. ⁴³ Tec ŋac tau kêtu ŋac tolêlôm ma kêtap nê bôc ma sakiŋwagao to ŋac ma kamele to doŋki taêsam sa.

31

Jakob gêwi Laban siŋ

¹ Ma Jakob gêŋô Laban latui sêsôm-sêsôm gêdêŋ taunŋ gebe “Jakob kêjaŋgo tameninê gêŋ samob su. Anġa tameninê gêŋ eŋ kêtap waba taêsam sa e kêtu ŋac tolêlôm.” ² Ma Jakob kêsaê Laban laŋôanô e gêlic kêtôm gêmunġeŋ kêtiam atom. ³ Tec Apômtau kêsôm gêdêŋ Jakob gebe” Ômu tamami to nêm tawaŋ nêŋ gamêŋ ôna ma aê oc jawiŋ aôm.” ⁴ Ma Jakob kêsakiŋ biŋ gêja ma gêmôêc

Rahel agêc Lea sêmêṅ kôm, taṅ nê bôc sêmoa naṅ,
⁵ ma kêsôm gêdêṅ êsêagêc gebe “Aê galic tamemi
 laṅôanô amboac teṅ, eṅ gêlic aê ṅajam amboac
 gêmunṅa kêtiam atom. Mago tamocnê Anôtô gêmoa
 gêwiṅ aê. ⁶ Amagêc ajala gebe gajam sakiṅ tamemi
 toṅoc ṅaclai samucgeṅ. ⁷ Mago tamemi kêsau aê
 ma gêjam ṅoc ṅaôli ôkwi kêtu dim 10. Mago Anôtô
 kêkô eṅ auc gebe êṅgôm aê sec atom. ⁸ Gêdêṅ taṅ
 eṅ kêsôm gebe ‘Bôc toôliṅ komokom têtû nêṅ ṅaôli’
 naṅ, bôc samob sêsu ṅalatu toôliṅ komokom. Ma
 gêdêṅ taṅ eṅ kêsôm gebe ‘Bôc toôliṅ tictêla-tictêla
 têtû nêṅ ṅaôli’ naṅ, bôc samob sêsu ṅalatu toôliṅ
 tictêla-tictêlageṅ. ⁹ Amboac tonaṅ Anôtô kêkôc bôc
 su aṅga tameminê ma kêkêṅ gêdêṅ aê.

¹⁰ “Gêdêṅ têm taṅ bôc sêgêli taunṅa naṅ, aê
 gaôc matocanô sa ma gaêc mê teṅ ma galic noniṅ
 kapoac, taṅ sêgêli noniṅ têna naṅ, ôliṅ komokom to
 tictêla-tictêla ma talô-talô. ¹¹ Go Anôtônê aṅela awa
 gêjac aê gêdêṅ taṅ gaêc mê gaêc naṅ, gebe ‘Jakob.’
 Ma aê kasôm gebe ‘Aê tec gamoa.’ ¹² Ma eṅ kêsôm
 gebe ‘Ôc matamanô sa ma ôlic. Noniṅ kapoac
 samob, taṅ sêgêli noniṅ têna naṅ, ôliṅ komokom to
 tictêla-tictêla ma talô-talô gebe aê galic gêṅ samob,
 taṅ Laban gêgôm gêdêṅ aôm naṅ. ¹³ Aê Anôtô, tec
 gaoc tauc lasê gêdêṅ aôm aṅga Betel naṅ, gêdêṅ taṅ
 aôm goeṅ oso poc ma gôjac mata biṅ gêdêṅ aê naṅ.
 Galoc ôndi ôwi gamêṅ tonec siṅ ma ômu ôna gamêṅ,
 taṅ tênam kêkôc aômṅa naṅ.’ ”

¹⁴ Ma Rahel agêc Lea sêjô eṅ awa gebe” Aêagêc
 awê kaiṅ gêṅ ṅagêdô to gêṅlênsêm ṅagêdô gêc
 tamemainê andu me. ¹⁵ Eṅ gêlic aêagêc amboac
 lauo jaba. Eṅ kêtulu aêagêc ma kêjaiṅ awa, taṅ gêjô

aéagêc nan, su. ¹⁶ Waba samob, tan Anôtô kêkôc su anga tamemainê nan, kêtú aéagêc to ma gôlôac ma gêñ. Kêtú tonanña ôngôm bin samob, tan Anôtô kêsôm gêdên aôm nan, nanô êsaman.”

¹⁷ Tec Jakob gêdi ma kêkên latui to nê lauo sêngôn kamele naô. ¹⁸ Ma en gêwê nê bôc to gêñ mateñ jali samob, tan kêtap sa nan, bôc samob, tan têtú êné gêñ gêdên en gêmôa Mesopotamia nan, gebe êndên tama Isak êna gamên Kanaan.

¹⁹ Laban gêja gebe êkapiñ domba naôlilu. Ma Rahel gêjam gengeñ tamanê anôtô gwam. ²⁰ Ma Jakob gêwê nac Aramña Laban auc gebe kêkên tau êc êna nec nawae teñ gêdên en atom. ²¹ En gêc tonê waba samobgeñ gêja, go gêdi jagelom bu Euprat ma kêsêlên lanjô gêlac gamên lôcña Gilead.

Laban kêjanda Jakob

²² Bêc têlêac gêjaña, go sêsôm gêdên Laban gebe Jakob gêc gêja. ²³ Tec en kejon nê tawan sêwiñ en ma kêjanda Jakob bêc 7 e gê en tòn anga gamên lôcña Gilead. ²⁴ Mago gêdên gêbêc Anôtô jagêsun mê gêdên nac Aramña Laban ma kêsôm gêdên en gebe “Ôlic taôm, ôsôm bin najam me sec êndên Jakob atom.”

²⁵ Ma Laban kêka lêlêc Jakob. Jakob gê nê becobo kêkô lôc ma Laban to nê tawan jasêlêwan taun sêmôa gamên lôcña Gilead. ²⁶ Ma Laban kêsôm gêdên Jakob gebe “Aôm gôgôm asageñ, tec gôwê aê auc ma kôjanjo latucoagêc su amboac sinwaga sêjanjo nacjo, tan sêku êsêac tulu nan su. ²⁷ Kêtú asageñña aôm gôwê aê auc ma gôc kelecgeñ gômôên. Aê gabe jambon aôm na wê to on ma dauc, mago aôm kôsôm bin teñ gêdên aê atom. ²⁸ Ma

kêtu asageŋŋa aôm godec gebe jalêsôp latucoagêc to dêbuci alinjanô atom. Aôm gôgôm gêŋ meloc. ²⁹ Aê katôm gebe janğôm aôm sec. Mago tamamnê Anôtô kêsôm biŋ gêdêŋ aê gêdêŋ gêbêc tonan gebe ‘Ôlic taôm, ôsôm biŋ ŋajam me sec teŋ êndêŋ Jakob atom.’ ³⁰ Ma galoc aôm gôêc gômôêŋ gebe gôjam awam su tamamnê anduŋa. Mago kêtου asageŋŋa aôm gôjam geŋgeŋ aêŋoc anôtôi gwam.” ³¹ Jakob gêjô Laban awa gebe “Aê katêc tauc gaboc aôm ôjanğo latômio su anğa aêŋoc. ³² Aôm embe ôtap nêŋ anôtôi gwam sa anğa ŋac teŋ nê, nan oc êmoa mata jali atom. Aêacnêŋ tawan sêmoa, tec ômbêlêŋ ŋoc waba e ôtap nêŋ gêŋ sa ma ôkôc êsêac sêlic.” Jakob gêŋô Rahel gêjam geŋgeŋ gêŋ tau ŋawae atom.

³³ Amboac tonan Laban kêsô Jakobnê bec gêja ma kêsô Leanê bec ma kêsô sakinğwagao luagêc nêŋ bec amboac tonanğeŋ, mago kêtap gêŋ tau sa atom. Go kêsa anğa Leanê bec jakêsô Rahelnê. ³⁴ Ma Rahel kêkôc anôtôi gwam tau jakêsinğ ôkwi gêc kamelenêŋ waba lau sêŋgôŋ ŋaôŋa ŋalêlôm ma eŋ tau gêŋgôŋ ŋaô. Ma Laban kêbêlêŋ bec ŋagêŋlêlôm samob ma kêtap gêŋ tau sa atom. ³⁵ Ma Rahel kêsôm gêdêŋ tama gebe “O ŋoc ŋatau, aê gadi sa kakô aôm lanğôm nêŋ jakatôm atom, tec têmtac ŋandanğ êndêŋ aê atom, gebe kakôc ajôŋ.” Tec gesom-gesom, mago kêtap anôtôi gwam tau sa atom.

³⁶ Go Jakob têtac ŋandanğ kêsa ma kêsôm Laban. Ma Jakob kêsôm gêdêŋ Laban gebe “Aê gagôm sec amboac ondoc. Aê gagôm keso ondoc tec kôjanda aê gômôêŋ nec. ³⁷ Aôm kôbêlêŋ ŋoc waba samob. Aôm kôtap nêŋ waba ondoc sa. Otoc gêŋ tau

ênêc awêgeŋ êndêŋ aêŋoc tawan to aômnnêm tawan laŋôŋnêm gebe sêlic ma sêmêtôc aêagêcnêŋ biŋ. ³⁸ Aê gamoa gawiŋ aôm jala 20. Nêm domba têna to noniŋ têna sêjam ŋalatu su atom ma aê gaen domba kapoac teŋ aŋga nêm domba ŋaton atom. ³⁹ Gêŋ, taŋ kêam sec sêkac gêŋgic naŋ, aê kakêŋ gêdêŋ aôm gebe ôlic naŋ atom, aê tauc gajô aŋga aêŋoc. Aôm kôkac aê gebe jajô gêŋ samob, taŋ sêjam geŋgeŋ gêdêŋ ocsalô ma ôné, taŋ sêjam geŋgeŋ gêdêŋ gêbêc naŋ amboac tonanŋeŋ. ⁴⁰ Aê gamoa amboac tonanŋ. Gêdêŋ ocsalô oc kêpac aê êndu ma gêdêŋ gêbêc malo gêjam aê. Ma bêc gedec mato-canô. ⁴¹ Jala 20 aê gamoa gawiŋ aôm aŋga nêm andu. Aê gajam sakiŋ aôm jala 14 gêjô latômoagêc. Ma jala 6 gêjô nêm bôc. Mago aôm gôjam ŋoc ŋaôli ôkwi kêtû dim 10. ⁴² Tamocnê Anôtô, Abrahamnê Anôtô ma Isaknê kêtêc tau ŋamôkê embe êmoa êwiŋ aê atom, go aôm ôsakiŋ aê tolemoc sawageŋ jana. Anôtô gêlic ŋoc gêŋwapac to lemoc ŋakôm ma kêmêtôc nêm biŋ gêdêŋ gêbêc tonec.”

Jakob agêc Laban sêmoatiŋ poac

⁴³ Go Laban gêjô eŋ awa ma kêsôm gêdêŋ Jakob gebe “Lauo tonec aêŋoc latucio, gôlôac tau aêŋoc gôlôac, bôc ŋaton aêŋoc bôc ŋaton ma gêŋ samob, taŋ aôm gôlic naŋ, aêŋoc gêŋgoc. Mago ocsalô tonec aê jaŋgôm asageŋ êndêŋ latucio me êndêŋ nêŋ gôlôac, taŋ êsêac sêkôc naŋ. ⁴⁴ Ajôc, aêagêc tamoatiŋ poac teŋ. Poac tau êtu ŋabelo êwa aêagêc saŋa teŋ.” ⁴⁵ Tec Jakob kêkôc poc teŋ jagêjac sa kêkô kêtû ŋabelo. ⁴⁶ Ma Jakob kêsôm gêdêŋ nê tawan gebe “Ajoŋ poc sa.” Ma êsêac sêkôc poc ma sêboa sa kêtû toŋ teŋ. Ma êsêac seŋ gêŋ sêŋgônŋ poc tau ŋaô.

⁴⁷ Laban kêsam tonj tau gebe Jegar-Sahaduta, mago Jakob kêsam gêñ tau gebe Galed. ⁴⁸ Laban kêsôm gebe “Tonj tonanj kêtû ñabelo êwa aêagêc saña êkô ñasawa.” Kêtû tonanña enj kêsam gêñ tau gebe Galed, ⁴⁹ ma alê poc gebe Mispa gebe enj kêsôm gebe “Aêagêc embe tamoã jaêc taun, go Apômtau ejop aêagêc. ⁵⁰ Aôm embe ôtu kasec aê latucio me ônam lauo ñagêdô mênşewiñ latucio, nañ ôlic katômanj gebe ñamalac teñ tec mênşewiñ aêagêc atom nec, mago Anôtô oc êjala gebe gejob aêagêc.”

⁵¹ Go Laban kêsôm gêdêñ Jakob gebe “Ôlic tonj to alê poc tonec, tañ aê gajac sa kêkô aêagêc ñasawa nañ. ⁵² Tonj tau to alê poc tonec êtu ñabelo gebe aê janğêli tonj tonec wacjalom nêñ gamêñ atom, ma aôm ôñğêli tonj to alê poc tonec mênşolom aênoc gamêñ êtu ôñğôm aê secña atom. ⁵³ Abrahamnê Anôtô to Nahornê Anôtô ma agêc tamenjinê Anôtô êtu ñac-mêtôcwaga êkô aêagêc ñasawa.” Ma Jakob kêtôc lêma gêdêñ tama Isak nê kêtêc tau ñamôkê. ⁵⁴ Ma Jakob kêkêñ da teñ anğa lôc tonanj ma kêkalem nê tawanj gebe sêniñ polom. Ma êsêac señ polom ma sêmoã lôc tau gêdêñ gêbêc samuc tonanj.

⁵⁵ Gêdêñ bêbêc kanucgenj Laban gêdi ma kêlêşôp dêbui to latuio alinjanô to gêjam mec êsêac. Go gêwi êsêac siñ ma gêmu gêja nê gamêñ. * †

32

Jakob kêmasañ tau gebe êndac Esau

* **31:55:** Jegar-Sahaduta ñam gebe Tonj tañ kêtû ñabelo. † **31:55:** Galed tonec Ebolai awenj ñam gebe Tonj tañ kêtû ñabelo.

¹ Ma Jakob kékôc nê lêŋ sa amboac tonañ. Ma Anôtônê anjela dêdac eŋ. ² Jakob gêlic êsêac ma kêsôm gebe “Anôtônê siŋwaga êsêac.” Tec kêsam gamêŋ tau ŋaê gebe Mahanaïm.

³ Go Jakob kêsakiŋ nê lau jaen sêmuŋ dêdêŋ têwa Esau sêja, taŋ gêŋgôn Edomnê gamêŋ Seir. ⁴ Ma eŋ kêjatu êsêac gebe “Asôm êndêŋ ñoc ŋatau Esau amboac tonec gebe Aômnêm sakiŋwaga Jakob kêsôm biŋ tonec gebe Aê gamoa gawiŋ Laban e mênghêdêŋ galoc. ⁵ Ma aê katap bulimakao to donki ma bôc ŋaton ma sakiŋwagao to ñac sa. Ma galoc kakêŋ jaen gêdêŋ ñoc ŋatau gebe ôlic aê ŋajamŋa.”

⁶ Lau jaenŋa sêmu dêdêŋ Jakob sêja ma sêsôm gebe “Aêac aô lasê têwam Esau. Eŋ gêdi gebe êpuc aôm tôŋtôn to lau 400 sêwiŋ eŋ.” ⁷ Tec Jakob kêtakê ŋanô ma gêmoa tonjalêlôm ŋatutucgeŋ ma gêwa lau, taŋ sêwiŋ eŋ naŋ, ma bôc ŋaton to bulimakao ma kamele kékôc gêja toŋ luagêc. ⁸ Eŋ taê gêjam gêc tauŋa gebe “Esau embe êndac toŋ teŋ ma enseŋ su, go toŋ teŋ gacgeŋ sêc sêna.”

⁹ Ma Jakob kêsôm gebe “O tamoc Abraham nê Anôtô ma tamoc Isak nê Anôtô, o Apômtau, aôm kôsôm gêdêŋ aê gebe ‘Ômu ôna nê gamêŋ to nê m gôlôac ma aê gabe jamoasiŋ aôm.’ ¹⁰ Aê gêŋ ŋaôma nec katôm nê moasiŋ to nê m biŋ ŋaŋêŋ, taŋ kôkêŋ gêdêŋ nê m sakiŋwaga aê naŋ atom. Aê galom bu Jordan tonec tec kamêgôm ñoc tôcgeŋ ma galoc katu toŋ luagêc. ¹¹ Aê jateŋ aôm gebe ônam aê kêsi êndêŋ teoc Esau lêma, gebe aê katêc eŋ. Moae êmêŋ e ênac aêac samob êndu, enseŋ tenenji to nê m gôlôac êtômgeŋ. ¹² Mago aôm kôsôm gebe ‘Aê gabe

jamoasiņ aôm to jakêņ nê m wakuc têtôm gaņac gwêcņa, taņ lau teņ sêsa sa têtôm atom.’ ”

¹³ Ma eņ gêmoa ô nê gêdêņ gêbêc tonañ ma kêkôc nê gêņ samob, taņ kêtap sa naņ, ņagêdô su gebe êwi siņ êndêņ têwa Esau ņaôma. ¹⁴ Eņ kêkôc noniņ têna 200 to kapoac 20 ma domba 200 to kapoac 20, ¹⁵ ma kamela 30 tonêņ ņalatugeņ, taņ sênôm su naņ, bulimakao tana 40 to kapoac 10, donĵi têna 20 to kapoac 10. ¹⁶ Bôc totoņ-totoņ tonañ eņ kakêņ sêsêp sakiņwaga lemeņ gêdêņ-gêdêņgeņ ma kêsôm gêdêņ nê sakiņwaga gebe “Amac amuņ aê ma akêņ ņasawa êsi tau êniņ toņ êndêņ-êndêņgeņņa êņgic êtômgeņ.” ¹⁷ Eņ kêjatu ņac ņamataņa gebe “Teoc Esau embe êndac aôm ma êtu kênac aôm gebe ‘Aôm nê m ņatau asa. Aôm ôna ondoc. Gêņ, taņ gêmuņ aôm naņ asanê;’ ¹⁸ go ôsôm gebe ‘Êsêac têtu nê m sakiņwaga Jakobnê gêņ. Eņ gebe êkêņ gêņ tau êndêņ ņoc ņatau Esau ņaômageņ. Eņ tau kêdaguc aêac.’ ” ¹⁹ Eņ kêjatu biņ tonañgeņ gêdêņ ņac kêt u luagêcņa to têtêacņa ma êsêac samob, taņ têt daguc bôc ņatoņ gêdêņ-gêdêņgeņ naņ. “Amac embe andac Esau, go asôm biņ tageņ tonañgeņ êndêņ eņ ²⁰ ma asôm teņ tonec êwiņ gebe ‘Nê m sakiņwaga Jakob kêdaguc aêac.’ ” Jakob taê gêjam gebe “Aê jaê wama eņ ņa gêņ, taņ gabe jakêņ ņaômageņ êndêņ eņ naņ, êmuņ acgom, go jalic eņ laņôanô êtu ņamu. Moae êkôc aê sa.” ²¹ Tec gêņ, taņ gebe êkêņ ņaômageņ êndêņ Esau naņ, kêsêlêņ gêmuņ eņ ma eņ tau gêmoa bec ņamala gêdêņ gêbêc tonañ.

Jakob agêc ņac teņ sêmônaņ tauņ aņga Peniel

²² Gêdêņ gêbêc tonañgeņ Jakob gêdi ma kêkôc nê awêagêc to nê sakiņwagoagêc ma nê gôlôac 11

gebe selom buselen Jabok. ²³ Enj kêkôc êsêac ma kêsakinj êsêac selom bu tonê gêñ ñagêdô amboac tonanjen. ²⁴ Ma enj taugenj gêmôa ñamakenj. Ma ñac tenj jaagêc sêmônaj taunj e gêu bônj. ²⁵ Gêdênj tañ ñac tau gêlic gebe oc êku Jakob tulu êtôm atom nanj, kêtap Jakob kêsêp magi e magi kêsû gêdênj agêc sêmônaj taunj sêmôa nanj. ²⁶ Ma enj kêsôm gebe “Ôwi aê sinj gebe gêu bônjac.” Mago Jakob kêsôm gebe “Aê jawi aôm sinj atom e ônam mec aê êmunj acgom.” ²⁷ Ma ñac tau kêsôm gêdênj enj gebe “Nêm ñaê amboac ondoc.” Ma enj kêsôm gebe “Jakob.” ²⁸ Go enj kêsôm gebe “Sêsam aôm gebe Jakob êtiam atom, sêsam aôm gebe Israel, gebe aôm gôjac sinj gêdênj Anôtô to ñamalac ma kôku êsêac tulu.” ²⁹ Ma Jakob kêtû kênac enj gebe “Ôsam nêm ñaê êndênj aê.” Mago enj kêsôm gebe “Aôm kôtu kênac ñoc ñaê kêtû asagenja.” Ma enj gêjam mec Jakob anja tônê. ³⁰ Go Jakob kêsam gamênj tau ñaê gebe Peniel ma kêsôm gebe “Aê lanjôcanô gêdênj Anôtô lanjôanô ma gacgenj gamoa tomatoc jaligenj.” ³¹ Gêdênj tañ kêka lêlêc Peniel nanj, oc kêpi. Ma enj kêka gwecgenj gêja kêtû maginja. ³² Kêtû tonanja lau Israel senj bôc ñalabu atom e mênjgêdênj galoc gebe ñac tau kêtap Jakob kêsêp magi.

33

Jakob agêc Esau sê wama taunj

¹ Ma Jakob gêoc mataanô sa e gêlic Esau to lau 400 sêwinj enj sêmênj. Tec enj gêjac sam nê gôlôac gêdênj Lea agêc Rahel to sakinjwagao luagêc. ² Ma enj kêkênj sakinjwagaoagêc to nênj gôlôac sêkô ñamata. Lea to nê gôlôac tédaguc, ma Rahel agêc Josep sêkô

êsêac samob ñamu. ³ Enj tau gêwê êsêac ac têtû oloñ-
oloñ sêja. Enj gewec e jakêtap labôc kêtû dim 7 e
jagêjac têwa sa.

⁴ Mago Esau kêlêti gêdêñ enj jagêlô enj tôn to
kêmbôên enj kêsêp gêsutêkwa, ma kêlêsôp enj alianô.
Ma agêc têtanj. ⁵ Gêdêñ tanj Esau gêôc mataanô
sa e gêlic lauo to gôlôac nanj, enj kêsôm gebe
“Asa lau, tec sêwiñ aôm.” Ma Jakob kêsôm gebe
“Gôlôac, tanj Anôtô kêkêñ êsêac kêtû êmoasiñ nêm
sakiñwagaña nanj.” ⁶ Ma sakiñwagaogêc to nêñ
gôlôac mênjtêdabiñ ma sewec. ⁷ Go Lea to nê
gôlôac mênjtêdabiñ ma sewec amboac tonanjenj.
Gocgo Josep agêc Rahel mênjtêdabiñ ma sewec têtû
ñamu. ⁸ Ma Esau kêsôm gebe “Aôm taêm gêjam biñ
amboac ondóc kêpi tonj kapôên, tanj gadac nanj.”
Jakob gêjô enj awa gebe “Aê gabe ñoc ñatau êlic aê
ñajamña.” ⁹ Mago Esau kêsôm gebe “O lasicenec,
aêñoc gêñ kêtôm aê. Ôkôc nêm gêñmanj.” ¹⁰ Jakob
kêsôm gebe “O masi. Aôm embe ôlic aê ñajam, go
ôkôc gêñ tonanj anja aêñoc gebe aê galic lanjômanô
e kêtôm galic Anôtô tau lanjôanô gebe aôm kôkôc
aê sa ñajamgenj. ¹¹ Aê jatenj aôm gebe ôkôc gêñ, tanj
kakêñ gêdêñ aôm gêwac nanj, gebe Anôtô kêmoasiñ
aê ñanôgenj ma kakoc ñoc gêñ kêtôm aê su.” Enj
kêpiñkap Esau amboac tonanj e kêkôc gêñ tau su.

¹² Go Esau kêsôm gebe “Ajôc, dandimanj ma
tasêlêñ. Aê jasêlêñ jamuj aôm.” ¹³ Ma Jakob kêsôm
gebe “O ñoc ñatau, aôm gôlicgac gebe gôlôac têtû
kapôên su atom ma aê gaê go domba to buli-
makaô tonjalatu nanj. Embe sensoc êsêac sêsêlêñ ec
baliñ sêngôm bêc tagenj, ñatonj samucgenj oc sênaña.
¹⁴ Amboac tonanj, ñoc ñatau, ôsêlêñ ômunj aêac. Aê

jawê bulimakao malô-malôgen jandanꝑuc êtôm bôc to gôlôac nasec-nasec sêkên aê e wacjao lasê ñoc ñataunê gamên Seir.”

¹⁵ Tec Esau kasôm gebe “Aê jawi lau, tañ sêwiñ aê nañ, ñagêdô siñ sêwiñ aôm.” Mago eñ kasôm gebe “Sêwiñ aêac êtu agenña. Ñoc ñatau, embe ôlic aê ñajam, go êtôm.” ¹⁶ Tec Esau kêkac tau ôkwi gêdên bêc tonanꝑen gêmu gêja Seir kêtiam. ¹⁷ Ma Jakob kêsêlên jagêo lasê Sukot ma kêkwê nê andu teñ, ma gêjam bec kêtû nê bôcña. Kêtû tonanꝑa eñ kêsam gamên tau gebe Sukot.

¹⁸ Go Jakob toôli samucgen gêo lasê malac Sikem, tañ gêc gamên Kanaan nañ. Eñ kêsêlên anꝑa Mesopotamia gêmên ma gêjam nê bec kêkô malac ñamagê. ¹⁹ Ma eñ gêjam ôli nom, tañ nê bec kakô nañ, anꝑa Sikem tama Hamor latuinên. Eñ gêjam ôli ña mone 100. ²⁰ Anꝑa tonan eñ gêboa altar teñ sa ma kêsam altar tau gebe Anôtô, Israelnên Anôtô eñ. *

34

Sin kêsã Sikem

¹ Bêc teñ Lea latuo Dina, tañ Jakob kêka lasê nañ, kêsêlên gebe êlic lauo gamên tonanꝑa. ² Ma ñac gamên Hibña teñ, tañ kêtû gamên ñatau nañ, Hamor latu Sikem, gêlic eñ ma gêlô eñ tôn ma gêmoa gêwiñ eñ e gêgôm eñ kêtû sec. ³ Mago nê ñalêlôm kêsap Jakob latuo Dina tôn. Eñ têtac gêwiñ ñapalêo tau ma kêsôm biñ ñajamgen gêdên eñ. ⁴ Tec Sikem kêsôm gêdên tama Hamor gebe “Ômansañ biñ gebe ñapalêo tonan êtu ñoc awê.”

* **33:20:** Sukot ñam gebe Bec.

⁵ Ma Jakob gêñô gebe eñ gêgôm latuo Dina kêtú sec. Tageñ latui sejop bôc sêmoa kôm, tec Jakob gêjam tau tônia e êsêac sêmu sêmênj acgom. ⁶ Ma Sikem tama Hamor gêdênj Jakob gêja gebe ênam biñgalôm êwiñ eñ. ⁷ Jakob latui anğa kôm sêmênj ma sênô biñ tau ñawae e gegeñ êsêac sa ma têtac ñandanj ñanô gebe Sikem gêgôm sec gêdênj Israel ma gêmoa gêwiñ Jakob latuo, gebe lau teñ sênğôm gên amboac tonaj atomanô.

⁸ Mago Hamor gêjam biñgalôm gêwiñ êsêac ma kêsôm gebe “Latucnê ñalêlôm gêwiñ latômó samucgeñ, tec gabe jateñ aôm ôkênj eñ êndênj eñ êtu êna awê. ⁹ Tanam tauñmanj. Amac akênj latômio êndênj aêac ma akôc aêac latuñjo êjô. ¹⁰ Amoa awiñ aêac atu têlê. Ma gamênj êtu amacnêm gamênj. Amoa gamênj tau ma atulu gênj e atu lau tolêlôm.” ¹¹ Ma Sikem kêsôm biñ gêdênj awê tama to lui gebe “Alic aê ênac matemanô ñajammanj. Ma gênj samob, tañ atej anğa aênoc nañ, aê gabe jakênj êndênj amac. ¹² Amac embe ajatu ñaôli kapôênj sec to awalaunj, oc jakênj êtôm té ajatu nêgeñ. Tageñ akênj ñapalêo tau êtu ñoc awê.”

¹³ Jakob latui sêjô Sikem agêc tama Hamor awenj sêbanac biñgeñ gebe eñ gêgôm luñjo Dina kêtú sec. ¹⁴ Êsêac sêsôm gêdênj êsêagêc gebe “Aêac atôm atom gebe akênj luñjo êndênj ñac samuc teñ, tañ sêsa eñ atom nañ. Biñ amboac tonaj êñğôm aêac majej. ¹⁵ Anğôm biñ tonec êtu tônia êmuñ acgom, gebe asa nêm ñacwaga samob e amac mênjatôm aêac acgom, go aêac alôc êndênj nêm biñ ¹⁶ ma akênj latuñjo êndênj amac ma aêac akôc amac latômio to amoa awiñ e tatu laum tageñ. ¹⁷ Mago amac embe akênj tañem

ma biñ ma asa taôm atom, go aêac akôc latuñio su ma aêc ana.”

18 Êsêacnêñ biñ tonañ kêmoasiñ Hamor agêc Hamor latu Sikem. 19 Ma ñac wakuc tau gêgôm gêñ tau ñanô kêsa seben gebe eñ têtac gêwiñ Jakob latuo. Ñac tau nê gôlôac tetoc eñ sa kêlêlêc nêñ lau ñagêdô su. 20 Ma Hamor agêc latu Sikem sêo lasê nêñ malac ñasacgêdô ma sêjam biñgalôm sêwiñ ñacwaga malacña ma sêsôm gebe 21 “Lau tonañ sê sêlêb gêdêñ aêac, Amboac tonañ alôc gebe sêmoa aêacnêñ gamêñ ma têtulu gêñman. Alic acgom, gamêñ tau kapôêñ kêtôm êsêac sêñgônña. Aêac tanam êsêac latuñio ma takêñ nêñ latuñio êndêñ êsêac sênam. 22 Tagnêñ êsêac oc sêmoa aêac ñaluñ tatu laum tagenñ atom, aêac talôc sa gebe êsêacnêñ biñ tecenec êtu tôñ acgom gebe Tasa nêñ ñacwaga samob êtôm êsêac sêsa taunñ nañ. 23 Ma êsêacnêñ bulimakao to waba ma bôc samob oc têtû aêacnêñ atom me. Tagnêñ tecenec gebe talôc êndêñ êsêacnêñ biñ, go êsêac sêmoa sêwiñ aêac.” 24 Ma êsêac samob, tañ sêsô-sêsa ênê malac ñasacgêdô sêmoa nañ, sêkêñ tañenñ Hamor agêc latu Sikem nêñ biñ. Ma sêsa ñacwaga samob, tañ sêsô-sêsa ênê malac ñasacgêdô sêmoa nañ.

25 Gêdêñ ñabêc kêtû têlêac kamoc kêtunñ êsêac. Tec Jakob latuagêc Simeon agêc Lewi, Dinanê luñacagêc, sêkôc nêñ siñ ma kelecgenñ sêja malac jasêjac ñacwaga samob êndu. 26 Êsêac sêjac Hamor agêc latu Sikem ña siñ amboac tonañgenñ, ma sêkôc Dina su anña Sikemnê andu ma sêc sêja. 27 Ma Jakob latui sêjac lau gêmac ma sêjanço waba malac tonañña su gebe êsêac sêgôm luñio kêtû sec. 28 Êsêac

sêjanjo nêḡ domba to bulimakao ma donki ma gêḡ, taḡ sêmoa malaclêlôm to kôm naḡ su. ²⁹ Êsêac sêkôc waba samob ma nêḡ gôlôac ḡasec-ḡasec samob to nêḡ lauo ma sêwê êsêac sêc sêja ma sêjam genḡenḡ gêḡ samob, taḡ gêc nêḡ andu naḡ. ³⁰ Ma Jakob kêsôm gêdêḡ Simeon agêc Lewi gebe “Amagêc akalem gêḡ togêjô kêpi aê, gebe êḡḡôm lau gamêḡ tonanḡa, lau Kanaan to Perisḡa, têntac sec êndêḡ aê êtu amacḡa. Aêḡoc lau luagêcgenḡoc. Êsêac embe sêmbiḡ taḡḡ tōḡ êtu sênac siḡ êndêḡ aêḡa, oc sensenḡ aê tauc to ḡoc gôlôac samucgenḡ su tanaḡa.” ³¹ Mago êsêagêc sêjô eḡ awa gebe “Eḡ êḡḡôm luḡio amboac mockaiḡo teḡ me.”

35

Anôtô gêjam mec Jakob anḡa Betel

¹ Anôtô kêsôm gêdêḡ Jakob gebe “Ajôc, ôndi ôpi Betel ôna naôḡḡôḡ ônê ma ômboa altar teḡ sa êndêḡ Anôtô, taḡ geoc tau lasê gêdêḡ aôm gêdêḡ taḡ gôêc têwam Esau su naḡ.” ² Tec Jakob kêsôm gêdêḡ nê gôlôac to lau samob, taḡ sêmoa sêwiḡ eḡ naḡ, gebe “Awi anôtôi gwam, taḡ sêc amacḡa naḡ, siḡ to akwasinḡ nêḡ ḡatêmui samob su ma asô nêḡ ḡakwê wakuc. ³ Su, go aêac dandi tapi Betel tana. Ma aê jamboa altar sa êndêḡ Anôtô, taḡ kêkêḡ taḡa aê gêdêḡ bêc, taḡ gamoa toḡoc ḡalêlôm ḡatutucgenḡ ma mênḡgêwiḡ aê anḡa intêna samob, taḡ aê kasa naḡ.” ⁴ Go êsêac sêkêḡ anôtôi gwam samob, taḡ sêc êsêacḡa naḡ, gêdêḡ Jakob to salasa, taḡ genḡ kalenḡ taḡenlauḡ naḡ, ma Jakob kêsunḡ gêḡ tau auc gêc kamem, taḡ kêkô Sikem ḡagala naḡ ḡalabu.

⁵ Go êsêac dêdi. Ma Anôtô gêgôm lau malac ñamagê-magêña samob têtêc tauñ e sêjanda Jakob latui atom. ⁶ Ma Jakob to nê lau samob sêo lasê Lus (Betel tau tonañ), tañ gêc gamêñ Kanaanña. ⁷ Ma anğa tônê eñ gêboa altar teñ sa ma kêsam gamêñ tau gebe “El-Betel,” gebe Anôtô geoc tau lasê gêdêñ eñ anğa tônê gêdêñ tañ eñ gêc têwa su nañ. ⁸ Ma Rebekanê jaomwagao Debora gêmac êndu ma sêsuñ eñ gêc kamem, tañ kêkô Betel ñalabu nañ, ñaajuñ. Ma êsêac sêsam ka tau gebe “Kamem Tanjiboa.”

⁹ Ma Anôtô geoc tau lasê gêdêñ Jakob kêtiam gêdêñ tañ eñ anğa Mesopotamia gêmêñ nañ gêjam mec eñ. ¹⁰ Ma Anôtô kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aômnêm ñaê Jakob, mago sêsam aôm gebe Jakob êtiam atom, sêsam aômnêm ñaê gebe Israel.” Tec sêsam eñ gebe Israel. ¹¹ Ma Anôtô kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ñajaña ñatau Anôtô aê. Ôka gôlôac lasê e têtü lau taêsam. Laum kapôeñ teñ ma lau toê-toê sêsa anğa aômnêm. Ma kiñ sêsa anğa aômnêm amboac tonanğeñ. ¹² Nom, tañ kakêñ gêdêñ Abraham agêc Isak nañ, aê gabe jakêñ êndêñ aôm to gabe jakêñ nom tau êndêñ nêw wakuc, tañ sêsa sêndanğuc aôm nañ.” ¹³ Go Anôtô gêwi gamêñ, tañ gêjam biñgalôm gêdêñ eñ nañ, siñ kêpi lôlôc gêja. ¹⁴ Ma Jakob kêsun alê teñ sa kêtü ñabelo kêkô gamêñ, tañ Anôtô gêjam biñgalôm gêdêñ eñ nañ. Alê poc tau eñ kêkêc wain kêpi kêtü da ma kêkêc niptêkwi kêpi. ¹⁵ Ma Jakob kêsam gamêñ Anôtô gêjam biñgalôm gêwiñ eñña tau gebe Betel.

Rahel gêmac êndu

16 Go êsêac dêdi anġa Betel. Ac sêsêlêġ têdabinġ Eprat ma ŋapalê kêtunġ Rahel secanô. 17 Gêdêġ taġ ŋandanġ kêtunġ eġ ŋanô naġ, ênê jaomwagao kêsôm gêdêġ eġ gebe “Ôtêc taôm atom. Aôm ôkôc ŋapalê ŋac teġ êtiam.” 18 Mago gêdêġ taġ kêdabinġ gebe awa êtu dambê ma êmac êndu naġ, eġ gê ênê ŋaê gebe Benoni. Mago nê tama kêsam eġ gebe Benjamin. 19 Ma Rahel gêmac êndu. Ac sêsunġ eġ gêc intêna Epratġa (ŋaê teġ gebe Betlehem) ŋatali. 20 Ma Jakob kêsunġ alê poc teġ kêkô sêô ŋaô. Alê tau kêtu Rahelnê sêô ŋabelo, taġ kêkô e gêdêġ galoc. 21 Go Israel gêdi ma gêġam nê bec kêkô andu soso Ederġa ŋamakeġ.

Jakobnê wakuc

22 Gêdêġ taġ Jakob gêġġôġ gamêġ ônê naġ, Ruben gêġa gêmoa gêwiġ tênanê anao Bilha. Ma Jakob gêġô binġ tau ŋawae.

Jakob latui 12. 23 Lea latui gebe Ruben (Jakobnê ŋacsêga), Simeon, Lewi, Juda, Isakar ma Sebulon. 24 Rahel latu gebe Josep agêc Benjamin. 25 Rahelnê sakiġwagao Bilha latui gebe Dan agêc Naptali. 26 Leanê sakiġwagao Silpa latui gebe Gad agêc Aser. Jakob latui tau tonanġ, tenenġi sêkôc êsêac anġa Mesopotamia.

Isak gêmac êndu

27 Ma Jakob gêô lasê tama Isak anġa Mamre (me Kiriati-Arba, ŋaê teġ gebe Hebron) Abraham agêc Isak nêġ gamêġ sêmoanġa. 28 Isaknê jala kêtu 180. 29 Ma katu gêwi eġ siġ e gêmac êndu, go sêkêġ eġ gêc gêwiġ nê lau. Eġ kêtu ŋamalacanô su ma ênê jala

gêbacnê tomalagen. Ma latuagêc Esau agêc Jakob sêsunj enj. * † ‡

36

Esaunê wakuc

¹ Esau (nê ñaê tej gebe Edom) nê wakuc tau tonec. ² Esau gêjam lauo anga lau gamêñ Kanaanña latunjo nêñ. Ñac gamêñ Hetña Elon latuo Ada ma Ana latuo Oholibama. Ana enj ñac gamêñ Hibña Sibeon latu. ³ Ma Ismael latuo Basemat, Nebajot luo enj. ⁴ Ma Ada kêkôc Esau latu Elipas ma-Basemat kêkôc Reuel. ⁵ Ma Oholibama kêkôc Jeus, Jalam ma Kora. Esau latui tau tonañ, tañ tenenji sêkôc êsêac anga gamêñ Kanaan.

⁶ Go Esau kejoñ nê lauo ma latuio to ñac ma nê lau samob, nê bulimakao to nê bôc samob ma nê waba, tañ kêtap sa gédênj tañ enj gêmoa gamêñ Kanaan nañ, ma gêc lasi Jakob su gêja gamêñ jaêc. ⁷ Gebe êsêagêcnênj waba taêsam ñasec, tec êsêagêc têtôm gebe sêmoa sêwiñ tauñ atom ma gamêñ, tañ êsêagêc sêmoa nañ, kêtôm gebe êlôm nêñ bôc atom. ⁸ Kêtu tonañña Esau jagêñgônj gamêñ lôcña Seir. (Esaunê ñaê tej gebe Edom.)

⁹ Lau Êdom tamenji Esau, tañ gêñgônj gamêñ lôcña Seir nañ, nê wakuc tau tonec. ¹⁰ Esau latui nêñ ñaê tau tonec gebe Esaunê awê Ada latu Elipas, Esaunê awê Basemat latu Reuel. ¹¹ Elipas latui Teman, Omar, Sepo, Gatam ma Kenas. ¹² (Esau latu Elipas nê awê tej gebe Timna. Enj kêkôc Elipas

* **35:29:** El-Betel ñam gebe Anôtô tañ gêmoa Betel. † **35:29:** Benoni ñam gebe Ñoc ñandanj latu. ‡ **35:29:** Benjamin ñam gebe Moasiñ latu.

latu Amalek.) Esaunê awê Ada latui tau tonañ.
¹³ Reuel latui tau tonec gebe Nahat, Sera, Sama ma Misa. Esaunê awê Basemat latui tau tonañ.
¹⁴ Esaunê awê Sibeon latu Ana latuo Oholibama nê latui tonec. Eñ kékôc Esau latui Jeus, Jalam ma Kora.

¹⁵ Esau latuinêñ kasêga tonec. Esaunê ñacsêga Elipas latui tonec gebe kasêga Teman, Omar, Sepo, Kenas, ¹⁶ Kora, Gatam ma Amalek. Elipasnê kasêga êsêac, tañ sêngôñ gamêñ Edom. Ada latui êsêac. ¹⁷ Esau latu Reuel latui tonec gebe kasêga Nahat, Sera, Sama ma Misa. Reuelnê kasêga êsêac, tañ sêngôñ gamêñ Edom. Esaunê awê Basemat latui êsêac. ¹⁸ Esaunê awê Oholibama latui tonec gebe Jeus, Jalam ma Kora. Esaunê awê Ana latuo Oholibama kékôc kasêga tonañ. ¹⁹ Esau (nê ñaê tañ gebe Edom) latui to nêñ kasêga tonañ.

Seirné wakuc

²⁰ Ñac gamêñ Horna Seir latui, tañ sêngôñ gamêñ tonañ nañ, tonec gebe Lotan, Sobal, Sibeon, Ana, ²¹ Dison, Eser ma Disan. Seir latui êsêac, tañ têtú lau gamêñ Horna nêñ kasêga aña gamêñ Edom. ²² Lotan latui tau tonec gebe Hori agêc Heman. Lotan luo Timna. ²³ Sobal latui tau tonec gebe Alwan, Manahat, Ebal, Sepo ma Onam. ²⁴ Sibeon latui tau tonec gebe Aia agêc Ana. Eñ Ana, tañ katap bumata ñandañ sa gédêñ tañ gejob tama Sibeon nê donki aña gamêñ sawa. ²⁵ Ananê gôlôac tonec gebe Dison agêc Oholibama, Ana latuo. ²⁶ Dison latui tonec gebe Hemdan, Esban, Itran ma Keran. ²⁷ Eser latui tonec gebe Bilan, Sawan ma Akan. ²⁸ Disan latui tonec gebe Us agêc Aran. ²⁹ Lau gamêñ Horna nêñ kasêga tau tonec gebe Lotan,

Sobal, Sibeon, Ana, ³⁰ Dison, Eser ma Disan. Lau gamêñ Horna nêñ kasêga tonañ têtôm êsêacnêñ gôlôac ança gamêñ Seir.

Kiñ Edomña

³¹ Kiñ, tañ sêjam gôliñ gamêñ Edom gêdêñ têm, tañ kiñ teñ gêjam gôliñ lau Israel atom tagen nañ, tau tonec. ³² Beor latu Bela gêjam gôliñ Edom. Ênê malac ñaê gebe Dinhaba. ³³ Bela gêmac êndu ma Sera ança Bosra latu Jobab gêjam gôliñ gêjô eñ su. ³⁴ Jobab gêmac êndu ma Husam ança lau Teman nêñ gamêñ gêjam gôliñ gêjô eñ su. ³⁵ Husam gêmac êndu ma Bedad, tañ kêku Midian tulu ança Moabnêñ gamêñ nañ, latu Hadad gêjam gôliñ gêjô eñ su. Ênê malac ñaê gebe Awit. ³⁶ Hadad gêmac andu ma Samla ança Masreka gêjam gôliñ gêjô eñ su. ³⁷ Samla gêmac êndu ma Saul ança Rehobot, tañ gêc bu Euprat ñatali nañ, gêjam gôliñ gêjô eñ su. ³⁸ Saul gêmac êndu ma Akbor latu Bal-Hanan gêjam gôliñ gêjô eñ su. ³⁹ Akbor latu Bal-Hanan gêmac êndu ma Hadar gêjam gôliñ gêjô eñ su. Ênê malac ñaê Pau. Ênê awênê ñaê Mehetabel. Eñ Mesahab latuo Matred nê latuo.

⁴⁰ Esaunê kasêganêñ ñaê tau tonec têtôm nêñ gôlôac to nêñ gamêñ sêngôñña. Kasêga Timna, Alwa, Jetet, ⁴¹ Oholibama, Ela, Pinon, ⁴² Kenas, Teman, Mibsar, ⁴³ Magdiel, Iram. Edom (ñaê teñ gebe Esau, tañ kêtú Edom tama) nê kasêga tonañ kêtôm nêñ gamêñ sêngôñña ança tauñ nêñ nom.

37

Josep to têtwai

¹ Jakob gêngôn gamêḡ Kanaan, gamêḡ, taḡ tama gêngôn amboac ḡac jaba naḡ. ² Jakobné gôlôacnêḡ miḡ tau tonec.

Josepnê jala kêtú 17. Eḡ gejob bôc gamoa gêwiḡ têwai. Eḡ ḡapalê matacgeḡ gêmoa gêwiḡ tamanê lauo Bilha agêc Silpa nêḡ latuḡi. Ma Josep kêdôn êsêacnêḡ biḡ keso gêdêḡ tamenḡi. ³ Ma Jakob têtac gêwiḡ Josep kêlêlêc nê gôlôac ḡagêdô su, gebe eḡ gêlic eḡ amboac latu, taḡ kêka eḡ lasê gêdêḡ kêtú ḡamalacanô su. Ma eḡ kêsi êna ḡakwê baliḡ teḡ toḡalêma. ⁴ Mago gêdêḡ taḡ têwai sêlic gebe tamenḡi têtac gêwiḡ eḡ kêlêlêc latui ḡagêdô samob su naḡ, êsêac têtac sec gêdêḡ eḡ ma sêsôm biḡ malô teḡ gêdêḡ eḡ atom.

⁵ Gêdêḡ ḡasawa teḡ Josep gêc mê teḡ. Eḡ gajac miḡ biḡ tau gêdêḡ têwai ma êsêac têtac sec ḡanôgeḡ gêdêḡ eḡ. ⁶ Eḡ kêsôm gêdêḡ êsêac gebe “Akêḡ taḡem mê, taḡ aê gaêc naḡ. ⁷ Aêac tajac lagic polom toḡakaiḡ tamoa kôm, tec aêḡoc lagic gêjac sa jakêkô ma amacnêḡ mênḡsêgi aêḡoc auc ma sewec gêdêḡ ḡoc lagic.” ⁸ Têwai sêsôm gêdêḡ eḡ gebe “Aôm gobe ônam gôliḡ aêac ma ôtu aêacma kiḡ me.” Ma êsêac têtac sec samucgeḡ gêdêḡ eḡ kêtú ênê ma to biḡḡa. ⁹ Go eḡ gêc mê teḡ kêtiam ma jagêjac miḡ gêdêḡ têwai ma kêsôm gebe “Alic acgom, aê gaêc mê teḡ kêtiam. Oc to alôḡ ma utitalata 11 sewec gêdêḡ aê.” ¹⁰ Biḡ tonan eḡ gêjac miḡ gêdêḡ tama to têwai. Tec tama gec biḡ eḡ ma kêsôm gêdêḡ eḡ gebe “Mê, taḡ aôm gôêc naḡ, ḡam amboac ondóc. Aêagêc tênam to têwami wacapônḡ aenḡduc êndêḡ aôm biḡḡanôgeḡ me.” ¹¹ Ma têwai sêjam lêmuḡ eḡ, mago tama taê gêjam biḡ tau gêc nê ḡalêlôm.

Lau Aiguptu sêjam ôli Josep

12 Ma têwai jasejop tamenjinê bôc sêmoa Sikem ñagala. 13 Ma Israel kêsôm gêdêñ Josep gebe “Aôm gôlicgac me, têwami sejop bôc sêmoa Sikem. Ômôêñ acgom, aê gabe jasakiñ aôm ôndêñ êsêac ôna.” Ma Josep kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aê tec gamoa.” 14 Tec eñ kêsôm gêdêñ eñ gebe “Galoc ôna ma ônac têwami to bôc kêsi ma ômu ômôêñ ôkêñ ñawae êndêñ aê.” Tec kêsakiñ eñ ança gaboan Hebronña e jagêo lasê Sikem. 15 Ma ñac teñ kêtap eñ sa geo gêmoa kôm ñalêlôm. Ma ñac tau kêtû kênac eñ gebe “Aôm gosom asagen.” 16 Eñ kêsôm gebe “Aê gasom teoci. Ôsôm êndêñ aêman, êsêac sejop bôc sêmoa ondoc.” 17 Ma ñac tau kêsôm gebe “Êsêac sêc sêja gebe aê ganô êsêac sêsôm gebe ‘Taêc tana Dotanman.’” Tec Josep kêdaguc têwai e jakêtap êsêac sa sêmoa Dotan. 18 Êsêac sêlic eñ kêsa jaêcgen, mênkêdabin êsêac atom tagen, ma ac sêkic ênê bin gebe sênac eñ êndu. 19 Êsêac sêsôm gêdêñ tauñ gebe “Op, mê ñatau gêmênçac. 20 Ajôc, tanac eñ ênduman ma tambalin eñ êsêp sê teñ, go tasôm gebe bôc sec teñ gen eñ su ma talic ênê mê ñanô acgom.” 21 Mago Ruben gênô bin tau ma gebe ênam eñ kêsi ança êsêac lemeñ, tec kêsôm gebe “Dansen eñ su atom.” 22 Ma Ruben kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Akêc dec sin atom, naambalin eñ êsêp sê tônê êmoa gamên sawa, mago lememeñ epi eñ atom.” Eñ gebe ênam eñ sa ança êsêac lemeñ e êsakiñ eñ êmu êndêñ tama êna êtiam, tec kêsôm bin tonan. 23 Gêdêñ tañ Josep mênçêo lasê têwai nan, êsêac sêkwalec ênê ñakwê balin su, ñakwê balin tau, tañ eñ kêsô nan tonalêma,

²⁴ ma sêkôc eñ tòn jasêbaliñ eñ kêsêp sê tenj gêja. Sê tau ñakelenj, bu kêpoac ñalêlôm atom.

²⁵ Go êsêac sêngônj sic gebe sêniñ gêñ. Ac sêôc matenjanô sa e sêlic lau Ismael pom tenj anja Gilead tonêñ kamele sêmênj, tanj sejonj katêkwi to gêñmalu ma niptêkwi sebe sêsêp Aiguptu sêna. ²⁶ Go Juda kêsôm gêdêñ nê lasitêwai gebe “Aêac embe tanac lasiñi êndu to tasiñ ênê dec ôkwi, oc tatap ñanô amboac ondoc sa. ²⁷ Ajôc, takêñ eñ êndêñ lau Ismael sênam ôli eñ ma aêac lemeñ êpi eñ atom gebe eñ kêtû aêac lasiñi. Aêacnêñ dec tagenj.” Ma ênê lasitêwai sêkêñ tanenj eñ. ²⁸ Ma têtulu-gêñwaga anja Midian sêsêlêñ sêôc lêlêc êsêac. Go Josep têwai sê eñ sa anja sêlêlôm ma sêkêñ eñ gêdêñ lau Ismael sêjam ôli eñ ña silber ñadônj 20. Ma êsêac sêkôc Josep sêja Aiguptu.

²⁹ Ma Ruben gêmu gêja sê e gêlic Josep jaôb tagenj, tec kêkac nê ñakwê gêñgic ³⁰ ma gêmu gêdêñ lasii jakêsôm gebe “Ñapalê malamê. Ma aê, aê oc jaêc jasa ondoc jana.” ³¹ Go êsêac sêkôc Josepnê ñakwê jasêjac noniñ tenj êndu ma sêsac ñakwê tau tòn kêsêp ñadec. ³² Ma êsêac sêsakiñ ñakwê baliñ tonjalêma ma sêkêñ gêdêñ tamenj ma sêsôm gebe “Aêac atap gêñ tonec sa. Ôlic acgom, latômnê ñakwê me masi.” ³³ Ma eñ kêjala gêñ tau ma kêsôm gebe “Latucnê ñakwêgoc. Bôc sec tenj kêkac Josep popoc ma genj eñ binjanôgenj.” ³⁴ Go Jakob kêkac nê ñakwê gêñgic ma kêsô talu kêtû nê ñakwê ma kêtanj latu ñatanjiboa gêmoa bêc taêsam. ³⁵ Latuio to ñac samob dêdi sebe sênam malô-malô eñ, mago eñ gedec gebe sênam malô eñ ma kêsôm gebe “Masi, aê totanjiboagenj jasêp lamboam jawiñ latuc jana.” Tama kêtanj-

kêtañ enj amboac tonañ. ³⁶ Kêtañ gêmoa ma lau Midianña sêkêñ Josep gêdêñ Potipar anga Aiguptu gêjam ôli enj. Enj Paraonê gejobwagasêga tenj, tañ kêtû lau sinwaga nêñ laumata. * sêsô ñakwê lanğwa me talu.

38

Juda agêc Tamar nêñ binj

¹ Gêdêñ ñasawa tonañ Juda gêwi nê lasitêwai sinj-ma jakêsap ñac gamêñ Adulamña tenj tônia, nê ñaê gebe Hira. ² Anğa ônê Juda gêlic ñac gamêñ Kanaanña Sua latuo. Enj gêjam enj kêtû ênê awê ma gêmoa gêwiñ enj. ³ Ma enj kêkêkam ñapalê e kêkôc latu tenj. Ma enj gê ênê ñaê gebe Er. ⁴ Go enj kêkêkam ñapalê tenj kêtiam e kêkôc latu tenj ma gê ênê ñaê gebe Onan. ⁵ Ma kêkôc latu tenj kêtiam ma gê ênê ñaê gebe Sela. Gêdêñ tañ kêkôc Sela nañ, enj gêmoa Kesib. ⁶ Ma Juda kêjalij awê tenj sa ma kêkêñ gêdêñ ñacsêga Er. Ênê ñaê gebe Tamar. ⁷ Mago Juda latu ñacsêga Er gêjac Apômtau mataanô ñajam atom, tec Apômtau gesen enj su. ⁸ Go Juda kêsôm gêdêñ Onan gebe “Ôndêñ têwamnê awê ôna ma ônam enj ôjô têwam ma ôkêñ ñawê ajô têwam su.” ⁹ Mago Onan kêjala gebe ñapalê oc têtû ênê atom, tec gêdêñ tañ enj gêmoa gêwiñ têwanê awê nañ, kêkêc sulu kêsêp nom gebe têwa êtap wakuc sa atom. ¹⁰ Mago Apômtau gêlic gên, tañ enj gêgôm nañ, ñajam atom ma gesen enj su amboac tonañ. ¹¹ Go Juda kêsôm gêdêñ lawao Tamar gebe “Ôngôn tamamnê andu amboac awêtuc tenj e latuc Sela êtu

* **37:36:** Lau ñanô embe têtap gêñwapac sa, go têtap tanjiboa ma

kapôêḡ acgom.” Gebe eḡ kêtêc tau gebe moae Sela êmac êndu amboac tonan̄ êtôm têwaagêc. Amboac tonan̄ Tamar gêja gêḡgôn̄ tamanê andu.

¹² Jala ḡagêdô gêjaḡa acgom, go Sua latuo, taḡ Juda gêjam nan̄, gêmac êndu. Gêdêḡ taḡ Juda kêkac kaukauc su nan̄, êsêagêc nê ḡac Hira aḡa Adulam sêpi Timna dêdêḡ nê lau sêkapiḡ-domba-ḡaôliluwaga sêja. ¹³ Ma êsêac sêsôm gêdêḡ Tamar gebe “Lawam kêpi Timna gêja gebe êkapiḡ nê domba ḡaôlilu.” ¹⁴ Tec eḡ kêkac nê abec su ma gi tau auc ḡa obo lala ma gêḡgôn̄ Enaim ḡasacgêdô, taḡ gêc intêna Timnaḡa nan̄. Eḡ gêlic Sela kêtú kapôêḡ su, mago sêkêḡ eḡ kêtú ênê awê su atom tageḡ. ¹⁵ Gêdêḡ taḡ Juda gêlic eḡ nan̄, gêjam kauc gebe awê mockaino teḡ, gebe gêsan̄ laḡôanô auc. ¹⁶ Eḡ gelom gêdêḡ eḡ gêja intêna ḡamakeḡ jakêsôm gebe “Ômôêḡ, aê gabe jamoa jawiḡ aôm.” Gebe eḡ kêjala atom gebe lawao. Ma awê tau kêsôm gebe “Aôm embe ômoa ôwiḡ aê, go ôkêḡ asageḡ êndêḡ aê êjô.” ¹⁷ Eḡ kêsôm gebe “Aê gabe jasakiḡ noniḡ kapoac ḡalatu aḡa bôc ḡaton̄ êndêḡ aôm.” Ma eḡ kêsôm gebe “Aôm gobe ôkêḡ kamaclaḡ teḡ êndêḡ aê e êndêḡ ḡanoc ôsakiḡ gêḡ taḡḡa me masi.” ¹⁸ Eḡ kêsôm gebe “Aê jakêḡ asageḡ êtu kamaclaḡ êndêḡ aôm.” Eḡ gêjô eḡ awa gebe “Ôkêḡ nêḡ ḡatalô êwa aôm saḡa, taḡ sepeḡ kêsêp ki nan̄, tonjalêkônḡeḡ ma nêḡ tôc, taḡ kômêgôm nan̄, êndêḡ aê.” Tec eḡ kêkêḡ gêḡ tau gêdêḡ eḡ ma gêmoa gêwiḡ eḡ e taê. ¹⁹ Go awê tau gêdi ma gêc gêja. Ma eḡ kêkac nê obo lala su ma gêjam abec kêtiam.

²⁰ Ma Juda kêsakiḡ nê ḡac aḡa Adulam kêkôc noniḡ ḡalatu gêja gebe êkôc kamaclaḡ aḡa awênê

êmu êmên, mago kêtap enj sa atom. ²¹ Tec enj kêtû kênac lau malacña gebe “Awê mockainjo, tanj gêngôn intêna Enaimña natali nanj, gêmoa ondoc.” Ma êsêac sêsôm gebe “Awê mockainjo tenj gêmoa tonec atom.” ²² Tec enj gêmu gêdên Juda jakêsôm gebe “Aê katap enj sa atom ma lau malacña sêsôm gebe awê mockainjo tenj gêmoa tonec atom.” ²³ Ma Juda gêjô enj awa gebe “Amboac tonanj êkôc gên tau êtu ênê gênmanj, gebe lau sêômac aê atom. Aôm gôlicgac gebe aê kasakinj noninj njalatu gêja su, mago aôm kôtap enj sa atom.”

²⁴ Nasawa amboac ajônj têlêac gêjanja, tec sêjac minj gêdên Juda gebe “Lawamo Tamar gêgôm gên mockainjoña e galoc kêkêkam njapalê gêmoa.” Ma Juda kêsôm gebe “Akôc enj êsa êna ma akênj ja êninj enj.” ²⁵ Ma êsêac sêwê enj kêsa gêja, tec enj kêsakinj binj gêdên lawa gebe “Nac, tanj kêtû gên tonanj njatau nanj, kêtû njapalê tama.” Ma enj kêsôm gebe “Ôsala gên tau njapepgej. Njatalô êwa njatau sanja, tanj sepenj kêsêp ki nanj tonjalêkônj ma tôc nec njatau asa.” ²⁶ Ma Juda kêjala gên tau ma kêsôm lasê gebe “Enj awê gêdênj kêlêlêc aê su gebe aê kakênj latuc Sela gêdênj enj atom.” Ma enj gêmoa gêwinj enj kêtiam atom.

²⁷ Gêdênj enj êkôc njapalê njanoc nanj kêkôc ôlinjbôm. ²⁸ Gêdênj tanj njapalê kêtuj enj gêmoa nanj, njapalê tenj kêkênj lêma kêsa gêmênj. Ma jaomwagao kêkôc lêkônj kokoc ma kêkic tônj kêpi njapalê lêma ma kêsôm gebe “Tonec gêô lasê kêtû njamata.” ²⁹ Mago enj kêtainj lêma su ma njac tenj kêsa gêmênj ma jaomwagao kêsôm gebe “Aôm gôc nêmb intêna gêngicgac.” Tec sê ênê njê gebe Peres. ³⁰ Go lasi kêdaguc tolêkônj kokoc gêc lêma, ma sê ênê njê gebe Sera.

39

Josep gêjam sakin Potipar

¹ Ma êsêac sêkôc Josep sêsêp Aiguptu sêja ma Paraonê kasêga ten, nac Aiguptuŋa Potipar, taŋ gejob sinwaga toŋ ten naŋ, gêjam ôli en anŋa lau Ismael, taŋ sêkôc en gêja ônê naŋ nêŋ. ² Apômtau gêwiŋ Josep, tec gêjam kôm samob toŋanôgeŋ gamoa nê natau, nac Aiguptuŋa, nê andu. ³ Ma êné natau gêlic gebe Apômtau gêwiŋ en ma kêmoasiŋ en, tec gêgôm gêŋ samob napep sawa. ⁴ Kêtu tonanŋa en gêlic en nŋam ma kêkêŋ en kêtu tau nê sakinwaga ma en gêgôm en kêtu êné andu nagejobwagasêga ma kêkêŋ en gejob êné waba samob. ⁵ Gêdêŋ têm taŋ en kêkêŋ en kêtu andu to êna waba samob nagejobwagasêga naŋ, Apômtau gêjam mec nac Aiguptuŋa nê andu kêtu Josepŋa. Apômtau gêjam mec êné waba samob anŋa andu to kôm kêtômgeŋ. ⁶ Kêtu tonanŋa en kêkêŋ gêŋ samob kêsêp Josep lêma ma taê kêka engeŋ, gê go tau kêtu nê gêŋ nageêdôŋa atomanô, nê gêŋ êniŋŋa tagen, tec tau gejob.

Josep en nac nŋam ma nac tolanô. ⁷ Têm nageêdô gêjaŋa, tec êné natauŋê awa mata ola Josep ma kêsôm gebe “Mêŋônêc ôwiŋ aê.” ⁸ Mago en gedec ma kêsôm gêdêŋ nê natauŋê awê gebe “Ôlic acgom, nŋoc natau taê kêka aêgeŋ ma gê go tau nê andu nageŋlêlôm tenŋa atom ma en kêkêŋ gêŋ samob kêsêp aê lemoc. ⁹ En nac kapôêŋ kêlêlêc aê anŋa andu tonec atom ma kêgamiŋ gêŋ ten gêdêŋ aê atom, aôm taômgeŋ gebe aôm kôtu êné awê. Tec aê janŋôm gêŋ alôb-alôb kapôêŋ tonec ma janŋôm sec êndêŋ Anôtô êtu asageŋŋa.” ¹⁰ En kêsôm biŋ gêdêŋ

Josep katôm bêcgeñ, mago eñ kékêñ taña awê atom ma gêc to gêmoa gêwiñ eñ atom. ¹¹ Bêc teñ Josep jakêsô andu gebe ênam nê kôm ma ñac teñ gêmoa andu ñalêlôm gêwiñ atom. ¹² Tec awê gê êné ñakwê tôñ ma kêsôm gebe “Ônêc ôwiñ aê.” Mago eñ gêwi nê ñakwê siñ kêsêp eñ lêma ma gêc kasa anğa andu gêja. ¹³ Ma gêdêñ tañ awê gêlic eñ gawi nê ñakwê siñ kêsêp eñ lêma ma gêc kêsâ anğa andu gêja nañ, ¹⁴ eñ gêmôêc nê sakiñwaga ma kêsôm gêdêñ êsêac gebe” Alic acgom, ñoc ñatau kékêñ ñac Ebolainja teñ gêmoa gêwiñ aêac gebe êngôm aêac majen êsa. Eñ kêsô gêdêñ aê gamêñ gebe ênêc êwiñ aê. Mago aê gamôêc aoc kapôêñ. ¹⁵ Eñ gêñô aê kawakic to gamôêc, tec gedec nê ñakwê gêcña ma gêc kêsâ anğa andu gêja.” ¹⁶ Go awê ketoc Josepnê ñakwê gêc gêwiñ eñ e nê ñatau gêmu gamêñ. ¹⁷ Ma eñ gajac miñ biñ tonanğen gêdêñ eñ ma kêsôm gebe “Sakiñwaga Ebolainja, tañ kôkêñ eñ gêmoa gêwiñ aêac nañ, kêsô gamêñ gebe anğôm aê majoc êsa. ¹⁸ Mago gêdêñ tañ aê kawakic to gamôêc nañ, eñ gedec nê ñakwê gêcña ma gêc kêsâ anğa andu gêja.”

¹⁹ Êné ñatau gêñô biñ, tañ nê awê kasôm gêdêñ eñ nañ, gebe “Aômnêm sakiñwaga gêgôm aê amboac tonañ,” tec eñ têtac ñandan kêsâ. ²⁰ Ma eñ kékôc Josep gêja ma kêbaliñ eñ kêsêp kapoacwalô, gamêñ, tañ kiñnê lau kapoacwalôwaga sêngôn nañ. Ma eñ gêngôn kapoacwalô tonañ. ²¹ Mago Apômtau gêwiñ Josep e lau têtac gêwiñ eñ ma kapoacwalô ñagejobwaga gêlic eñ ñajam. ²² Ma kapoacwalô ñagejobwaga kékêñ lau kapoacwalôña samob, tañ sêngôn kapoacwalô nañ, sêsêp Josep lêma. Ma kôm samob, tañ sêgôm nañ, eñ kêtû ñatau.

23 Kapoacwalô nagejobwaga gê go tau kêtû kôm, taŋ kêsêp Josep lêma nanŋa, atomanô, gebe Apômtau gêwiŋ Josep ma kêmoasiŋ ênê kôm samob e napep sawa.

40

Josep gêwa lau kapoacwalôŋa nêŋ mê ŋam sa

1 Tonan su, ma têm ŋagêdô gêjaŋa acgom, go kiŋ Aiguptuŋa nê ŋac kêpip wain ŋanôŋa to nê ŋac kêpac polomŋa sêgôm keso teŋ gêdêŋ nêŋ ŋatau, kiŋ Aiguptuŋa tau. 2 Ma Parao têtac ŋandan gêdêŋ nê laumata luagêc tonec, gêdêŋ laumata wainŋa to laumata polomŋa 3 ma eŋ kêkêŋ êsêagêc sêsô siŋwaganêŋ kapitainê andu gebe sejopŋa. Andu kapoacwalôŋa tau, nan Josep gêŋgôŋ nan. 4 Ma siŋwaganêŋ kapitai kêkêŋ Josep gêjam sakiŋ êsêagêc. Ma êsêagêc sêŋgôŋ kapoacwalô ŋasawa ec teŋ.

5 Ma gêdêŋ gêbêc tagen êsêagêc lulugen sêc ma teŋ-kiŋ Aiguptuŋa nê ŋac kêpip wain ŋanôŋa agêc ŋac kêpac polomŋa, taŋ sêŋgôŋ kapoacwalô nan — agêc sêc nêŋ mê keso tau ma agêc lulugen nêŋ ma ŋam keso tau amboac tonanŋen. 6 Gêdêŋ bêbêcgen Josep gêdêŋ êsêagêc gêja ma gêlic êsêagêc semoa tonêŋ ŋalêlôm ŋawapacgen. 7 Ma eŋ kêtû kênac Paraonê laumata, taŋ sêŋgôŋ ênê ŋataunê andu sêwiŋ eŋ gebe sejop êsêacŋa nan, gebe “Agêc laŋômanô bêlê-bêlê kêtû asagenŋa.” 8 Agêc sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aêagêc aêc mê ma ŋac êwa mê ŋam saŋa teŋ gêmoa atom.” Ma Josep kêsôm gêdêŋ êsêagêc gebe “Kôm dawa ma saŋa gêjac Anôtô ŋawae. Anac miŋ mê tau êndêŋ aêmanŋen.”

9 Go laumata wainᶓa gêjac miᶓ nê mê gêdêᶓ Josep ma kêsôm gêdêᶓ eᶓ gebe “Aê gaêc mê ma galic wain ᶓamôkê teᶓ kêkô. 10 Wain ᶓamôkê tau ᶓalaka têlêac kêkô. Ma gêᶓ tau kêpô katôm e ᶓaola kêsâ seberᶓ ma gêjam ᶓanô. 11 Aê kakôc Paraonê laclu. Go kakôc wain ᶓanô ma kapip ma katêwiᶓ ᶓatêkwi kêsap Paraonê laclu ma kakêᶓ laclu tau kêsêp Parao lêma.” 12 Ma Josep kêsôm gêdêᶓ eᶓ gebe “Mê tonanᶓ ᶓam amboac tonec gebe ᶓalaka têlêac kêtôm bêc têlêac. 13 Bêc têlêac ênaᶓa acgom, go Parao êsa aôm têmbêlam sa ma êkêᶓ aôm ônam sakiᶓ eᶓ êtiam. Aôm ôkêᶓ laclu êsêp Parao lêma êtiam êtôm gôgôm gêdêᶓ têm, taᶓ kôtu ênê ᶓac kêpip wain ᶓanôᶓa naᶓ. 14 Mago aôm embe ômoa ᶓajam, go taêm ênam aê. Taêm walô aê ma ôkêᶓ aê ᶓawae andanᶓ Parao ma ônam aê sa gebe jawi andu tonec siᶓ. 15 Gebe êsêac sêjam genᶓeᶓ aê anᶓa Ebolainêᶓ gamêᶓ, ma aê gagôm gêᶓ sec teᶓ anᶓa gamêᶓ tonec kêtôm gebe sêmbaliᶓ aê jasêp gêsunᶓa atom.”

16 Laumata polomᶓa gêᶓô gebe gêwa mê ᶓam sa ᶓajamᶓeᶓ, tec kêsôm gêdêᶓ Josep gebe “Aê gaêc ma teᶓ amboac tonanᶓeᶓ. Aê kakuc gadob polomᶓa têlêac. 17 Ma gêᶓ tokaiᶓ-tokaiᶓ, taᶓ sêpac kêtû Paraonᶓa naᶓ, kêsêp gadob ᶓaôᶓa. Mago moc mêᶓseᶓ gêᶓ anᶓa gadob, taᶓ aê kakuc naᶓ.” 18 Ma Josep gêᶓô eᶓ awa gebe “ᶓam amboac tonec gebe Gadob têlêac kêtôm bêc têlêac. 19 Bêc têlêac ênaᶓa acgom, go Parao êsa aôm têmbêlam sa gebe êkêᶓ aôm ôᶓkaleᶓ ka teᶓ ma moc sêkac nêᶓ ᶓamêsôm.

20 Bêc kêtû têlêacᶓa kêtû Paraonê bêc têna kêkôc eᶓᶓa, tec geno moasiᶓ gêdêᶓ nê sakiᶓwaga samob ma kêsâ ᶓac kêpip wain ᶓanôᶓa agêc ᶓac kêpac

polomņa tenbelenj sa gêdênj nê sakinwaga. ²¹ Enj kêkênj sakinj wainņa gêdênj njac kêpip wain njanôņa gêwê kainj kêtiam, tec kêkênj laclu kêsêp Parao lêma. ²² Mago enj kêkênj njac kêpac polomņa genkalenj ka kêtôm Josep gêwa sa gêdênj êsêagêc su nanj. ²³ Tagenj njac kêpip wain njanôņa taê gêjam Josep atom, kêlinj enj sinj gacgenj.

41

Josep gêwa Paraonê mê njam sa

¹ Jala samuc luagêc gêjaņa ma Parao gêc mê gebe kêkô bu Nil njatali ² ma gêlic bulimakao njajam to têtôp njajam 7 sêpi anģa bu Nil mênģsenj sinj njalaunj sêmoa. ³ Gocgo bulimakao sec toôlinj njasanj kainj tenj 7 sêpi anģa bu Nil têdaguc êsêac mênģsêkô sêwiņ bulimakao njagêdô sêmoa bu Nil njatali. ⁴ Ma bulimakao sec toôlinj njasanj têdanģônj bulimakao njajam to têtôp njajam tau su e Parao mata gêlac. ⁵ Ma enj kêlinj tau sinj kêtiam e gêc mê kêtû luagêcņa gebe Mopolom tenj njakainj tagenj gêjam njanô njajam to kesewec kapôênj 7. ⁶ Su, go gêlic njanô sec to njapaôma 7 mênģkêpi, tanj mu anģa oc kêpiņa kêlêsanj nanj. ⁷ Go njanô sec kêdanģônj njanô njajam to kapôênj 7 tau su e Parao mata gêlac ma kêsaê gebe gêc mê. ⁸ Gêdênj bêbêc enj gamoa tonê njalêlôm njawapacgenj. Kêtu tonanģa enj kêsakinj binj gêdênj lau seoc binj lasêwaga to gêdênj lau tokauc samob, tanj sêmoa Aiguptu nanj, gebe sêmênj ma gêjac miņj nê mê gêdênj êsêac. Mago êsêacnênj njac tenj kêtôm gebe êwa mê njam sa êndênj Parao atom.

⁹ Gêdênj tonanģ go njac kêpip wain njanôņa kêsôm gêdênj Parao gebe “Ocsalô tonec aê taêc gêjam njoc

keso. ¹⁰ Gêdêñ tañ Parao têtac ñandanj gêdêñ nê sakinwaga ma kêkêñ aêagêc ñac polomña anjônj sinwaganêñ kapitainê andu gebe sejop aêagêcña nan, ¹¹ aêagêc aêc ma gêdêñ gêbêc tagenj ma aêagêcma ma keso tau to ñam keso tau amboac tonanjenj. ¹² Nacsenjom Ebolainja tenj gêngônj gêwiñ aêagêc. Enj kêtú sinwaganêñ kapitainê sakinwaga tenj. Aêagêc ajac miñ ma ma gêdêñ enj ma enj gêwa mê ñam sa gêdêñ aêagêc. Enj gêwa sa gêdêñ aêagêc gêdêñ-gêdêñgenj katôm ma ma tau. ¹³ Ma binj tau, tañ gêwa sa gêdêñ aêagêc nan, ñanô kêsa. Sêsunj ñoc sakinj gêdêñ aê kêtiam ma sêkêñ ñac kêpac polomña genjkalenj ka.”

¹⁴ Tec Parao kêsakinj lau gebe sêmôêc Josep. Êsêac sêkôc enj sebenj sa anja gêsunj. Enj kêkalinj tau ma kêsô ñakwê wakuc sa su acgom, go kêsô jakêkô Parao lanjônêm. ¹⁵ Tec Parao kêsôm gêdêñ Josep gebe “Aê gaêc ma tenj ma ñamalac tenj kêtôm gebe êwa ma tau ñam saña gamoa atom. Mago aê ganjô aôm ñawae gebe aôm embe ôñjô ma tenj, go ôtôm gebe ôwa ñam sa solop.” ¹⁶ Josep gêjô Parao awa gebe “Binj amboac tonanjenj gêc aêña atom. Anôtô tau êjô aôm awam ma awa nêm ma sa ñajamgenj.” ¹⁷ Go Parao kasôm gêdêñ Josep gebe “Aê gaêc ma gebe kakô bu Nil ñatali ¹⁸ ma bulimakao ñajam to têtôp ñajam 7 sêpi anja bu Nil mênjenj sinj ñalaunj sêkô. ¹⁹ Ma bulimakao 7 kêtiam sêpi têdaguc êsêac. Êsêac ôlinj ñasanj to sec ma ñatêkwa ñaôma. Aê galic gêñ tenj amboac tonanjenj sêmoa Aiguptunêñ gamênj atomanô. ²⁰ Ma bulimakao ôlinj ñasanj to sec gacgenj têdanjônj bulimakao ñamatanja 7, tañ têtôp ñajam nanj su. ²¹ Mago gêdêñ tañ têdanjônj êsêac su nanj, talic

êsêac amboac têdanğoñ gêñ tenj atom, ôlinj ñasanj ñaômagenj sêmoa katôm gêmunja. E matoc gêlac. ²² Ma aê gaêc ma tenj kêtiam nanj galic mopolom ñakaiñ tagenj gêjam ñanô 7. Ñanô tau ñajam to kapôênj. ²³ Ma galic ñanô 7 gêuc mênkêpi kêdaguc. Gêñ tau kêmêlinj ma ñapaôma to mu anja oc kêpiña kêlêsanj. ²⁴ Ma ñanô ñapaôma kêdanğoñ ñanô ñajam 7. Aê gajac miñ biñ tonanj gêdênj lau-seoc-biñ-lasêwaga, mago êsêacnênj ñac tenj kêtôm gebe awa ma tau ñam sa atom.”

²⁵ Ma Josep kêsôm gêdênj Parao gebe “O Parao, nê mêmê luagêc tau ñam tagenj. Anôtô geoc biñ, tanj enj gebe êngôm nanj, lasê gêdênj aôm. ²⁶ Bulimakao ñajam 7 to polom ñanô ñajam 7 têtôm jala 7. Ma lulu tau ñam tagenj. ²⁷ Ma bulimakao ñatêkwa ñaôma to sec 7, tanj mênșêpi têdaguc êsêac nanj, têtôm jala 7. Ñanô 7 ñapaôma to mu anja oc kêpiña kêlêsanj atôm jala 7 totôbôm amboac tonanj. ²⁸ Amboac kasôm gêdênj aôm su gebe Anôtô kêtôc gêñ, tanj gebe êngôm nanj, gêdênj aôm. ²⁹ alic acgom, galoc jala 7 to moasu ênêc Aiguptu ñagamênj samucgenj. ³⁰ Mago tonanj su, go jala totôbôm 7 mênjêsa ma êsêac salinj têm moasuña siñ samucgenj anja Aiguptu. Tôbôm enserj gamênj su. ³¹ Ma êsêac sênam kauc moasu anja gamênj tau atu tôbôm, tanj mênjêsa êndanğuc nanja, ma tôbôm tau oc anam sêga. ³² Aôm gôêc mêmê kêtû dim luagêc ñam gebe Anôtô taê gêjam biñ tau kêtû tôñ sugac, ma saunjenj, go Anôtô êngôm gêñ tau ñanô êsa. ³³ Amboac tonanj galoc aôm ôjalinj ñac wapac ma ñac tokauc tenj sa ma ôkênj enj ênam gôlinj gamênj Aiguptu. ³⁴ Aôm ôkênj gejobwaga êtôm gamênj samobgenj. Êndênj jala

tomoasu 7 tonan lau embe têtap polom talu lemen ten-lemen ten sa, go sêkôc talu tagen-tagen su anğa êsêacnêj atôm gamêj Aiguptuņa samob. ³⁵ Ôjatu gebe sênac polom sasa êndêj jala nğam, tan mênêsa nan, ma sênac polom tau tôn sênam aôm lanôm. Sejon polom nanô samob sêpi malacsêgagen êna ma sejon tôn. ³⁶ Gêj masê tonan ênêc e êlôm lau gamêj tonanğa êndêj jala totôbôm 7, tan mênêsa anğa Aiguptu nan, gebe tôbôm ensen gamêj tau popoc atom.”

Josep kêtû gôlinwaga Aiguptuņa

³⁷ Parao to nê sakinwaga samob sênô bin tonan nğam. ³⁸ Ma Parao kêsôm gêdêj nê sakinwaga gebe “Aêac oc tatap nğac, tan Anôtônê Nalau gêjam en auc kêtôm nğac tonec nan, ten sa me masi.” ³⁹ Tec Parao kasôm gêdêj Josep gebe “Anôtô kêtôc gêj samob tonan gêdêj aôm, kêtû tonanğa nğac wapac ma nğac tokauc ten kêtôm aôm gamoa atom. ⁴⁰ Aôm ôtu nğoc andu nğatau ma nğoc lau samob tanen wamu aômnêm bin. Lêpôn kinğa tagen êkên aê jalêlêc aôm su.” ⁴¹ Go Parao kêsôm gêdêj Josep gebe “Ôlic acgom, aê kakên aôm kôtu gamêj Aiguptuņa samucgen nğatau.” ⁴² Ma Parao kêkôc nê rin tonatalô êwa en sanğa mênkêkên gêdêj Josep kêka. En kakên nğakwê nğam-nğam gêdêj en kêsô ma kêkên kapoacwalô gold en gênôn. ⁴³ Go kêkên en gêngôn nê kareta kêtû luagêcņa ma êsêac sêmôc sêsêlên sêmun gebe “Apôn aemduc.” Amboac tonan Parao kêkên en kêtû gamêj Aiguptuņa samucgen nğatau. ⁴⁴ Ma Parao kêsôm gêdêj Josep gebe “Aê Parao, mago nğac ten anğa gamêj Aiguptuņa ênam kôm ten me êngôm gêj ten êoc lêlêc aôm atom.” ⁴⁵ Ma Parao

kêsam Josepnê ñaê gebe Sapenat-Panea. Ma eñ kêkêñ dabunwaga anğa On Potipera latuo Asenat gêdêñ eñ gêjam kêtú ênê awê. Su, go Josep gêwi Parao siñ ma gêjac gamêñ Aiguptuñ kêsi.

⁴⁶ Gêdêñ tañ Josepnê jala kêtú 30 nañ, eñ kêkôc kôm anam sakin kiñ Aiguptuñ Parao sa. Ma Josep gêwi Parao siñ ma gêjac laoc gamêñ Aiguptuñ. ⁴⁷ Gêdêñ jala tomoasu 7 nañ kôm gêjam ñanô taêsam. ⁴⁸ Ma eñ kejoñ jala tomoasu 7 ñapolom samob sa anğa gamêñ Aiguptuñ to gêjac gêñ tau sa kêkô kêtôm malacsêgagen. Eñ gêjac kôm, tañ kêgi malac auc kêtômgen nañ, ñañanô sa kêkô malac gêdêñ-gêdêñgen. ⁴⁹ Tec Josep gêjac polom taêsam sa kêtôm ganac gwêcña. Eñ gedec gebe ênam dôñ to êsa gêñ tau sa atom gebe ñamalac teñ kêtôm gebe ênam dôñ to êsa gêñ amboac tonañ ñai sa nec atomanô.

⁵⁰ Jala tóbômña gêô lasê atom tagen ma Josep kêka ñapalê luagêc lasê. Dabunwaga Onña Potipera latuo Asenat kêkôc êsêagêc. ⁵¹ Josep gê ñacsêganê ñaê gebe Manase ma kêsôm gebe “Gaê ênê ñaê Manase gebe Anôtô gêgôm aê kaliñ ñoc gêñwapac to tamocnê andu ñagôlôac samob siñ.” ⁵² Gê ñac kêtú luagêcña né ñaê gebe Epraim gebe “Anôtô kêkêñ gôlôac gêdêñ aê anğa gamêñ ñoc gêñwapacña.” ⁵³ Jala tomoasu 7, tañ gêc gamêñ Aiguptuñ nañ, mêngejac pep ⁵⁴ ma jala totóbôm 7 mênkêsa kêtôm Josep kêsôm nañ. Ma tóbôm gêjam gamêñ ñagêdô samob auc, anğa gamêñ Aiguptuñ tagen, tec têtap nêñ polom sa. ⁵⁵ Gêdêñ tañ lau Aiguptuñ sêoc tóbôm nañ, lau têtatñ polom gêdêñ Parao. Ma Parao kêsôm gêdêñ lau Aiguptuñ samob gebe “Andêñ Josep ana ma binj samob, tañ eñ êsôm nañ anğôm.”

⁵⁶ Ma gêdêñ tañ tôbôm gêjam gamêñ samucgeñ auc nañ, Josep gêlêc katam su andu gêñ ñanôña ma kêkêñ gêñ gêdêñ lau Aiguptuña sêjam ôli gebe tôbôm kapôêñ gêc gamêñ Aiguptuña amboac tonangeñ. ⁵⁷ Tôbôm gêjam sêga, tec lau gamêñ pebeñña sêja Aiguptu sebe sênam ôli polom ança Josepnê, gebe tôbôm kapôêñ gêjam nom ñagamêñ samob auc. * jali. † tetoc oc sa kêtû nêñ anôtô jaba.

42

Josep têwai sêsêp Aiguptu sebe sênam ôli polom

¹ Gêdêñ tañ Jakob gêñô polom gêc Aiguptu ñawae nañ, eñ kêsôm gêdêñ latui gebe “Matemanô gêdêñ-gêdêñ taôm kêtû asageñña.” ² Ma kêsôm gebe “Alic acgom, aê gañô ñawae gebe polom gêc Aiguptu. Asêp ana ma anam ôli nêñ polom ança tônê gebe tamoa materñ jali ma tamac êndu atom.” ³ Amboac tonañ Josep têwai 10 sêsêp sêja sebe sênam ôli polom ança Aiguptu. ⁴ Mago Jakob kêsakin Josep lasi Benjamin gêwiñ atom gebe eñ kêtêc gebe gêñwapac êtap eñ sa. ⁵ Amboac tonañ Israel latui sêô lasê sebe sênam ôli polom, sêmoa lau ñagêdô, tañ sêmêñ nañ, ñalêlôm gebe tôbôm gêjam gamêñ Kanaanña auc samucgeñ.

⁶ Ma Josep kêtû ñacgôlinsêga gamêñ tonanña. Eñ tau kêkêñ polom gêdêñ lau gamêñ samobña sêjam ôli. Ma Josep têwai sêô lasê jatêtap labôc sêc eñ lanônêmña. ⁷ Josep gêlic têwai e kêjala êsêac, mago eñ gêgôm êsêac amboac lau jaba ma kêsaic bin

* **41:57:** Sapenat-Panea ñam gebe Anôtô kêsôm gebe eñ gêmoe mata † **41:57:** On kêtû lau Aiguptu nêñ malac dabuñ towae. Êsêac

êsêac. Enj kêsôm gebe “Amac anġa ondoc amêḡ.” Êsêac sêsôm gebe “Anġa gamêḡ Kanaanġa, abe anam ôli mo.” ⁸ Josep kêjala têtai, mago êsêac sêjam kauc enj. ⁹ Ma Josep taê gêjam mê, taḡ enj gêc kêpi êsêac naḡ, ma kêsôm gêdêḡ êsêac gebe “Kêmsecwaga amac, tec amêḡ abe alic gamêḡ kwananġenġ.” ¹⁰ Êsêac sêsôm gêdêḡ enj gebe “O apômtau, masianô, nêḡ sakinwaga aêac tec amêḡ abe anam ôli mo. ¹¹ ḡac tagenġ latui aêac samob. Aêac lau mansanġ. Aômḡnêḡ sakinwaga atu kêmsecwaga atom.” ¹² Enj kêsôm gêdêḡ êsêac gebe “Masianô, amac amêḡ abe alic gamêḡ kwananġenġ.” ¹³ Ma êsêac sêsôm gebe “Aômḡnêḡ sakinwaga aêac lasitêtai 12, ḡac Kanaanġa teḡ latui aêac. ḡac sauḡ gacġenġ gêmoa gêwiḡ tamemai ma teḡ gêjaḡa.” ¹⁴ Tec Josep kêsôm gêdêḡ êsêac gebe “Amboac têt kasôm gêdêḡ amac su nêt gebe Amac kêmsecwaga. ¹⁵ Aê gabe jansaê amac êpi biḡ tonec ma jasôm biḡḡanô êtu Parao gêmoaḡa gebe amac oc awi gamêḡ tonec siḡ atom e amacnêḡ lasimi sauḡ êô lasê tonec êwiḡ acgom. ¹⁶ Asakiḡ amacnêḡ teḡ gebe êkôc lasimi êmêḡ ma amac ḡagêdô anġôḡ kapoacwalô acgom. Aê gabe jansaê amacnêḡ biḡ e jajala gebe amac lau biḡḡanôḡa me masi. Embe masi, go aê jasôm êtu Parao gêmoaḡa gebe kêmsecwaga amacgoc.” ¹⁷ Go kêkêḡ êsêac samob sêḡḡôḡ kapoacwalô bêc têtêac.

¹⁸ ḡabêc kêtú têtêacġa go Josep kêsôm gêdêḡ êsêac gebe “Anġôm tonec, go amoa matem jalî gebe aê katêc Anôtô. ¹⁹ Amac embe lau mansanġ, go awi nêḡ teḡ siḡ êḡḡôḡ kapoacwalô êjô amac ma amac ḡagêdô akôc polom andêḡ nêḡ gôlôac ana gebe mo êjô êsêac êndu atom. ²⁰ Ma akôc lasimi

saun andêñ aê amêñ, go amacnêñ biñ êwaka tau sa gebe biññanô ec amac êndu atom.” Ma êsêac sêgôm amboac tonañ. ²¹ Go êsêac sêsôm gêdêñ taun gebe “Biññanôgoc, gêñ tañ dagôm gêdêñ lasiñi nañ ñagêjô tonec. Aêac talic eñ gêmoa tonalêlôm ôluñ-ôluñgeñ ma keten aêac, mago takêñ tañeñ eñ atom. Kêtu tonañña gêñwapac tonec kêtap aêac sa jagêdêñgeñ.” ²² Ma Ruben gêjô êsêac awen gebe “Aê tec kasôm gêdêñ amac gebe aŋgôm ñapalê sec atom. Nec kasôm me masi. Mago amac abe akêñ tañem atom. Kêtu tonañña ênê dec ñagêjô kêpi aêac galoc.” ²³ Êsêac sêjam kauc gebe Josep gêñô êsêac awen atom gebe ñac ênam biñ ôkwiña teñ kêkô êsêac ñasawa. ²⁴ Ma eñ gêbuc dêmôê êsêac ma kêtañ. Kêtañ su ma gêmu jagêjam biñgalôm gêdêñ êsêac kêtiam. Ma eñ kêkôc Simeon aŋga êsêacnêñ ma gêsô eñ tôn ma ac sêlic.

Josep têwai sêmu sêja Kanaan

²⁵ Go kêjatu gebe polom êsêp êsêacnêñ talu e mênêc êtômgeñ to nêñ ñaôli êmu êna êtiam ma sêkêñ gêñ êpuc êsêac tôn aŋga intênaña êndêñ êsêac êwiñ. Ma sêgôm amboac tonañ. ²⁶ Go êsêac sêpô nêñ polom gêsac donki ñaô ma sêc sêja.

²⁷ Ma gêdêñ tañ êsêacnêñ teñ gêjac nê talu lêtêñ gebe êkêñ gêñ êndêñ nê donki êniñ aŋga gamêñ sênêcña nañ, gêlic nê bôlêñ gêc taluawa ²⁸ ma kêsôm gêdêñ nê lasitêwai gebe “Sêkêñ bôlêñ gêmu gêmêñ, onec gêc ñoc taluawa.” Sêlic e katun gêjaña, ma têtênêp ma sêsôm gebe “Ojae, Anôtô gêgôm asageñ gêdêñ aêac.”

²⁹ Gêdêñ tañ sêô lasê dêdêñ tamenji Jakob aŋga gamêñ Kanaan ña nañ, ac sêjac miñ biñ samob, tañ

kêtap êsêac sa nan, gêdêñ en ma sêsôm gebe ³⁰ “Nac, tanj kêtú gamêñ tónê ñatau nan, kêsaic binj aêac ma geboc aêac atu gamêñ tau ñakêmsecwaga. ³¹ Mago aêac asôm gêdêñ en gebe ‘Aêac kêmsecwaga atom, aêac lau mansañ. ³² Aêac lasitêwai 12, tamemai latui. Nac teñ gêjaña ma ñac saun gacgen gêngôn gêwiñ tamemai gêmoa Kanaan.’ ³³ Mago ñac, té kêtú gamêñ ñatau nê, kêsôm gêdêñ aêac gebe ‘Aê jajala amac lau mansañ êndêñ tonec gebe awi nêñ teñ sinj êmoa êwiñ aê ma akôc polom andêñ nêñ gôlôac ana, gebe tóbôm gêc. ³⁴ Akôc lasimi saun andêñ aê amêñ, go jajala amac gebe lau mansañ ma kêmsecwaga amac atom. Su, go jakêñ nêñ lasitêwa êmu êndêñ amac êtiam ma amac atôm gebe atulu gêñ amoa gamêñ tonec.’ ” ³⁵ Gêdêñ tanj êsêac sêjac nêñ talu létêñ nan, samob sêlic nêñ bôlêñ tosabañ-tosabañ kêsêp nêñ talu gêdêñ-gêdêñgen. Êsêac to tamenj sêlic nêñ bôlêñ tosabañ-tosabañ ma têtêc taun. ³⁶ Ma tamenj Jakob kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amac ajañgo ñoc gôlôac su. Josep gêjaña, Simeon gêjaña, ma galoc abe akôc Benjamin su êwiñ. Binj samob tonañ kêpi aêgen.” ³⁷ Tec Ruben kêsôm gêdêñ tama gebe “Ôkêñ en êsêp aê lemoc, aê jakôc en jamu jandêñ aôm jamêñ. Aê embe jakôc en jamu jamêñ atom, go ônac ñoc latucagêc êndu.” ³⁸ Mago en kêsôm gebe “Latuc êsêp êwiñ amac atom gebe têwa gêmác êndu su ma en taugen tec gêmoa. Gêñ wapac embe êtap en sa anja intêna, tanj abe asêlêñ nan, go amac akêñ aê tomôdêgen jasêp lamboam tonjoc ñalêlôm ñawapacgen jana.”

Josepnê lasitêwai sêsêp Aiguptu kêtû luagêçña

¹ Tôbôm kapôênj kêkôninj gamênj tônj ñanôgenj.
² Êsêac senj polom, tañ sêkôc anğa Aiguptu nanj, e gêbacnê su, go tamenji kêsôm gêdênj êsêac gebe “Amu ana êtiam gebe anam ôli aêacnênj mo ñagêdô.”
³ Tec Juda kêsôm gêdênj enj gebe “Ñac tonanj kêjatu aêac ñajaña ma kêsôm gebe ‘Amac alic aê lanôc atom, e lasimi êwiñ amac acgom.’” ⁴ Aôm embe ôsakinj lasinj êwiñ aêac, go asêp naanam ôli nêmo.
⁵ Embe ôsakinj enj êwiñ atom, go aêac asêp atom gebe ñac tau kêsôm gêgênj aêac gebe ‘Amac alic aê lanôc atom, e lasimi êwiñ amac acgom.’” ⁶ Israel kêsôm gebe “Amac agôm aê sec ma asôm lasimi ñawae gêdênj ñac tau kêtû asagenña.” ⁷ Êsêac sêjô enj awa gebe “Ñac tau kêkip aêac to ma gôlôac ñam sa ñapep ma kêsôm gebe ‘Tamemi gacgenj gêngônj mata jali me masi. Amacnêmo lasitêwai tenj gêngônj me masi.’ Binj, tañ aêac ajac minj gêdênj enj nanj, gêjô kênac tonanjenj. Aêac ajala binj, tê enj kêsôm kêdaguc gebe ‘Akôc lasimi andênj aê amênj’ nê, kwananjenj amboac ondocgenj.” ⁸ Ma Juda kêsôm gêdênj tama Israel gebe “Ôsakinj ñapalê tau êwiñ aê, go andi ma asêlênj gebe tamoa matenj jali ma aôm to aêac ma nênj gôlôac ñasec-ñasec amboac tonanjenj, tamac êndu atom.” ⁹ Aê jatu lautuc enj, ma enj ê lamu aê. Ôtu kênac enj êndênj aê lemoc. Aê embe jakôc enj jamu jawac to jakênj enj êkô aôm lanômnmêmo atom, go jawê binj tonanj ñakainj endenj tônjenj. ¹⁰ Binjanô, aêac embe tajainj têmo atom, oc aêac amu amênj wanêcgenj su.”

¹¹ Go tamenji Israel kêsôm gêdênj êsêac gebe “Embe amboac tonanj, nanj anğôm amboac tec gebe

Akôc gamêñ tonecña ñagêñ mata êjamgenj êsêp nêmm talu ma ajonj êndênj ñac tônê awi sinj êndênj enj ñaômagenj, amboac gêñmalu ñagec, to lêp ñagec, ma ka ñagêdô ñatêkwi, ma kaña to lanip. ¹² Ma akôc bôlênj luagêc êwiñ tau. Bôlênj, tañ sêkênj gêc nêmm taluawa nañ, akôc amu ana amboac tonanjenj. Oc moae sêgôm kêgôlinj. ¹³ Akôc lasimi amboac tonanjenj ma andi amu andênj ñac tau ana. ¹⁴ Embe akô ñac tau lanônêmm, go ñajaña ñatau Anôtô taê walô amac gebe êsakinj nêmm lasitêwai tenj agêc Benjamin sêwiñ amac sêmu sêmênj. Ma aêma nec embe jamoa togôlôacmêgenj, go jamoa amboac tonanjenj.” ¹⁵ Kêsôm su, go lau tau sêkôc gêñ sêkênj ñaômagenjña to sêkôc bôlênj luagêc gêwiñ tau ma Benjamin gêwiñ. Ac dêdi ma sêsêp Aiguptu sêja ma sêkô Josep lanônêmm.

¹⁶ Josep gêlic Benjamin gêwiñ êsêac, tec kêsôm gêdênj gejobwaga anduña gebe “Ôwê lau tonec sêsô andu sêna. Ôñgunj bôc tenj ma ono gebe lau tonec sêniñ gêñ sêwiñ aê êndênj ocsalô tonec.” ¹⁷ Ñac tau gêgôm kêtôm Josep kêjatu nañ ma gêwê lau sêsô Josepnê andu sêja. ¹⁸ Ac sêkênj lau tau sêsô Josepnê andu, tec têtêc taunjenj ma sêsôm gebe “Êsêac sêkôc aêac tasô tonec kêtû ñaôli, tañ sêkênj kêsêp aêacnênj talu gêdênj tamênj kêtû ñamata nañña. Êsêac sebe sênac sinj êndênj aêac e sêku aêac tulu ma sêkôninjenj aêac tatu gêñôma to sêjanjo aêacnênjenj donki su.” ¹⁹ Ma êsêac têtû gasuc dêdênjenj ñac, tañ gejob Josepnê andu nañ, ma sêjam bingalôm sêwiñ enj sêkô andu ñasacgêdô ²⁰ ma sêsôm gebe “O ma apômtau, aêac asêp amênjenj têmm tenjenj sugac gebe anam ôli mo. ²¹ Gêdênjenj tañ aêac aô lasê gamênjenj aninjenj awenjenja ma ajac ma talu lêtênjenj nañ, atap ma bôlênjenj

sa tomalagen gêc taluawa gêdêḡ-gêdêḡgen. Tec aêac akôc gêḡ tau amu amêḡ kêtiam. ²² Ma aêac akôc bôlêḡ ḡagêdô gêwiḡ amboac tonanḡ abe anam ôli mo. Aêac ajam kauc ḡac, taḡ kêkêḡ ma bôlêḡ kêsêḡ ma talu.” ²³ Eḡ gêḡô êsêac awenḡ gebe “Atêc taôm atom. Nêḡ Anôtô to tameminê Anôtô oc kêkêḡ awa kêsêḡ nêḡ talu. Aê tec katap nêḡ bôlêḡ sa sugac.” Ma eḡ kêkôc Simeon gêdêḡ êsêac gêḡa. ²⁴ Go eḡ gêwê lau tau sêsô Josepnê andu sêḡa ma kêkêḡ bu gêdêḡ êsêac gebe sêkwasiḡ enḡkainḡ ma kêkêḡ gêḡ gêdêḡ nêḡ doḡki senḡ. ²⁵ Êsêac sêḡô ḡawae gebe sêniḡ gêḡ anḡa tônê, tec sêmasanḡ gêḡ, taḡ sebe sêkêḡ ḡaômagenḡ nanḡ, ma sêsaê Josep gebe êô lasê êndêḡ ocsalô.

²⁶ Gêdêḡ taḡ Josep gêô lasê nê andu nanḡ, êsêac sêkôc gêḡ, taḡ sêmasanḡ nanḡ, jasêsô dêdêḡ eḡ ma têtap labôc sêc eḡ akainḡa. ²⁷ Mago eḡ awa gêḡac êsêac ma kêsôm gebe “Tamemi lanḡwa, taḡ ajac ênê miḡ gêdêḡ aê nanḡ, gêḡmoa ḡajam me masi. Eḡ gêḡmoa mata jali me masi.” ²⁸ Êsêac sêḡô eḡ awa gebe “Aôm nêḡ sakinḡwaga, aêac tamemai gêḡmoa ḡajam. Eḡ gêḡḡôn mata jaligenḡ.” Ma êsêac sewec to têtap labôc. ²⁹ Eḡ mata gedec ma gêlic lasi Benjamin, eḡ tau tênanê latu teḡ ma kêsôm gebe “Lasimi saunḡ, taḡ ajac ênê miḡ gêdêḡ aê nanḡ, tau tonec me.” Go kêsôm gêdêḡ eḡ gebe “Latucenec, Anôtô êmoasiḡ aôm.” ³⁰ Go Josep kêkacgenḡ gebe êwi êsêac siḡ gebe nê ḡalêlôm gêḡam awa su lasi ma kêdabiḡ gebe êtaḡ lasê. Eḡ jakêsô nê balêḡ teḡ ma kêtaḡ gêḡmoa tônê. ³¹ Eḡ kêkwasiḡ lanḡanô su, go kêsa gêḡa. Eḡ kêḡuc tau tōḡ ma kêsôm gebe “Akôc gêḡ taniḡḡa amêḡmaḡ.” ³² Êsêac sêḡam sakinḡ eḡ tauḡa to êsêac tauḡa ma

lau Aiguptu, tañ seņ gêñ sêwiņ eņ naņ, taunņa amboac tonanņeņ, gebe lau Aiguptu nêñ jao kêkô gebe sêniņ gêñ sêwiņ lau Ebolai atom. Gêñ tonan lau Aiguptu sêlic amboac gêñ alôb-alôb. ³³ Ma Josep têwai to lasi sêngôñ eņ nêmnja. Nacsêga gêngôñ mala, tañ gêjac eņ ñawae naņ, ma ñac saun gêngôñ mala, tañ gêjac eņ ñawae. Ma lau tau sêsala taun e sêñac lemeņ. ³⁴ Sêkêñ gêñ taniņņa gêdêñ êsêac anga Josepnê tebo, mago sêkêñ gêñ taniņņa gêdêñ Benjamin kêlêlêc êsêac ñagêdô nêñ su. Êsêac ñagêdô têtap laclu tagen sa ma Benjamin kêtap nê laclu lemeņ teñ sa. Ma êsêac sênôm sêwiņ eņ e têntac ñajam kêsa.

44

Josep kêsaê nê têwai to lasi

¹ Go Josep kêjatu nê andu ñagejobwaga gebe “Ôkêñ polom êsêp lau tau nêñ talu e mênêc êtôm sêmbalanņa ma ôkêñ êsêacnêñ bôlêñ ênêc taluawa. ² Mago ñoc laclu silber naņ ôkêñ ênêc ñac saun nê taluawa êwiņ ênê bôlêñ polomņa.” Ma eņ gêgôm kêtôm Josep kêsôm gêdêñ eņ naņ. ³ Gêu bôn acgom, go sêkêñ êsêac to nêñ donki sêja. ⁴ Êsêac sêwi malac siņ saunņeņ ma ñasawa kêtü baliņ atom tagen, tec Josep kêsôm gêdêñ nê andu ñagejobwaga gebe “Ajôc, ôjanda lau tau. Embe ôê êsêac tôñ, go ôsôm êndêñ êsêac gebe ‘Amac akêñ sec gêjô ñajam kêtü agenņa. Amac ajam geņeņ aêñoc laclu silber nec kêtü agenņa. ⁵ Nôc ñatau gênôm gêñ kêsêp gêñ tau tonan to kêpuc kapoac ña gêñ tonan. Amac agôm gêñ tonan, tec agôm keso ñanô.’ ”

⁶ Enj gêoc lêlêc êsêac ma jakêsôm biñ tonanjen gêdênj êsêac. ⁷ Êsêac sêjô enj awa gebe “Aêacma apômtau kêsôm biñ amboac tonanjen kêtû asagenña. Biñ amboac tonanjen ênac jaê nê m sakinwaga aêac. Biñ amboac tonanjen aêac oc angôm atom. ⁸ Ôlic acgom, bôlênj, tanjen aêac atap sa gêc ma taluawanjen, aêac akôc amu amênjen anjen gamênjen Kanaan akênjen gêdênjen aôm, tec aêac anam genjen silber me gold anjen nê m netaunê andu amboac ondoc. ⁹ Aôm embe ôtap gênjen tau sa anjen nê m sakinwaganênjen tenjen nê, nanjen êmac êndu ma aêac nagenêdô atu ma apômtaunê sakinwaga amboac tonanjen.” ¹⁰ Ma enjen kêsôm gebe “Amboac tonanjen, biñ, tanjen asôm su nanjen, êtu tônen. Nac, nanjen jatap gênjen tau sa anjen ênê nanjen, êtu nêc gênjôma, ma amac nagenêdô aêc ana tobinmêgenjen.” ¹¹ Go gaôgenjen êsêac samob sêlêwanjen nênen talu ma sêjac nênen talu lêtênjen. ¹² Ma enjen kêbêlê m talu gêjac m anjen nacsêganê e gêdênjen nêc saunjen nê. Ma kêtap laclu tau sa gêc Benjaminnê talu. ¹³ Ma êsêac sêkac nênen nêkwê gênjenic e sêkênjen talu gêsac nênen donki nêô kêtiam ma sêmu sêja malac.

¹⁴ Juda to nê lasitêwai sêô lasê Josepnê andu ma nêc tau gacgenjen gêmôa. Ma êsêac têtap labôc sêc enjen akainjen. ¹⁵ Josep kêsôm gêdênjen êsêac gebe “Amac agôm gênjen amboac ondoc. Amac ajam kauc gebe nêc amboac aê oc Japuc gênjen nê m jatôm atom me.” ¹⁶ Ma Juda kêsôm gebe “Aêac asôm biñ ondoc êndênjen nêc apômtau. Aim awensunjen su êtu agenjen. Aêac awaka taunjen sa amboac ondoc. Anôtô kêkip nê m sakinwaga aêac ma keso sa sugac. Gôlicgac, aêac atu nêc apômtaunê gênjôma, aêac to enjen, tanjen têtap laclu sa gêc enjen nanjen, amboac tonanjen.” ¹⁷ Mago Josep kêsôm

gebe “Biņ amboac tonaj ênac jaê aê. Nac tagen, taņ têtap laclu sa gêc enja nanjen êtu ñoc gêñôma. Mago amac ñagêdô, amac aêc tobiņmalôgen andên tamemi ana.”

Juda gebe ênam Benjamin kêsi

¹⁸ Tec Juda gêdên en gêja ma kêsôm gebe “O apômtau, aê gabe jatenj aôm gebe nêm sakiņwaga aê jasôm biņ tenj êsô ñoc ñatau taņasuņ ma têtac ñandanj êndên nêm sakiņwaga atom, gebe aôm kôtôm Parao tau. ¹⁹ Ñoc apômtau kêtû kênac nê sakiņwaga gebe ‘Amac tamemi me lasimi tenj gêmoa me masi.’ ²⁰ Ma aêac asôm gêdên ñoc ñatau gebe ‘Tamemai gêmoa, en kêtû ñamalacanô sugac, ma lasiņi sauņ tenj gêmoa, taņ en kêka lasê gêdên kêtû ñamalacanô su naņ. Nac tau têwa gêmac êndu su, tec en taugenj gêmoa, tênanê gôlôac ñagêdô masi. Ma tama têtac gêwiņ en.’ ²¹ Go aôm kôsôm gêdên nêm sakiņwaga gebe ‘Akôc en asêp amênj gebe matocanô êpi en.’ ²² Aêac asôm gêdên ñoc apômtau gebe ‘Ñapalê tau kêtôm gebe êwi tama siņ atom. Embe êwi tama siņ, oc tama êmac êndu.’ ²³ Go aôm kôsôm gêdên nêm sakiņwaga gebe ‘Lasimi sauņ embe êwiņ amac êsêp êmênj atom, oc alic aê laņôc êtiam atom.’ ²⁴ Gêdên taņ adên nêm sakiņwaga, tamoc tau, amu aja naņ, ajac miņ ñoc apômtaunê biņ gêdên en gêñô. ²⁵ Ma gêdên taņ tamemai kêsôm gebe ‘Ana êtiam, gebe anam ôli aêacnênj gêņ ñagec’ naņ, ²⁶ aêac asôm gebe ‘Aêac asêp ana atôm atom. Embe lasiņi sauņ êsêlênj êwiņ aêac, go asêp ana, gebe aêac oc alic ñac tau laņôanô atôm atom, e lasiņi sauņ êwiņ aêac acgom.’ ²⁷ Go nêm sakiņwaga, aê tamoc, kêsôm gêdên aêac gebe ‘Taôm ajalagac

gebe ḥoc awê kêkôc ḥoc ḥapalê luagêcgeḥ. ²⁸ Ten gêwi aê siḥ e kasôm gebe Biḥḥanô, gêḥ ten kêkac eḥ popocgeḥ ma aê galic eḥ kêtiam atom e mênḡêdêḥ galoc. ²⁹ Amac embe akôc ḥac tonec su aḥḡa aêḥoc amboac tonanḡeḥ ma gêḥwapac êtap eḥ sa, go akêḥ aê tomôdêgeḥ jasêp lamboam jana tonoc ḥalêlôm ḥawapacgeḥ. ³⁰ Kêtu tonanḡa aê embe jaô lasê nêḡm sakiḥwaga, aê tamoc, ma ḥapalê, taḥ kêtú eḥ gêḥḡôḥ mata jali ḥamôkê naḥ, êwiḥ aêac atom, ³¹ eḥ embe êlic ḥapalê mênêwiḥ aêac atom, oc êmac êndú. Ma nêḡm sakiḥwaga aêac akêḥ nêḡm sakiḥwaga, aêac tamemai, tomôdêgeḥ êsêp lamboam êna tonalêlôm ḥawapacgeḥ. ³² Gebe nêḡm sakiḥwaga aê kasôm gêdêḥ tamoc gebe jatu ḥapalê tonec nê lautuc ma eḥ ê lamu aê. Ma kasôm gebe Aê embe jakôc eḥ jamu jandêḥ aôm jawac atom, go jawê biḥ tonanḡ ḥakaiḥ endeḥ tônḡeḥ. ³³ Kêtu tonanḡa tec galoc jateḥ aôm gebe nêḡm sakiḥwaga aê jatu ḥoc apômtaunê gêḥôma jamoa tonec jajô ḥapalê tau su. Ma ondec ḥapalê tau êwiḥ têwai êmu ênamaḥ. ³⁴ Gebe ḥapalê tau embe êwiḥ aê atom nec, oc jamu jandêḥ tamoc jana amboac ondoc. Aê katêc tauc gabe jalic gêḥwapac, naḥ êtap tamoc sa naḥ jawiḥ atom.”

45

Josep gêwa tau sa

¹ Ma Josep kêkô lau samob laḥôḥnêḡmḥa e kêpuc tau tônḡ jageo. Tec eḥ gêmôêc gebe “Lau samob sêwi aê siḥ sêsa sêna.” Amboac tonanḡ gêdêḥ taḥ Josep gêwa tau sa gêdêḥ lasitêwai naḥ, lau tenḡ sêmoa sêwiḥ êsêac atom. ² Ma eḥ kêtanḡ lasê e lau Aiguptu sêḥô ma Paraonê lau sêḥô ḥawae amboac tonanḡeḥ.

³ Ma Josep kêsôm gêdêñ nê lasitêwai gebe “Aê Josep. Tamoc gêñgôn mata jali me masi.” Mago lasitêwai sêjô eñ awa kêtôm atom, gebe eñ kêtakê êsêac ñanôgeñ.

⁴ Tec Josep kêsôm gêdêñ nê lasitêwai gebe “Atu gasuc aêmañ.” Ma êsêac dêdêñ eñ sêja. Ma eñ kêsôm gebe “Lasimi aê Josep, tañ akêñ aê gadêñ lau Aiguptu sêjam ôli aê. ⁵ Mago galoc têmtac ñawapac atom to amoa tonêm ñalêlôm ñatutuc êtu akêñ aê gadêñ lau tonec sêjam ôli aêña atom, gebe Anôtô kêsakiñ aê gamuñ amac gebe ênam amac kêsî anğôn matem jali. ⁶ Tôbôm gêc gamêñ tau jala luagêc su. Ma jala lemeñ teñ gacgeñ gêc tañ lau sêsap nom ma sejoñ kôm ñanô sa atom. ⁷ Ma Anôtô kêsakiñ aê gamuñ amac gebe janam amacnêm ñagêdô kêsî anğa nom ma jajop lau taêsam sêngôn mateñ jali êtu amacña. ⁸ Kêtu tonañña amac asakiñ aê gamêñ tonec atom, Anôtô taugen. Eñ kêkêñ aê katu Parao tama to ênê andu ñatau ma gamêñ Aiguptuña samob ñagôliñwaga. ⁹ Andi ñagaôgeñ. Andêñ tamoc api ana ma asôm êndêñ eñ gebe ‘Latôm Josep kêsôm biñ amboac tonec gebe Anôtô kêkêñ aê katu gamêñ Aiguptuña samob ñatau. Ôsêp ôndêñ aê ômôêñ ma ônam gamêñ tôñ atom. ¹⁰ Aôm ôngôn gamêñ Gosen ma ômoa aê ñagala, aôm to nêm gôlôac ma nêm gôlôacnêñ gôlôac ma nêm domba to bulimakao ma gêñ samob, tañ kêtû aôm nêm nañ. ¹¹ Aê gabe janam aôm sa anğa tonec e aôm to nêm lau ma gêñ samob, tañ kêtû aôm nêm nañ, apô lêna taôm êtu gêñ teñña atom, gebe tôbôm ênêc jala lemeñ teñ êwiñ.’ ¹² Ma galoc amac matemanô alic to lasic Benjamin mataanô gêlic amboac tonañgeñ gebe aê

tauc aocsun kasôm biñ gêdêñ amac. ¹³ Anac min ñoc ñawasi anğa gamêñ Aiguptuña to gêñ, tañ alic nañ, ñawae êndêñ tamoc. Andi ñagaôgeñ ma akôc tamoc êsêp gamêñ tonec êmêñ.” ¹⁴ Ma agêc lasi Benjamin sêmbôêñ taun ma têtan kêpi taun. ¹⁵ Ma en kêlêsoñ têtai samob ma kêmbôêñ êsêac to kêtan. Su, go lasitêwai sêjam biñgalôm sêwiñ en.

¹⁶ Gêdêñ tañ sêñô ñawae anğa Paraonê andu gebe Josepnê lasitêwai sêmêñ nañ, Parao to nê sakinwaga sêñô ñajamgeñ. ¹⁷ Ma Parao kêsôm gêdêñ Josep gebe “Ôsôm êndêñ nêñ lasitêwai gebe Anğôm amboac tonec gebe akêñ nêñ waba ênsac nêñ bôc ñaô ma amu ana gamêñ Kanaan. ¹⁸ Ma akôc tamemi to nêñ gôlôac samob andêñ aê amêñ ma aê gabe jakêñ Aiguptu ñagamêñ ñajamanô tau êndêñ amac gebe anin nom tonan ñaçalêsi. ¹⁹ Ôjatu êsêac amboac tonec êwiñ gebe Anğôm tonec gebe Akôc kareta anğa gamêñ Aiguptuña êtu nêñ ñasec-ñasec to nêñ lauonğa ma akôc tamemi amêñman. ²⁰ Ma taêm walô nêñ waba anduñ atom, gebe Aiguptu ñagamêñ ñajamanô tau êtu amacnêñ.”

²¹ Ma Israel latui sêgôm kêtôm tonan, go Josep kêkêñ kareta gêdêñ êsêac kêtôm Paraonê jatu ma kêkêñ mo gebe êpuc êsêac tøn anğa intênaña. ²² En kêkêñ ñakwê omña tagen-tagen gêdêñ êsêac samob kêtômgeñ, Benjamin taugen tec kêkêñ silber ñadôn 300 to ñakwê omña lemeñ teñ gêdêñ en. ²³ En kêsakin gêñ amboac tonec gêdêñ tama gêja gebe donki kapoac 10 togêñ mata êjam Aiguptuña ma donki têna 10 topolom ma mo to gêñ taniñña êtu êpuc tama tøn anğa intênaña. ²⁴ Go kêsakin lasitêwai sêja ma gêdêñ tañ kêkam êsêac lemeñ nañ, kêsôm

gêdêñ êsêac gebe “Asôm taôm anğa intêna atom.”
²⁵ Tec êsêac sêwi Aiguptu sinj sêpi gamêñ Kanaan
 jasêo lasê dêdêñ tamenji Jakob. ²⁶ Ma êsêac sêjac
 minj gêdêñ enj gebe “Josep gêngônj mata jali ma enj
 kêtû gamêñ Aiguptuña samob ñagôlinjwaga.” Mago
 têtac kêkac enj atom, gebe enj kêkêñ gêwiñ êsêac
 atom. ²⁷ Mago gêdêñ tanj sêjac minj Josepnê binj
 samob, tanj kêsôm gêdêñ êsêac nanj, gêdêñ enj ma
 gêdêñ tanj enj gêlic kareta, tanj Josep kêsakinj gebe
 êkôc enjña nanj, tec tamenji Jakob têtac kêpô su ma
 nê ñalêlôm gêdi sa kêtiam. ²⁸ Ma Israel kêsôm gebe
 “Kêtomgac. Latuc Josep gêngônj mata jali. Aê gabe
 najalic enj acgom, go jamac êndu.”

46

Jakob lanjwa kêsêp Aiguptu gêja

¹ Amboac tonanj Israel gêdi ma kêkôc nê gêñ
 samob gêwiñ gêja. Enj gêo lasê Ber-Seba ma kêkêñ
 da gêdêñ tama Isak nê Anôtô. ² Ma gêdêñ gêbêc
 Anôtô geoc tau lasê gêdêñ Israel ma gêjam binjalôm
 gêdêñ enj ma kêsôm gebe “Jakob, Jakob.” Ma enj
 kêsôm gebe “Aê tec gamoa.” ³ Go enj kêsôm gebe
 “Aê Anôtô, tamamnê Anôtô aê. Ôsêp Aiguptu ôna
 tonêm ñalêlôm ñatutuc atom, gebe aê gabe janjôm
 aôm ôtu laum kapôenj tenj anğa ônê. ⁴ Aê gabe
 jasêp Aiguptu jawiñ aôm. Ma aê gabe jakêñ aôm
 ômu ôpi ômôenj êtiam ma Josep lêma êmbaob aôm
 matangasi.” ⁵ Go Jakob gêdi anğa Ber-Seba. Ma
 Israel latui sêkêñ tamenji Jakob to nê ñasec-ñasec
 ma nêñ lauo sêpi kareta, tanj Parao kêsakinj kêtû
 êkôc enjña. ⁶ Êsêac sêkôc nêñ bôc to waba, tanj têtap
 sa anğa Kanaan nanj, ma sêo lasê Aiguptu, Jakob

to nê gôlôac samucgen sêwiņ en. ⁷ En kêkôc latui to latuio sêwiņ en ma dêbui to dêbuio to nêņ wakuc samob sêwiņ en sêja Aiguptu.

⁸ Israelnê wakuc, taņ sêô lasê Aiguptu naņ, nêņ ņaê tau tonec gebe Jakob to nê latui. Jakobnê ņasêga Ruben ⁹ to Ruben latui Hanok, Palu, Hesron ma Karmi. ¹⁰ Simeon latui Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Sohar ma Saul, awê Kanaanņa teņ latu en. ¹¹ Lewi latui Gerson, Kohat ma Merari. ¹² Juda latui Er, Onan, Sela, Peres ma Sera (mago Er agêc Onan sêmac êndu aņga gamêņ Kanaan). Ma Peres latui Hesron agêc Hamul. ¹³ Isakar latui Tola, Puwa, lob ma Simron. ¹⁴ Sebulon latui Sered, Elon ma Jalel. ¹⁵ (Lea latui tau tonan, taņ Jakob kêka lasê aņga Mesopotamia sêwiņ latuo Dina. Êsêac latuņio to ņaç samob sêpi tagen têtôm 33.) ¹⁶ Gad latui Sipion, Hagi, Suni, Esbon, Eri, Arodi ma Areli. ¹⁷ Aser latui Imna, Iswa, Iswi, Beria ma luņio Sera. Ma Beria latui Heber agêc Malkiel. ¹⁸ (Silpa latui tau tonan. Laban kêkêņ en gêdêņ latuo Lea. Ma Jakob kêka êsêac lasê, lau 16 sêpi tagen.) ¹⁹ Jakobnê awê Rahel latui Josep agêc Benjamin. ²⁰ Ma aņga gamêņ Aiguptu Josep kêka Manase agêc Epraim lasê, taņ dabuņwaga Onņa Potipera latuo Asenat kêkôc naņ. ²¹ Ma Benjamin latui Bela, Beker, Asbel, Gera, Naman, Ehi, Ros, Mupim, Hupim ma Ard. ²² (Rahel latui tau tonan, taņ Jakob kêka lasê, lau 14 sêpi tagen.) ²³ Dan latu Husim. ²⁴ Naptali latui Jasel, Guni, Jeser ma Silem. ²⁵ (Bilha, taņ Laban kêkêņ gêdêņ latuo Rahel naņ, latui tonan, taņ Jakob kêka lasê, lau 7 sêpi tagen.) ²⁶ Jakobnê lau samob, taņ sêô lasê Aiguptu naņ,

ma sêsa anġa eŋ tau nê sêpi tagen 66, mago Jakob latuinêŋ lauo sêwiŋ namba tonanġ atom. ²⁷ Ma Josep latui taŋ kêka lasê anġa Aiguptu nanġ, luagêc, tec lau samob anġa Jakobnê gôlôac, taŋ sêo lasê Aiguptu nanġ, sêpi tagen 70.

²⁸ Jakob kêsakinġ Juda gêdêŋ Josep gêmunġ eŋ gebe etenġ Josep êo lasê Gosen êmunġ. Ma êsêac sêo lasê gamêŋ Gosen. ²⁹ Go Josep kêmasanġ nê kareta ma kêpi gêja gebe êpuc tama Israel tôntôŋ anġa gamêŋ Gosen. Ma gêdêŋ taŋ eŋ gêlic tama nanġ, kêmbôêŋ eŋ kêsêp gêsutêkwa ma kêtanġ ŋasawa balinġ gêsac eŋ gêsutêkwa. ³⁰ Israel kêsôm gêdêŋ Josep gebe “Galoc gabe jamac êndu gebe aê galic lanġomanô ma kajala gebe gôŋgôŋ matam jali.” ³¹ Josep kêsôm gêdêŋ lasitêwai to gêdêŋ tamanê lau gebe “Aê gabe japi jakêŋ amac ŋawae êndêŋ Parao ma jasôm êndêŋ eŋ gebe ‘Noc lasitêwai to tamocnê lau, taŋ sêmoa gamêŋ Kanaan nanġ, dêdêŋ aê sêmêŋ su. ³² Lau tau gejobwaga bôcŋa gebe êsêac senġenġ bulimakao ma sêkôc nêŋ domba to bulimakao ma nêŋ gêŋ ŋagêdô samob sêmêŋ.’ ³³ Parao embe êkalem amac ma êtu kênac amac gebe ‘Amacnêm kôm amboac ondoc,’ ³⁴ go asôm gebe ‘Aômnêm sakinġwaga aêac anġenġ bulimakao gêdêŋ aêac ŋapalêġenġ e mênġgêdêŋ galoc, atôm tamemai.’ Asôm binġ tonanġ ec êlôc gebe amoa gamêŋ Gosen gebe lau Aiguptunġa sêlic gejobwaga bôcŋa samob amboac gêŋ alôb-alôb.”

47

Jakob langwa kêtôc tau gêdêŋ Parao

¹ Amboac tonanġ Josep kêsô jakêkêŋ ŋawae gêdêŋ Parao ma kêsôm gebe “Tamoc to ŋoc lasitêwai ma

nêḡ domba to bulimakao ma nêḡ gêḡ samob sêmêḡ anḡa gamêḡ Kanaan jasêḡḡōḡ gamêḡ Gosen.” ² Eḡ kékôc têwai lemeḡ teḡ sêwiḡ eḡ ma kêtôc êsêac gêdêḡ Parao. ³ Parao kêsôm gêdêḡ eḡ têwai gebe “Amac ajam kôm amboac ondoci.” Ma êsêac sêsôm gêdêḡ Parao gebe “Nêm sakiḡwaga aêac ajop dom-bageḡ atôm tamemai.” ⁴ Go êsêac sêsôm gêdêḡ Parao gebe “Aêac amêḡ gebe amoa gamêḡ tonec amboac lau jaba gebe nêm sakiḡwaga aêac ma gamêḡ alôm ma dombaḡa teḡ gêc gamêḡ Kanaan atom gebe tóbôm gêjam gamêḡ auc samucgeḡ. Tec aêac ateḡ aôm gebe ôlôc gebe nêm sakiḡwaga aêac anḡōḡ gamêḡ Gosenmaḡ.” ⁵ Go Parao kêsôm gêdêḡ Josep gebe “Tamam to nêm lasitêwai dêdêḡ aôm sêwaci. ⁶ Gamêḡ Aiguptuḡa kêtû aôm nêḡ gêḡ. Ôjaliḡ gamêḡ ḡajamanô teḡ sa ma ôkêḡ êndêḡ tamam to nêm lasitêwai sêḡḡōḡ. Ôkêḡ êsêac sêḡḡōḡ gamêḡ Gosenmaḡ. Ma aôm embe ôlic lau tokauc anḡa êsêacnêḡ, go ôkêḡ êsêac sejop ḡoc bulimakao sêwiḡ.”

⁷ Josep gêwê tama jakêtôc gêdêḡ Parao ma Jakob gêjam mec Parao. ⁸ Ma Parao kêtû kênac Jakob gebe “Aôm nêḡ jala tendociḡ.” ⁹ Jakob gêḡ Parao awa gebe “Jala, taḡ gamoa nom amboac ḡac jaba teḡ naḡ 130. Jala, taḡ gamoa nom ḡatêm tau dambê to ḡawapaci ma taêsami kêtôm tamocinêḡ jala sêmoa nom amboac lau jabaḡa naḡ atom.” ¹⁰ Ma Jakob gêjam mec Parao ma gêwi eḡ siḡ kêsaci gêḡa.

¹¹ Go Josep kékêḡ gamêḡ gêdêḡ tama to nê lasitêwai gebe sêḡḡōḡḡa ma kékêḡ nom gêdêḡ êsêac kêtû êsêacnêḡ gêḡ anḡa gamêḡ Aiguptuḡa, kékêḡ nom ḡajamanô tau gêdêḡ êsêac anḡa gamêḡ Rameses kêtôm Parao kêtû. ¹² Ma Josep gêlôm tama to

nê lasitêwai ma tamanê lau samob kêtôm êsêacnêḡ
gôlôacnêḡ nambagenḡ.

Josep gêjam gôlinḡ Aiguptu

¹³ Mo teḡ gêc gamêḡ samuc tonanḡ atom, gebe tóbôm kapôêḡ sec e mo gêjô lau gamêḡ Aiguptu to Kanaanḡa êndu. ¹⁴ Ma Josep kejonḡ awa, taḡ gêc gamêḡ Aiguptu to Kanaanḡa nanḡ, samob sa gêjô polom, taḡ lau sêjam ôli nanḡ. Ma Josep kêkêḡ ḡaawa kêsô Paraonê andu.

¹⁵ Ma gêdêḡ taḡ awa samob gêbacnê anḡa gamêḡ Aiguptu to gamêḡ Kanaan nanḡ, lau Aiguptu samob dêdêḡ Josep sêja ma sêsôm gebe “Ôkêḡ mo êndêḡ aêac. Aêac amac êndu anêc aôm lanḡômnêmḡa êtu agenḡa, gebe ma awa gêbacnê.” ¹⁶ Ma Josep kêsôm gebe “Amacnêm awa embe êmbacnê, go akêḡ nêm bôc ma aê gabe jakêḡ mo êndêḡ amac êjô nêm bôc.” ¹⁷ Tec êsêac sêkêḡ nêḡ bôc gêdêḡ Josep ma eḡ kêkêḡ mo gêjô hos to bulimakao ma domba to donḡi. Tec gêdêḡ jala tonanḡ eḡ gêlôm êsêac ḡa mo gêjô nêḡ bôc samob.

¹⁸ Jala tonanḡ gêbacnê, tec gêdêḡ jala kêtû luagêcḡa êsêac sêmu dêdêḡ eḡ jasêsôm gêdêḡ eḡ gebe “Aêac asinḡ binḡ tonec ôkwi êndêḡ ma ḡatau atôm atom gebe awa gêbacnê ma bôc ḡatonḡ kêtû ma ḡataunê gêḡ sugac. Amboac tonanḡ ma gêḡ akêḡ êndêḡ ma ḡatauḡa teḡ gêc atom, aêac ôlinḡ to ma nom tageḡ. ¹⁹ Aêac to ma nom ananḡa anêc aôm lanḡômnêmḡa êtu agenḡa. Ônam ôli aêac to ma nom ma ôkêḡ mo êjô, go aêac to ma nom anam sakinḡ êndêḡ Parao. Ôkêḡ polom ḡawê êndêḡ aêac gebe anḡôḡ matenḡ jali ma amac êndu atom ma aêacma nom êtu gasanḡ atom.”

²⁰ Amboac tonañ Josep gêjam ôli nom samob anğa Aiguptu kêtü Paraonê gêñ, gebe lau Aiguptuña samob sêkêñ nêñ nom gêdêñ enj gêjam ôli gebe tîbôm kapôêñ sec gêc, tec nom tau kêtü Paraonê gêñ. ²¹ Mago lau tau tec kêkêñ êsêac têtü gêñôma anğa Aiguptu ñamadiñ ñamakeñ e gêdêñ ñamakeñ. ²² Dabuñwaga taunjen nêñ nom tec gêjam ôli atom, gebe dabuñwaga têtap nêñ ñaôli sa anğa Paraonê, tec ñaôli tau, tañ Parao kêkêñ gêdêñ êsêac nañ, gêlôm êsêac. Kêtü tonañña êsêac sêkêñ nêñ nom gêdêñ enj gêjam ôli atom.

²³ Ma Josep kêsôm gêdêñ lau gebe “Amboac tonañ, ocsalô tonec aê gajam ôli amac to nêñ nom atu Paraonê gêñgac. Galoc akôc polom ñawê tonec ma asê êsêp kômman. ²⁴ Mago kôm ñanô tau awa êkôc êna toñ lemeñ teñ ma akêñ toñ teñ êndêñ Parao. Toñ aclê êtu amacnêñ gebe asê êsêp kôm wakuc ma aniñ êtu amac to nêñ gôlôac ma nêñ ñasec-ñasec nêñ mo.” ²⁵ Êsêac sêsôm gebe “Aôm gôjam aêac sa anğôñ maten jali. Ma ñatau, embe ôlic aêac ñajam, go anam sakiñ Parao anêc ñawaegen.” ²⁶ Tec Josep kêkêñ biñ tonañ kêtü ñagôliñ teñ gêc e mênğêdêñ galoc gêjam gôliñ lau Aiguptuña nêñ nom gebe sêwa kôm ñanô êkôc êna toñ lemeñ teñ ma sêkêñ ñatenj êndêñ Parao. Dabuñwaga taunjen nêñ nom kêtü Paraonê gêñ atom.

Jakob lanğwa kêmasañ biñ kêtü taunja

²⁷ Amboac tonañ Israel sênğôn gamêñ Aiguptu ñagamêñ Gosen. Ac sênğôn têtü têlê ma sêka gôlôac lasê e têtü taêsam ñanô lasê. ²⁸ Ma Jakob gêñğôn gamêñ Aiguptu jala 17 e ênê jala kêtü 147. ²⁹ Israelnê noc êmac ênduñja kêdabiñ nañ enj kêkalem

latu Josep ma kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aôm embe ôlic aê ñajam, go ôkêñ lêmam êsô lambic ma ôsôm êtu tôn gebe ômansañ aê ñapep ma totêmtac êwiñgeñ gebe ônsun aê ança Aiguptu atom. ³⁰ Mago ôkêñ aê janêc jawiñ tamoci. Ômbalañ aê ança Aiguptu naônsun aê ança nêñ sêô.” Eñ gêjô eñ awa gebe “Aê gabe jañgôm êtôm biñ, tañ kôsôm nançeñ.” ³¹ Ma Israel kêsôm gebe “Ôtôc lêmam.” Ma Josep kêtôc lêma. Go Israel gewec gêdêñ nê mê ñagêdô môkêapacña.

48

Jakob lançwa gêjam mec Josep latuagêc

¹ Tonañ su acgom, go sêkêñ ñawae gêdêñ Josep gebe “Ôlic acgom, tamam gêmac gêc.” Tec eñ kêkôc latuagêc Manase agêc Epraim sêwiñ eñ jasêô lasê Jakob. ² Ma sêkêñ ñawae gêdêñ Jakob gebe “Latôm Josep gêdêñ aôm gêwac.” Go Israel kêpuc tau tôn ma gêdi gêngôn nê mê. ³ Ma Jakob kêsôm gêdêñ Josep gebe “Ñajaña ñatau Anôtô geoc tau lasê gêdêñ aê ança Lus, tañ gêc gamêñ Kanaan nañ, to gêjam mec aê ⁴ ma kêsôm gêdêñ aê gebe ‘Ôlic acgom, aê gabe jakêñ aôm ôka gôlôac lasê e têtú lau taêsam. Aê gabe jañgôm aôm ôtu laum kapôêñ ma jakêñ gamêñ tonec êndêñ nêw wakuc êtu nêñ gêñ enden töngeñ.’ ⁵ Ma galoc latômagêc, tañ kôka êsêagêc lasê ança Aiguptu gêdêñ tañ aê gamêñ Aiguptu atomgeñ nañ, têtú aêñoc. Epraim agêc Manase têtú aêñoc kêtôm Ruben agêc Simeon. ⁶ Gôlôac, tañ kôka lasê têdaguc êsêagêc nañ, têtú aômnmê, ma êsêac sêwê kaiñ gêñlênsêm sêwiñ tewenjiagêc. ⁷ Gêdêñ aê gawi Mesopotamia siñ gaô lasê Kanaan nañ Rahel gêmac êndu ança intêna, tañ kêdabiñ Eprat ma aê

kasuj eñ anğa intêna Epratña ñatali,” ñaê tenj gebe Betlehem.

⁸ Israel gêlic Josep latuagêc ma kêsôm gebe “Asaagêc tonec.” ⁹ Josep gêjô tama awa gebe “Aê latucagêc, tanj Anôtô kêkêñ gêdêñ aê anğa tonec.” Go Israel kêsôm gebe “Ôkôc êsêagêc têtû gasuc sêmênmanj gebe janam mec êsêagêc.” ¹⁰ Israel kêtû ñamalacanô su tec mataanô kêtû waô e gêlic gamênj amboac gêmunña atom. Ma Josep gêwê êsêagêc dêdêñ eñ sêja, ma eñ kêlêsoþ êsêagêc alinjanô ma kêmboênj êsêagêc. ¹¹ Go Israel kêsôm gêdêñ Josep gebe “Aê gaboc oc jalic aôm lanðomanô êtiam atom, mago galoc Anôtô kêkêñ aê galic aômnmêm gôlôac amboac tonanjenj.” ¹² Go Josep kêkam êsêagêc sa anğa ênê labum ma gewec e lanðanô jagêdêñ nom.

¹³ Ma Josep kêkam êsêagêc, kêkam Epraim ña lêma anôña, tanj kêkanônj Israel lêma gasêña to Manase ña lêma gasêña, tanj kêkanônj Israel lêma anôña ma gêwê êsêagêc têtû gasuc eñ. ¹⁴ Mago Israel gêjac lêma keso tau ma kêmêtôc lêma anôña jagêû gêsac ñac saunj Epraim môkêapac ma lêma gasêña gêsac Manase môkêapac. Manase eñ ñacsêga. ¹⁵ Ma eñ gêjam mec Josep ma kêsôm gebe “Anôtô, tanj tamocagêc Abraham agêc Isak sêsa nêñ lêñ sêmoa eñ lanðônêmña, Anôtô, tanj kêtû ñoc ñacgejob gêdêñ ñoc bêc samob e mênğêdêñ galoc, ¹⁶ anjela, tanj gêjam aê kêsi gêdêñ gêñwapac samob nanj, ênam mec ñapalêagêc gebe ñoc ñaê to tamocagêc Abraham agêc Isak nêñ ñaê elom-elom anğa êsêagêcnêñ e têtû taêsam ma seola nom ñagamênj auc.”

¹⁷ Josep gêlic gebe tama gêû lêma anôña gêsac Epraim môkêapac e keso ênê ñalêlôm, tec kêkôc

tama lêma anġa Epraim môkêapac gebe naênsac Manase môkêapac. ¹⁸ Ma Josep kêsôm gêdêġ tama gebe “O tamoc, amboac tonanġ atom. Nac tonec nġacsêġa, tec u lêmam anôġa ênsac eġ môkêapac.” ¹⁹ Mago tama gedec ma kêsôm gebe “Aê kajala, latucenec, aê kajalagac. Nac tonec oc êtu laum amboac tonanġ ma êtu kapôêġ, mago lasi êtu kapôêġ êlêlêc eġ ma ênê wakuc têtû laum taêsam.” ²⁰ Tec gêġam mec êsêagêc gêdêġ bêc tonanġ ma kêsôm gebe” Lau Israel sêsam amagêcnêm nġaê gebe sênam mec tauġ ma sêsôm gebe’ Anôtô êġġôm aôm ôtôm Epraim agêc Manase.’ ” Kêsôm amboac tonanġ tec ketoc Epraim sa kêlêlêc Manase. ²¹ Go Israel kêsôm gêdêġ Josep gebe “Ôlic acgom, galoc jamac êndu, mago Anôtô êwiġ amac ma êkêġ amac aôm lasê tameminêġ gamêġ êtiam. ²² Ma aê jatoc aôm sa êlêlêc nêm lasitêwai su ma jakêġ gamêġ nġabau, tanġ kajango su anġa lau gamêġ Amornġa nêġ nġa nġoc sinġ to talam nanġ êndêġ aôm.”

49

Jakob lanġwa geoc biġ lasê kêpi nê gôlôac

¹ Go Jakob kêkalem latui ma kêsôm gebe “Akac taôm sa api tagenġ gebe jasôm biġ, tanġ êtap amac sa êndêġ têm, tanġ ġêc nêm nġa nanġ, lasê êndêġ amac.

² “Jakob latuiac, akac taôm sa ma akêġ tanġem tamemi Israel awa.

³ “Ruben, aôm kôtu nġoc nġacsêġa, nġoc nġaclai to nġoc ôlicwalô nġamêc.

Nac nġamata waenġa to nġac nġamata nġaclaiġa.

⁴ Aômnêm lêġ êtôm bu, tanġ ġêc nġasamac nanġ,

tec ôtu ñac ñamata atom
gebe aôm kôpi tamamnê mê ma gôgôm mê,
tañ aôm kôpi nañ, kêtú sec.

⁵ “Simon agêc Lewi êsêagêc lasitêwai.

Êsêagêcnêñ sinj kêtú ñaclai sec ñawaba.

⁶ O ñoc katuc, naô lasê êsêacnêñ sêkac sa atom.

O ñoc ñalêlôm, ôwiñ êsêacnêñ lau atom
gebe êsêac embe têtac ñandañ,
go sênac ñamalac êndu.

⁷ Aê japuc boa nêñ têtac ñandañ,

gebe têtac ñandañ ñawaôboa

to nêñ ñalêlôm kêmoatiñ ñajaña.

Aê gabe jawa êsêac êkôc aña Jakobnê gamêñ
ma jata êsêac salin-salin aña Israel.

⁸ “O Juda, lasitêwai oc sêlambiñ aôm.

Aôm lêmam êkam ñacjo êndêñ gêsutêkwa.

Tamam latui oc sewec êndêñ aôm.

⁹ Juda kêtôm lewe ñalatu.

O latucenec, aôm kôjañgo gêñ,

tec gêlôm aôm kôtu kapôêñ.

Eñ kêluñ tau jakêlêwanñ tau amboac lewe,

kêtôm lewe têna teñ. Asa gebe ensoc eñ êndi sa.

¹⁰ Kiñnê gêbôm oc endec Juda atom

ma tôc gôliñña endec asawa atom

e elom ñac, tañ gêjac gêñ tau ñawae nañ,

ma tentenlatu oc tañeñ wamu êndêñ eñ.

¹¹ Eñ kêkô nê donki tônia kêpi wain ñamôkê

to nê donki ñalatu kêpi wain ñalaka.

Eñ kêkwasiñ nê obo kêsêp wain

to nê ñakwê kêsêp wain ñanô ñatekwi.

¹² Wain gêgôm mataanô ñawasi kêsa

ma su gêgôm lulunj kêtû sêp.

13 “Sebulon êngôn gwêctali.
Enj êtu wanj nasêclunj to ênê ñamadinj
ênêc e naêndên Sidon.

14 “Isakar enj ñatêkwa kêtôm donji,
tanj jakêlêwanj tau gêmôa domba ñalêlôm.
15 Enj gêlic gebe mala lêwanj ñajam
to gamênj tau têtac kêsa lanjwagej,
tec enj gewec gebe êôc gêj wapac
ma kêtû gêjômâ gêjam kôm e kêkônij enj.

16 “Dan êmêtôc nê lau
amboac Israelnênj gôlôacnênj tonj tenj.

17 Dan êtu moac tenj, tanj gêc intêna,
êtu moacwêm, tanj kêkênj gêjac intêna ñataligenj nanj,
ma êñac hos êsêp agêsu e ñac,
tanj gêngônj hos ñaô nanj, embenj êsêp muña êna.

18 O Apômtau, aê gaônj aôm gebe ônam aê kêsi.

19 “Sêjanjowaga sêjanda Gad,
mago enj êjanda êsêac êjô.

20 “Asernê mo tonjalêsi ñajam
ma êmansanj gêj êtôm kinj sênij.

21 “Naptali kêtôm mojawâ, tanj kêlêti ñagaôgenj nanj.
Binj ñajam kêsa enj awasunj.

22 “Josep kêtôm ka wakuc, tanj gêjam ñanô,
ka wakuc, tanj gêjam ñanô ma kêkô bumata nanj,
ênê ñalaka jagê gêsac tunjôm.

23 Sinjwaga totalam sêlênsônj enj

to sêpê nêñ sôb ma sêjac sin gêdêñ enj.

²⁴ Mago ênê talam ñajaña

ma enj lêma kata

gebe Jakobnê ñajaña ñatau gêjam enj sa

to ñacgejob, lau Israel nêñ poclabu, kêpuc enj tôñ.

²⁵ Tamamnê Anôtô ênam aôm sa

to ñajaña ñatau Anôtô ênam mec aôm

êkêñ mec ñamoasinj anja undambê ôña

to mec ñamoasinj anja ñagêdimbob, tañ kêpoac
ñalabuña nanj,

ma mec ñamoasinj, tañ kêsa su to têtacclêlôm nanj.

²⁶ Tamamnê mec ñamoasinj tolêlôm-tolêlôm

kêlêlêc lôc tenjenña ñamec ñamoasinj su,

kêlêlêc gamêñ ñabau lanjwa sec ñamoasinj.

Gêñ tonanñ ñai ênsac Josep môkêapac ñaô,

ênsac ñac, tañ gêmoa jaêc lasitêwai nanj ñaô.

²⁷ “Benjamin kêtôm kêam sec, tañ kêkac gêñ gêñgic-
gêñgic nanj.

Êndêñ bêbêcgeñ enj êndanjôn nê gwada

ma êndêñ êtula ênac sam gêñ, tañ kêjanjo nanj.”

²⁸ Israelnêñ gôlôac 12 tau tonanñ. Ma binj, tañ

tamenji kêsôm gêdêñ êsêac nanj tonanñ. Ma enj gêjam

mec êsêac, enj gêjam mec êsêac gêdêñ-gêdêñgeñ ña

mec gêdêñ-gêdêñgeñ.

Jakob lanjwa gêmac êndu ma sêsunj enj

²⁹ Ma enj kêjatu êsêac to kêsôm gêdêñ êsêac gebe

“Anôtô embe êkalem aê najawinñ ñoc lau, go an-

sunj aê jawinñ tamoci anja pocgêsunj, tañ gêc ñac

gamêñ Hetña Epron nê kôm, ³⁰ anja pocgêsunj,

tañ gêc kôm Mak-Pela gêmu kêsô Mamrenja anja

gamêñ Kanaan, kôm, tañ Abraham gêjam ôli anja

ņac gamêņ Hetņa Epron nê gebe êtu gamêņ sêoņa.
³¹ Anğa ônê êsêac sêsuņ Abraham agêc nê awê Sara.
 Anğa ônê êsêac sêsuņ Isak agêc nê awê Rebeka.
 Anğa ônê aê kasuņ Lea. ³² Kôm to pocgêsuņ, taņ gêc
 ņalêlôm naņ, êsêac sêjam ôli anğa lau gamêņ Hetņa
 nêņ.” ³³ Jakob kêjatu biņ tonañ ņai gêdêņ latui e
 gêbacnê, go Anôtô kêkalem eņ jagêwiņ nê lau. Eņ gê
 akaiņ kêpi mê ma gêwi katu siņ.

50

¹ Go Josep gêu tau gêsac tama laņoanô ņaô ma
 kêtaņ kêpi eņ to kêlêsoņ eņ. ² Ma Josep kêjatu dokta,
 taņ têtû ênê sakiņwaga naņ, gebe sêmansañ tama.
 Tec dokta seņ oso Israelnê ņawêlêlaņ. ³ Ac sêjam bêc
 40, gebe kôm taniņ oso ņawêlêlaņņa kêtôm ņasawa
 amboac tonañ. Ma lau Aiguptu têtañ taņiboia kêtôm
 bêc 70 kêtû eņņa.

⁴ Têm taņiboanņa gêbacnê, go Josep kêsôm biņ
 gêdêņ Paraonê gôlôac gebe “Amac embe alic aê
 ņajam, go jateņ amac gebe amansañ biņ êndêņ
 Parao ma asôm gebe ⁵ “Tamoc kêsôm gebe Kêdabiņ
 gebe jamac êndu, tec ônsuņ aê jasêp ņoc sêo, taņ
 kasap kêsêp poc anğa gamêņ Kanaanņa. Tec katôc
 lemoc gêdêņ tamoc gebe jaņgôm ņanô êsa. Kêtû
 tonañņa aê jateņ aôm gebe ôlôc gebe japi najan-
 suņ tamoc, go jamu jamêņ êtiam.” ⁶ Ma Parao
 gêjô eņ awa gebe “Ôpi ôna, ônsuņ tamam amboac
 kôtôc lêmam gêdêņ eņ.” ⁷ Tec Josep kêpi gêja gebe
 ênsuņ tama, ma Paraonê sakiņwaga samob to ênê
 gejobwaga anduņa ma gamêņ Aiguptu ņagejobwaga
 samob sêpi sêwiņ eņ sêja. ⁸ Ma Josepnê andu
 ņagôlôac to nê lasitêwai ma tamanê andu ņagôlôac

sêwiņ amboac tonañ, tagen nêj gôlôac ɲasec-ɲasec ma nêj bulimakao to domba tec gacgen sêwi siņ sêmoa gamêj Gosen. ⁹ Kareta to lau tohos sêpi sêwiņ eņ sêja amboac tonañgen. Lau tau tône nêj ton kapôêñanô. ¹⁰ Gêdêj taņ sêo lasê polom ɲamala Atadña, taņ gêc bu Jordan ɲamakenj ôñêña nan, êsêac sêpuc tañjboa sa ma têtanj ɲanô tonêj ɲalêlôm ɲawapacgen. Josep kêmasañ biņ gebe lau têtanj tañjboa êtôm bêc 7 êtu tamaña. ¹¹ Ma malacm tau, lau gamêj Kanaanña, sêjô tañjboa kêpi aņga polom ɲamala Atadña ma sêsôm gebe “Lau Aiguptu têtanj tañjboa kapôêj aņga ôñê.” Tec sê gamêj tau ɲaê gebe Abel-Misraim. Gamêj tau gêc bu Jordan ɲamakenj ôñêña. ¹² Tec Jakob latui sêgôm biņ, taņ eņ kêjatu êsêac nan, kêtu anô ¹³ gebe latui sêbalaņ eņ sêja gamêj Kanaan ma sêsuņ eņ kêsêp pocgêsuņ, taņ gêc kôm Mak-Pela ɲalêlôm, taņ gêc gêmu kêsô Mamreña. Abraham gêjam ôli pocgêsuņ tau tokômgenj aņga ɲac gamêj Hetña Epron nê gebe êtu ênê gamêj sêôña. ¹⁴ Josep kêsuņ tama su, go eņ to nê lasitêwai ma lau samob, taņ sêpi sêwiņ eņ sêja gebe sêsuņ tamaña nan, sêmu sêja Aiguptu kêtiam.

Josep kêsuc têwainêj biņ ôkwi

¹⁵ Josepnê lasitêwai sêlic gebe tamenj gêmac êndu su, tec sêsôm gebe “Moae Josep êkêj kisa aêac ma êkêj ɲagêjô êjô sec samob, taņ dagôm gêdêj eņ nan.” ¹⁶ Amboac tonañ êsêac sêsakinj biņ gêdêj Josep gêja ma sêsôm gebe “Kêdabinj gebe tamam êmac êndu, tec kêkêj jatu tonec gebe ¹⁷ Asôm êndêj Josep gebe ‘Aê jatenj aôm êtu têwamiña gebe êsêac sêgôm aôm sec. Mago ôsuc êsêacnêj keso to sec ôkwimanj.’ Ma galoc aêac atenj aôm gebe ôsuc

tamamnê Anôtônê sakinwaga aêac ma keso ôkwi.” Gêdêḡ taḡ sêsôm biḡ gêdêḡ eḡ sêmoa naḡ, Josep tau kêtaḡ. ¹⁸ Têwai samob dêdêḡ eḡ sêja jasêu tauḡ sêc eḡ laḡônêmḡa ma sêsôm gebe “Gôlicgac me, aêac atu nêḡ sakinwaga.” ¹⁹ Mago Josep kêsôm gêdêḡ êsêac gebe “Atêc taôm atom. Aê jajô Anôtô su me. ²⁰ Amac abe aḡgôm aê sec, mago Anôtô gêjam keso tau ôkwi kêtu moasiḡ. Eḡ gebe êḡgôm gêḡ tônê gebe lau taêsam sêḡgôḡ matêḡ jali amboac talic gêdêḡ galoc. ²¹ Amboac taḡ, atêc taôm atom, aê gabe janam amac to nêḡ ḡasec-ḡasec sa.” Eḡ gêjam malô êsêac amboac tonāḡ ma gêjac êsêac têntac tōḡ.

Josep gêmac êndu

²² Amboac tonāḡ Josep to tamanê gôlôac sêḡgôḡ Aiguptu ma Josepnê jala kêtu 110. ²³ Ma Josep gêlic Epraim latui to dêbui, ma Manase latu Makir nê gôlôac, tenenḡ sêkôc êsêac sêḡgôḡ Josepnê labum. ²⁴ Ma Josep kêsôm gêdêḡ nê lasitêwai gebe “Kêdabiḡ gebe jamac êndu. Mago Anôtô ênam amac kêsi ma êwê amac awi gamêḡ tonec siḡ e aô lasê gamêḡ, taḡ Anôtô gêoc lêma sa ma kêsôm kêtu tōḡ gebe êtu Abraham agêc Isak ma Jakob nêḡ naḡ.” ²⁵ Go Josep awa gêjac Israel latui gebe têtôc lemeḡ ma kêsôm gebe “Anôtô embe ênam amac kêsi, go ambalaḡ ḡoc ḡatêkwa aḡga tonec api ana.” ²⁶ Tec Josep gêmac êndu, nê jala kêtu 110, ma êsêac seḡ oso ênê ḡawêlêlaḡ ma sêkêḡ eḡ kêsêp waḡ aḡga Aiguptu. *

* **50:26:** Abel-Misraim ḡam gebe Aiguptunêḡ taḡjboa.

cxxxix

BIBOLO DABUN
The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Copyright © 1980 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Jabem (Yabem)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

447e01c5-a375-5452-ae54-b3f890293eeb